

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a
SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – MARTIE 2012
Ședința din ziua de 22 martie 2012
(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2764 din 14 decembrie 2011 pentru modificarea Legii nr. 1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (*art.7, 33*).
4. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2264 din 18 octombrie 2011 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici. *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*
5. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2714 din 9 decembrie 2011 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate.
6. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2804 din 16 decembrie 2011 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*
7. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2820 din 20 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21 iunie 2007 (*art.7, 8, 9 ș.a.*). *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*
8. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2358 din 27 octombrie 2011 privind activitatea specială de investigații. *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*
9. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2581 din 24 noiembrie 2011 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova (*art.6, 7, 30 ș.a.*). *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*
10. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2536 din 18 noiembrie 2011 privind administrația publică centrală de specialitate.
11. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2865 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat – art.11, 12,13¹; ș.a.; Codul contravențional – art.378, 384, 392*).

12. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr. 809 din 29 martie 2011 cu privire la modificarea și completarea Legii nr.100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă (*art.5, 29, 30 ș.a.*).

13. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.855 din 4 aprilie 2011 pentru modificarea și completarea anexei nr.1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și a specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I.

14. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr. 482 din 6 martie 2012 privind importul unor autovehicule.

15. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.298 din 14 februarie 2012 pentru aprobarea bugetului Curții de Conturi pe anul 2012.

16. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.299 din 14 februarie 2012 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2012.

17. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr. 523 din 15 martie 2012 cu privire la modificarea unor acte legislative (*Codul fiscal – art.96, 97; Legea cu privire la tariful vamal – anexa nr.1*).

18. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2389 din 31 octombrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului (*art.3, 5, 6 ș.a.*).

19. Prezentarea raportului comisiei parlamentare de profil asupra proiectului de Hotărîre nr.503 din 13 martie 2012 privind revocarea Președintelui Parlamentului. Respingerea proiectului de Hotărîre nr.503.

20. Prezentarea raportului comisiei parlamentare de profil asupra proiectului de Hotărîre nr. 502 din 13 martie 2012 privind formarea Comisiei pentru revocarea prin vot secret a Președintelui Parlamentului. Respingerea proiectului de Hotărîre nr.502.

21. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.1514 din 1 iulie 2011 cu privire la dispozitivele medicale.

22. Ora Guvernului.

23. Răspunsul domnului Iurie Ceban, directorul Departamentului de aplicare a legii, la întrebarea adresată de către domnul deputat Vladimir Saharneau privind incidentul de la vamă, de la 15 martie curent, în care a fost implicat deputatul PCRM Alexandr Petkov.

Ședința începe la ora 10.00.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului, de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile, pentru a începe ședința plenului Parlamentului.

Bună dimineața tuturor.

Domnul Maxim Ganaciuc – *secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați ...

Domnul Marian Lupu:

O clipă, domnule Ganaciuc.

Stimați colegi,

Este 10.05.

Eu rog să ne organizăm mai binișor, mai repejor.

Domnule Ganaciuc,

Rog să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 57 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Botnari Vasile, Fusu Corina – din motive de sănătate, Candu Andrian, Botnari Vasile – concediu medical, Apolschi Raisa, Candu Andrian, Guma Valeriu. De asemenea, nu s-au înregistrat deputații din Frațiunea parlamentară ...

Domnul Marian Lupu:

Valeriu Guma este prezent.

Domnul Maxim Ganaciuc:

Domnul Guma este.

De asemenea, s-au înregistrat deputații Frațiunii Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Da, propuneri la ordinea de zi.
Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Rugăm ca în ordinea de zi să fie incluse câteva proiecte de lege și două hotărâri ale Parlamentului. Prima este Legea nr.523 privind TVA în agricultură și taxele la importul produselor pentru hrana animalelor. Este o lege prioritară și ar fi extrem de important să votăm astăzi în primă lectură și în a doua lectură. Comisia are raport și poate fi examinată. Este o lege venită în mod prioritar.

Domnul Marian Lupu:

Nr.523.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nr.523. De asemenea, este extrem de important astăzi să votăm Legea nr.2389 cu taxa ecologică. Cred că, iarăși, este extrem de important să votăm în primă lectură și în a doua lectură.

Și ar fi foarte bine dacă astăzi vom reuși să votăm și, iarăși, comisia roagă să introducem în ordinea de zi hotărârile Parlamentului nr.298 și nr.299. Prima ține de bugetul Curții de Conturi și a doua – de bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Domnul Marian Lupu:

Da. Mulțumesc.

Microfonul nr.5.

Doamna Ana Guțu – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu propun să fie scos din ordinea de zi proiectul de Lege nr.855 cu privire la modificarea Nomenclatorului specialităților.

Domnul Marian Lupu:

Dar ce număr pe ordinea de zi?

Doamna Ana Guțu:

Nu am ordinea de zi.

Domnul Marian Lupu:

Nr.855.

Doamna Ana Guțu:

Nr.14 din ordinea de zi, nr. 855.

Domnul Marian Lupu:

Da. Am înregistrat.

Doamna Ana Guțu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu am impresia că ceva s-a schimbat poate cu boxele. Stați puțin. Eu am înregistrat acest lucru. Dacă vor fi alte opinii, dumneavoastră știți regulile, ele se expun și, dacă sînt opinii contradictorii, se supune votului. Dacă nu există opinii altele decît cele expuse de la microfon, în acest mod, la capitolul „excluderea din ordinea de zi” excluderea se întîmplă în mod automat.

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi solicităm ca, la sfîrșitul ședinței de astăzi, să vină cu o informație trei membri de Guvern, pe care vreau să-i numesc acum și cu ce informație. Primul, este vorba de ministrul finanțelor, care trebuie să vină cu o informație referitoare la executarea bugetului. De ce? Deoarece, pe parcursul lunii ianuarie, avem scăderi în industrie minus 4%, scăderi în volumul mărfurilor transportate minus 20%. Știm că nu se execută bugetul în primele două luni. Solicităm ministrului finanțelor să vină cu o informație la acest subiect.

Doi. Situația în agricultură este foarte dificilă. De aceea, vrem ca ministrul agriculturii să vină în ședința în plen a Parlamentului, la sfîrșitul ședinței, să vină cu o informație: care sînt măsurile întreprinse de către Guvern pentru a susține agriculturii pentru lucrările de primăvară?

Și trei. Recent, Ministerul Educației a aprobat ordinul nr.124 din 7 martie curent, prin care a decis să redenumescă ”istoria” în ”istoria românilor”.

Grupul socialiștilor este categoric împotriva și solicită prezența ministrului educației pentru a veni cu o informație detaliată: care sînt costurile și care sînt sursele de acoperire a acestor costuri, ținînd cont de schimbarea manualelor pentru următorul an de studii?

Vă mulțumim.

Domnul Marian Lupu:

Da. Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Nu am regăsit în ordinea de zi pentru săptămîna asta, cel puțin ceea ce am primit, ședința specială pe problema transnistreană. Și înțelegerea a fost că, pe

această perioadă de două săptămîni, se va regăsi în ordinea de zi a Parlamentului. Dacă ați discutat asta la Birou, este bine.

Doi. Propun introducerea în ordinea de zi a proiectului nr.316 în conformitate cu angajamentele asumate pe 15 martie. Amintesc că termenul de realizare a acestui angajament este 25 martie curent.

Și acum cu titlu de informare.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Ieri, în cadrul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică am audiat Ministerul de Interne și Procuratura Generală pe cazurile de sabotaj și de încălcare gravă a legislației din 1, 2 și 3 februarie, la care s-au dedat unii deputați din Frațiunea Partidului Comuniștilor și un grup de protestatari.

Vă reamintesc că, preț de o oră jumătate, activitatea Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a fost blocată, iar membrii acestei comisii, deputații în Parlament, au fost bruscați și numiți cu expresii indecente și incalificabile.

După audierea informației, prezentată de viceministrul Cheptănar și prim-viceprocurorul general Pîntea, sincer să vă spun, toți membrii comisiei au rămas consternați, pentru că Ministerul de Interne, timp de o lună și jumătate, încă nu a identificat participanții la acea acțiune ilegală.

Eu vreau să reamintesc colegilor că, imediat după 7 aprilie, pe 8, pe 9 aprilie, așa cum observa colegul nostru deputatul Dimitriu la ședința comisiei, Ministerul de Interne a umplut comisariatele de poliție cu tineri care au participat la evenimentele din 7 aprilie.

Iar Ministerul de Interne, timp de o lună jumătate, nu a reușit să identifice participanții. În acest sens, avînd înțelegerea comună a membrilor comisiei, vom iniția o moțiune simplă pe situația criminogenă, care urmează, săptămîna viitoare, să fie depusă în Parlamentul Republicii Moldova. Pentru că, pe lîngă aceste acțiuni ilegale, cu participarea deputaților în Parlament, situația criminogenă este una foarte complicată în țara noastră.

Și cazurile de crime odioase, care s-au produs pe parcursul ultimului an, așa și nu au fost descoperite. De aceea, cu titlu de informare, țin să vă spun că membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică vor iniția o moțiune simplă pe situația criminogenă.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, la prima întrebare pe care ați adresat-o.

Stimate coleg,

Vreau să vă reconfirm că, la ultima ședință a Biroului permanent, subiectul a fost discutat și acceptat. Rămîne să stabilim doar care din următoarele patru ședințe va fi dedicată subiectului la care v-ați referit dumneavoastră, decizia fiind aprobată anterior.

Microfonul nr.5.

Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Eu nu înțeleg: cu ce ocazie doamna Guțu propune retragerea de pe ordinea de zi a proiectului nr.855? Regulamentul și procedurile vorbesc despre faptul că poate s-o facă doar autorii sau comisiile din ordinea de zi, retragerea documentului.

Domnul Marian Lupu:

Sau fracțiunile.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Sau fracțiunile, da.

Bine. Dacă este opinia fracțiunii ... Pentru că am crezut că doamna Guțu vrea să devină una dintre autorii acestui proiect. Asta în primul rând.

Noi insistăm, pentru că este cu mare întârziere acest proiect. Este, într-adevăr, o mare întârziere, este o mare necesitate acest proiect. Eu insist să fie pus pe ordinea de zi. Există alt instrumentariu de a discuta acest proiect.

Și vreau să-i amintesc doamnei Guțu că, atunci când a trecut proiectul nr.1882 în anul trecut, în sesiunea trecută, proiectul domnului Oleg Bodrug cu modificările la Nomenclator, și eu am avut multe întrebări, dar am procedat absolut colegial, votând acest proiect și neinsistând pe ambele proiecte.

De aceea, acum vreau, totuși, să aduc la cunoștință că acest proiect, care poate să fie modificat, se va comasa cu proiectul nr.1882. Și noi sîntem gata să fie de bază luat nr.1882 și aceasta este menționat și în raportul comisiei.

De aceea, insist să fie pe ordinea de zi, deoarece este întârziere. Se începe un nou ciclu universitar. Iată de ce acest proiect trebuie să fie discutat în această sesiune și cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Rog ca proiectul de Lege nr.599, care este inclus pe ordinea de zi de astăzi, să fie retras și inclus pentru săptămîna viitoare. Ținînd cont de faptul că Comisia administrație publică și dezvoltare regională pentru ziua de marți are planificate unele audieri cu cetățenii și primarii din Republica Moldova, deci solicităm pentru săptămîna viitoare.

Domnul Marian Lupu:

Este nr.16 în ordinea de zi?

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Da, nr.16 pe ordinea de zi.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Permiteți-mi să salut de la acest microfon toți specialiștii din domeniul sănătății, acei care se vor aduna astăzi la ședința de totalizare a activității sistemului de sănătate pentru anul 2011.

Eu regret foarte mult că Ministerul Sănătății nici în acest an nu a găsit de cuviință și necesar să fie asigurată prezența deputaților, îndeosebi a celor din Comisia protecție socială, sănătate și familie. Cu toate că mi s-a îmînat această invitație ieri, eu cred că ministerul trebuia să țină cont al cîtelea an de Programul activității Parlamentului. Și sper foarte mult că măcar la anul noi, acei care sîntem responsabili de promovarea, de dezvoltarea politicilor în sănătate, să fim prezenți la această ședință. Pe această cale le transmit mult succes.

Domnul Marian Lupu:

Da. Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, în același racurs. Anul trecut, fix aceeași problemă a fost, ministerul și-a angajat directorii de spitale, au prezentat darea de seamă, desigur că directorii de spitale nu pot să pună întrebări incomode Ministerului Sănătății, unde sînt destul de multe întrebări. Dar ni s-a promis că anul acesta o să fie invitată comisia.

Acum stau și mă gîndesc: ori noi părăsim, comisia, ședința plenară, ceea ce nu este corect, ori este o altă problemă: poate domnul ministru vine cu raportul, totuși, în fața Parlamentului să vedem care sînt motivele că se ascunde. Că nu-i corect ceea ce se întîmplă. Asta-i una la mîină.

Doi la mîină. Noi avem o datorie de anul trecut: proiectul de Hotărîre nr.2580. Este vorba de fondarea Comisiei de anchetă în privința pieței medicamentelor. Atunci, vă reamintesc, Partidul Comuniștilor și-a delegat reprezentanții, Partidul Democrat și-a delegat reprezentanții comisiei, a rămas numai de delegat Partidul Liberal Democrat și Partidul Liberal. Poate revenim la această întrebare or astăzi, or mîine, or săptămîna viitoare, dar s-o terminăm.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu gîndesc că acest lucru trebuie să ... odată revenind la această idee, nu cred că astăzi am putea s-o luăm așa brusc.

Domnul Gheorghe Brega:

Bine. La ședința ...

Domnul Marian Lupu:

Dar discutați, vă rog, da, întâi de toate, în comisia de profil, la nivelul de conducere, organele de conducere ale Paramentului, fracțiunii, în mod evident, și, la următoarea ședință, dacă se ajunge la o concluzie definitivă, revenim.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Președinte,

El a fost de acum și în plen discutat, în ședința de plen.

Domnul Marian Lupu:

Eu înțeleg că asemenea proiecte nu prea ai ce discuta. Deci e vorba de completarea componentei, nu-i așa? Eu la aceasta și m-am referit, ca să fie ...

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, la nivel de fracțiune înseamnă.

Domnul Marian Lupu:

Corect.

Domnul Gheorghe Brega:

Bine.

Domnul Marian Lupu:

Și trebuie să fie un dialog la nivel de fracțiuni.

Microfonul nr.4.

Domnul Vladimir Hotineanu – Fracțiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Rog să fie transferat pentru săptămâna viitoare proiectul de Lege nr.2760 privind sănătatea reproductivă.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu am o mare rugămintă la dumneavoastră, ca să nu stau eu și să caut pe listă, numărul curent.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Numărul curent 13.

Domnul Marian Lupu:

Nr.13. Nr.2760 să fie transferat pentru ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

... săptămîna viitoare.

Domnul Marian Lupu:

Pentru săptămîna viitoare.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Secretariatul,

Rog să notați acest lucru.

Microfonul nr.3.

Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu susțin cele relatate de deputatul Godea. Mai mult ca atît, solicit respectuos ca, la Ora Guvernului, astăzi, să fie invitat ministrul afacerilor interne Alexei Roibu, inclusiv Procurorul General, pentru a ne da informații concrete: care au fost măsurile întreprinse, în primul rînd, de către organele respective în legătură cu cazul care a avut loc la 3 februarie 2012, care a împiedicat desfășurarea normală a lucrărilor Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică timp de o oră jumătate?

Domnule Președinte,

Solicit respectuos să nu vină viceministrii sau viceprocurorii, ministrul afacerilor interne și Procurorul General. Și, inclusiv, să ne aducă la cunoștință în plenul Parlamentului decizia luată pe acest caz, unde au fost ca organizatori deputații în Parlament Reșetnicov Artur și Poleanschi Mihail și grupa respectivă de 25 – 30 de persoane.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr. 5.

Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Comisia juridică, numiri și imunități vine cu propunerea de a scoate de pe ordinea de zi proiectul nr.2509, pentru că nu există nici raport. Noi am expediat o scrisoare la adresa Guvernului de a fi retras acest proiect de către Guvern, deoarece și-a pierdut din oportunitate grație faptului că sînt alte proiecte legislative, venite tot de la Guvern, care repetă aceleași probleme. Deci cînd vom fi în posesia răspunsului, venit de la Guvern, vom decide dacă îl examinăm sau el va fi retras.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.4.

Domnul Petru Știrbate – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

La noi ușor pătrund, pe piața noastră din Moldova, lucruri urâte și aici mă refer la piramida financiară care este dată și la noi, în Moldova, mă refer la MMM. Sînt înșelați, din păcate, un grup mare de cetățeni. Sîntem în teama că poate să ajungă la o explozie socială.

De aceea, pentru joia viitoare, domnule Președinte, vă rog să fie invitat în Parlament, la nivel de ministru sau viceministru de interne, procuror sau viceprocuror, ca să stăm de vorbă, să clarificăm cum se desfășoară lucrurile și ca să luăm unele măsuri, pentru a nu da frîu acestor lucruri neplăcute, din păcate.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Secretariatul,

Rog să înregistrați acest lucru pentru săptămîna viitoare.

Microfonul nr.3.

Domnul Alexandru Stoianoglo – Frațiunea PDM:

Stimate domnule Președinte,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică propune excluderea din ordinea de zi a proiectului cu nr.2245. A fost preconizat pentru mîine, cu nr.12.

Domnul Marian Lupu:

Da. Am înregistrat.

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Saharneau – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vă amintesc că avem un răspuns restant, domnule Președinte, din partea Președintelui Consiliului Coordonator al Audiovizualului în legătură cu declarațiile făcute la Televiziunea NIT, declarații panicarde cu privire la refugiul demnitarilor și instituțiilor de stat.

Am vrea să avem un răspuns pertinent la ceea ce s-a întîmplat. Și să vedem, poate, Secretariatul ne dă un răspuns cînd este pregătit Președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului ca să vină în Parlament.

La fel, solicit un răspuns de la serviciile vamale și de la Serviciul de Grăniceri, poate vin astăzi în Parlament, la sfîrșitul ședinței, să ne dea un răspuns referitor la evenimentele din 15 februarie... în care a fost implicat deputatul comunist Petkov la frontiera de stat a Republicii Moldova. 15 martie. Eu am rostit alta, da? Îmi cer scuze, 15 martie.

La fel, susțin să avem un răspuns clar: ce se întâmplă cu piramida financiară MMM în Republica Moldova? Fiindcă știm că în Rusia ea a produs milioane de tragedii, fiind implicați foarte mulți cetățeni. Noi nu vrem ca, peste câteva luni, să avem aici, în față, mulțimea de cetățeni moldoveni care vor veni și vor protesta și vor cere banii înapoi. Sînt de acord cu elucidarea acestui caz în ședința viitoare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În contextul solicitării colegului Dodon ca domnul ministru Șleahțișchi să fie prezent în plenul Parlamentului. Conform Regulamentului, are dreptul să-i pună întrebări doar deputatul care solicită prezența ministrului. Și eu aș îndemna colegii care susțin cursul de "Istorie a românilor" să solicite și ei prezența domnului ministru Șleahțișchi, ca să putem apăra acest lucru.

Vă mulțumesc.

Așa că eu tot o solicit, ca să putem apăra Istoria românilor.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Eu aș ruga colegii: nu vă prea dați la microfoane la acest subiect, fiindcă, iată, precum sînt informat din Prezidiu, domnul ministru este în concediu. Și, în acest caz, va trebui de văzut: ori că se acceptă să vină cineva din viceministri, ori se așteaptă domnul ministru atunci cînd revine din concediu.

Microfonul ... Cum a fost?

Microfonul nr.4.

Mergem pe cerc.

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Dodon:

Eu vă mulțumesc.

Dacă nu este ministrul, eu așa înțeleg, că a făcut o treabă, în opinia dumnealui, probabil, bună, și a plecat în concediu. Este vicepremierul, care este responsabil de domeniul social, în a cărui competență este și Ministerul Educației, și cred că ar putea să vină să ne dea o informație foarte clară: care a fost acum necesitatea să vină cu această modificare?

Viceministrii... nu cred ar fi cazul. Sau vicepremierul, sau Premierul, dacă are răspunsuri la acest subiect.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Frațiunea Partidului Liberal solicită excluderea proiectului cu nr.4 din ordinea de zi de astăzi, proiectul nr. 2183. Noi acest proiect trebuie să discutăm acest proiect pe interiorul Alianței pentru Integrarea Europeană, ca să poată fi votat în lectura a doua.

De asemenea, solicit excluderea proiectului cu nr.10 din ordinea de zi de mâine. Este un proiect pe care l-am semnat doi ani în urmă. Între timp, acest proiect nu mai este actual. Deci am semnat un document prin care retrag acest proiect din circuitul parlamentar.

Domnul Marian Lupu:

Nr. 1031, nr. 10 din ordinea de zi pentru ziua de mâine.

Domnul Valeriu Munteanu:

Numărul 10 din ordinea de zi de mâine. Este nr.1031 pentru mâine.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Microfonul nr. 5.

Doamna Ana Guțu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Venim cu o propunere: de a transfera pentru astăzi proiectul nr.809 cu numărul nr.1 pe ordinea de zi pentru mâine. De mâine să-l transferăm pe astăzi. Este un proiect așteptat și comisia este gata, poate să-l prezinte.

Domnul Marian Lupu:

Nr.809, modificarea și completarea Legii privind actele de stare civilă, lectura a doua. Comisia este gata?

Doamna Ana Guțu:

Da, da.

Domnul Marian Lupu:

Comisia este gata?

Doamna Ana Guțu:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Dacă comisia este gata, aici nr.809.

Microfonul nr. 4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ultima rugămintă din partea comisiei. Legea nr. 2354, nr.6 din ordinea de zi, Comisia roagă să o amânăm pentru următorul ciclu, pentru săptămîna viitoare. Nr. 2354.

Domnul Marian Lupu:

Dar ce revoluție mai faceți voi în ordinea de zi! Secretariatul, rog să notați această solicitare.

Domnule Dodon,
Foarte scurt, este deja a treia.
Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Președinte,
Doar o sugestie. Vreau să remarc că astăzi am exclus zece subiecte sau le-am transferat din ordinea de zi. Am pierdut jumătate de oră. Poate ar fi bine, atunci cînd pregătim ordinea de zi, mă refer și la Secretariat, și la Biroul permanent al Parlamentului, să fim mult mai atenți și să includem, să nu pierdem timpul. Noi am discutat jumătate de oră proiecte care se transferă.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,
Într-un fel aveți dreptate, dar aici nu are nimic nici Biroul permanent, nici Secretariatul. Toate lucrurile acestea se fac la propunerea comisiilor permanente și eu doar aș susține ideea să asigurăm totuși o mai mare stabilitate în acest sens.

Da, într-adevăr, mai multe proiecte au fost excluse. Însă, precum văd eu în notițele mele, un număr important de proiecte au fost propuse pentru examinare în ordinea de zi. Așa că agenda noastră nu suferă mari modificări.

Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Partidul Acțiunea Democratică.
În contextul retragerii subiectelor sau a proiectelor de pe ordinea de zi, eu propun pentru săptămîna viitoare, deci în această... acestea sînt două săptămîni, proiectul nr.1564 privind crearea Comisiei de anchetă în problema demolării monumentelor de patrimoniu.

A fost un pic de bătălie la crearea acestei comisii. Eu cred că faptul că nu fac parte din nici o fracțiune din Alianța de guvernămînt s-ar putea să ajutăm Parlamentul să creeze această comisie, pentru a elucida problema, care este o problemă gravă și pentru municipiul Chișinău, dar și pentru toată țara.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Exact.

Bine, stimați colegi,

Doar o remarcă. Astăzi, noi nu votăm ordinea de zi pentru următoarele două săptămîni. Va trebui să mai muncim la ea și, în aceste condiții, gîndesc eu că joia viitoare, la începutul ședinței, vom supune votului agenda noastră de lucru, pentru următoarele două săptămîni. Nu iutați, la momentul oportun să veniți cu aceste propuneri. Dacă acestea au fost propunerile, stimați colegi, le generalizez.

Cu privire la excluderi, propunerea domnului Munteanu, excluderea proiectului nr. 2183, nu am înregistrat alte opinii decît cea evocată în propunere. Deci o considerăm în mod automat aplicată.

Excluderea nr.1031. La fel nu văd alte opinii, situație similară.

Propunerea domnului președinte Popa pentru mișcarea pentru mai tîrziu. Sau excluderea proiectului nr. 2509. Alte opinii nu înregistrează.

Domnul Cimbriciuc a propus excluderea proiectului nr.599. Alte opinii nu am auzit.

Respectiv, la capitolul ”excluderi” mai rămîne și proiectul nr.855, propunerea făcută de doamna Guțu. Dar avem aici două opinii separate. Propunerea se menține?

Deci, în această situație, sînt obligat să supun votului această propunere. Cine este pentru a exclude din ordinea de zi a ședinței plenului Parlamentului proiectul nr. 855, rog votul dumneavoastră.

Din cele ce văd eu în sală ca rezultat, trebuie să constat un număr insuficient de voturi pentru acceptarea de către plenul Parlamentului a acestei propuneri. Deci nr. 855 rămîne pe ordinea de zi.

Acum la capitolul ”incluși”. Comisia economie, buget și finanțe a propus includerea pe agenda ședinței de astăzi a următoarelor proiecte: nr.523, nr.2389, nr.298 și nr.299, două proiecte de hotărîre de Parlament.

Obiecții nu sînt. În acest caz, dacă nu sînt obiecții, permiteți-mi să supun votului aprobarea acestei propuneri privind toate aceste patru proiecte. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectele sînt acceptate.

Ați uitat ceva, domnule Stoianoglo?

Microfonul nr. 3.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule Președinte,

Comisia a propus excluderea din ordinea de zi pe mîine a nr.2245.

Domnul Marian Lupu:

Nr. 2245? Deci alte opinii nu sînt? Dacă nu sînt, acest proiect se consideră.

Și domnul Ioniță a propus pentru excludere nr.2354. Deci mișcare pentru altă perioadă? Alte propuneri nu sînt? Nu sînt. Propunerea a fost acceptată de plen.

În continuare, persoanele invitate din structurile executive și alte instituții, Secretariatul, rog să transmiteți aceste invitații pentru Ora întrebărilor de astăzi.

În continuare, voi supune votului două propuneri înaintate, de fapt, una, nr.1564.

Domnule Godea,

Am stabilit că agenda pe următoarele două săptămâni nu este subiectul zilei de astăzi.

Deci un proiect nr.316. Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi acestui proiect nr.316 rog să vot dumneavoastră. Un vot.

Deci număr insuficient pentru a constata că plenul Parlamentului a acceptat această propunere. Ea nu este acceptată de plen. Cam acestea sînt? Nu am scăpat nimic?

Respectiv, stimați colegi, au fost propuneri să examinăm un șir de proiecte, incluse pentru ordinea de zi de mîine.

Proiectul nr. 809, noi, de fapt, am votat pentru includerea acestora. Deci o mișcare, este un exercițiu pur tehnic.

La fel, și încercăm să vedem 482. În acest context, începem examinarea subiectelor incluse pe ordinea de zi.

Proiectul de Lege nr.2764 pentru modificarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Lectura a doua. Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.1104 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și relatează următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, în corespundere cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova. Conform notei informative, proiectul este, are drept scop sporirea eficienței funcționalității instituționale a Centrului pentru Combaterea Crimei Economice și a Corupției și racordarea unor drepturi ale instituției la prevederile Constituției.

Proiectul prezentat a fost elaborat întru executarea Hotărîrii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 27 din 25 noiembrie 2010 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimei Economice și Corupției și cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Pe marginea proiectului au fost înaintate anumite propuneri de modificare și completare, care sînt expuse în sinteză, partea componentă a prezentului raport.

În contextul celor relatate, comisia propune proiectul de lege specificat pentru adoptare în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri decît cele evocate în raportul comisiei? Nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,
Vă mulțumesc.
Stimați colegi,
În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului nr. 2764. Cine este pentru rog să voteze.
Stimați colegi numărători,
Rog asistența dumneavoastră.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 28.

Sectorul nr. 3 – 29.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

– 57 de voturi ”pro”. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul nr. 2764 este adoptat în lectura a doua.

În continuare, proiectul de Lege privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici. Proiectul nr. 2264, lectura a doua, rog comisia.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici. Pe marginea proiectului sus-menționat au fost prezentate avizele tuturor comisiilor permanente, cu excepția Comisiei economie, buget și finanțe și a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională, care au fost desemnate în calitate de comisii coraportoare.

De asemenea, a fost prezentat și avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului. Comisia sesizată în fond a supus dezbaterilor propunerile și obiecțiile parvenite din partea comisiilor parlamentare, a deputaților Liliana Palihovici, Vladimir Hotineanu, Iurie Țap, Igor Corman, Veaceslav Ioniță, Tudor Deliu, Veaceslav... Valeriu Saharneau, Alexandru Stoianoglo, Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, ale căror rezultate sînt expuse în anexa la prezentul raport.

Urmare a votării cu votul unanim al membrilor săi, prezenți în ședință, 6 ”pro” din 6 prezenți, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune proiectul de Lege nr. 2264 spre examinare și adoptare în lectura a doua, în ședința de plen a Parlamentului, luînd în considerație amendamentele acceptate de către comisie.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, și eu, domnule președinte.

Alte propuneri, lectura a doua decît cele propuse de comisie?

Microfonul nr. 1.

Doamna Valentina Buliga – *ministrul muncii, protecției sociale și familiei:*

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Domnule domnule președinte al comisiei,

Țin doar să aduc la cunoștință că, în rezultatul examinării atât în comisie, cât și... avem aici o mică divergență, că în proiectul inițial, în componenta salariului gradul științific, care se propune de către comisie, trebuie, vin cu propunerea să-l excludem, deoarece există normă în Legea nr.355 pentru funcționarii publici, persoanele de demnitate publică, care activează prin cumul într-un domeniu științific, într-o instituție de cercetare, beneficiază de acel grad științific în valoare de 50%.

Având această normă în Legea nr.355, noi totdeauna venim cu unele propuneri și vreau să consolidăm această poziție ca persoanele de demnitate publică și funcționarii publici, care vor avea grad științific, se beneficieze la locul unde desfășoară această activitate științifică. Să nu fie legată de funcția publică.

Domnul Marian Lupu:

Comisia?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule Președinte,

Se acceptă, dar nu de funcția publică. Articolul respectiv presupune, 29 din Legea nr. 355, spune că funcționarii de demnitate publică cu grad științific beneficiază. De aceea, aveți. Noi nu facem amendamente la Legea nr.355. O scoatem din Legea nr.2264, dar rămîne integral cum este în Legea nr.355.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Absolut. Se acceptă.

Domnul Marian Lupu:

Da. Pentru înțelesul nostru, al tuturor, stimate domnule președinte al comisiei, formula concretă este prevăzută în contextul acestei propuneri?

Domnul Vladimir Hotineanu:

În legea, în articolul 29, 355 ... Așa.

Domnul Marian Lupu:

În raportul dumneavoastră. Se conține?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Alte propuneri? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte, doamnă ministru, la fel.

Doamna Valentina Buliga:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în lectura a doua a proiectului nr. 2264. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog asistența dumneavoastră.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 24.

Sectorul nr. 3 – 29.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

53 de voturi ”pro”. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 2264 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege nr.2714 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate. Lectura a doua. Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea criminalității organizate și relatează următoarele. Proiectul de Lege menționat a fost examinat și aprobat în primă lectură de către Parlament la 16 februarie. La ședința plenară din 16 februarie, în temeiul articolului 56 din Regulamentul Parlamentului, s-a decis comasarea proiectului nr.1487 din 28 iunie 2011 cu proiectul nr. 2714 din 9 decembrie 2011, întrucît conțin reglementări similare, ultimul fiind luat drept proiect de bază.

Pe marginea proiectului prenotat s-au expus comisiile permanente, Direcția juridică, Secretariatul Parlamentului, deputații în Parlament. La fel, au fost consultate autoritățile cu atribuții în domeniu. Obiecțiile, amendamentele și propunerile înaintate sînt expuse în sinteza amendamentelor, parte componentă a prezentului raport.

În rezultatul examinării proiectului în cadrul comisiei, cinci deputați au votat pentru adoptarea acestuia, iar un deputat s-a abținut. Astfel, ținînd cont de lipsa majorității voturilor, comisia n-a adoptat nici o decizie, iar despre oportunitatea adoptării în lectura a doua a proiectului nr.2714 din 9 decembrie 2011 ca proiect unic urmează să se pronunțe Parlamentul.

Și, domnule Președinte, stimați colegi,

În afară de aceasta avem încă o rezervă. Cu regret, comisia nu a ajuns la o concluzie referitor la articolul 20, legată de vechimea în muncă, condițiile pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, anume vechimea în muncă, oamenii care au fost antrenați nemijlocit în prevenirea și combaterea crimei organizate.

Autorii propunerii calculează vechimea în muncă 1,5 – 5 an pentru un an. La fel, în cadrul comisiei nu a fost adoptată vreo decizie.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Alte propuneri, stimați colegi, lectura a doua.

Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Eu mi-am expus punctul de vedere în comisie, dar acum pe procedură. Eu aș vrea să ne gândim cu toții cât valorează angajamentele politicilor, luate de liderii politici sau mai marii zilei. Am văzut astăzi..., prin votul Parlamentului, cât valorează aceste angajamente și credeți-mă că iluzii, sau nu mi-am făcut iluzii la acest capitol. Pe 16 martie mi-am făcut datoria, aceasta este.

De aceea, vreau să vă anunț că am să părăsesc ședința, pînă cînd proiectul nr.316 va fi inclus pe ordinea de zi, conform angajamentelor semnate. Nu este greșală, domnule Ghimpu. Pe data de 25 martie este termenul. Aici ați semnat și dumneavoastră, și domnul Ghimpu, și domnul Lupu, și domnul Filat.

Domnule Ghimpu,

Eu părăsesc azi ședința. O să ne întîlnim și o să discutăm. Și invit presa, ca să fac o scurtă declarație în hol.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg

Și stimați colegi,

Eu, dacă nu greșesc, în cadrul runde de întrevederi și de discuții, pe care am avut-o, noi am intrat și în esența conținutului acestui proiect. Mai mulți colegi au spus că un șir întreg de subiecte în acest proiect sînt susținute.

Alte puncte din acest proiect sînt discutabile. Unii dintre colegii noștri au spus că anumite puncte nu le susțin categoric. Și atunci concluzia noastră comună, dacă nu greșesc eu, stimate coleg deputat Godea, a fost că noi ne așezăm, prelucrăm, revedem această poziție și venim, practic, cu un document nou. Așa a fost?

Microfonul nr. 4.

Domnul Valeriu Streleț:

Absolut corect, domnule Președinte, noi am avut o înțelegere care, sper, a fost conștientizată și percepută de către autorul acestui proiect că el se

completează. Altfel spus, el ar trebui să apară într-o redacție un pic modificată în comisie, depusă de către autor. Plus la aceasta, este referința la procedura de adoptare a ordinii de zi, că se adoptă pe un ciclu bisăptămînal.

Și ați făcut o referință clară, că avem voință politică de a avea acest proiect în următorul ciclu bisăptămînal, începînd cu joia viitoare, avînd în vedere că n-ar trebui să se facă paradă de, nu știu, exces de zel politic.

În această situație, avem un proiect care, în principiu, nu arde, că se referă la procedura de alegere a Președintelui, însă deja avem un Președinte ales, dar angajamentele noastre rămîn în vigoare. Firește că da. Săptămîna viitoare, următorul ciclu bisăptămînal, ne arătăm disponibili să-l examinăm, cu condiția că va fi ajustat și modificat conform discuțiilor și înțelegerilor pe care le-am avut.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi,

În aceste condiții și ținînd cont de faptul că angajamentele pe care ni le-am asumat trebuie să fie respectate, și discuțiile purtate trebuie să fie urmate, propunerea mea este ca fiecare fracțiune parlamentară să identifice, în acest context, o persoană, un jurist, o persoană care se... care cunoaște acest domeniu.

Și acest grup, timp de o săptămîină, să revadă propunerile incluse în proiectul nr.316. Și de ce nu, să se vină, dacă este nevoie, cu un proiect nou, ajustat în modul în care noi am discutăm. De acord? Fără a face exces de zel și fără a face campanie pe seama acestor subiecte. La subiectul propriu-zis nr. 2714 propuneri? Nu sînt.

Domnule Stoianoglo,

Vă mulțumesc.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule Președinte,

Trebuie să clarificăm situația legată de articolul 20, legată de vechimea în muncă. Autorii insistă, Comisia nu a ajuns la o concluzie unică. Autorii insistă că vechimea în muncă a persoanelor, antrenate nemijlocit în prevenirea și combaterea crimei organizate, se calculează un an jumătate pentru un an.

Domnul Marian Lupu:

Deci în comisie nu s-a votat.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Nu a votat pentru aceasta.

Domnul Marian Lupu:

În acest caz, stimați colegi, eu am o propunere. Să mai lăsăm puțin timp și cît continuăm cu examinarea altor subiecte, pînă a reveni la exercițiul de vot, la nivel de grupuri parlamentare, acest subiect să fie discutat, să fie adoptată o decizie, fiindcă mie mi-ar părea un pic nasol scenariul să continuăm acum hodoronc-tronc, neavînd o poziție discutată și o poziție identificată de către

majoritatea parlamentară, în modul în care să ne asigure numărul necesar de voturi pentru adoptarea acestui proiect.

Iată de ce, stimați colegi, la nr. 2714 eu n-am să continui cu exercițiul de vot, revenim la el mai târziu.

Între timp, repejor, consultări în cadrul ședinței și să-mi spuneți la ce s-a ajuns. Dacă sînt la acest... Cine a fost primul la microfon dintre voi doi, colegi?

Microfonul nr. 3.

Domnul Ion Butmalai:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Respectiv, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în baza proiectului nr. 2714, noi nu am ajuns la o hotărîre unică referitor la articolul 20.

Pentru precizări. Noi, ca autori, solicităm, pentru că prezentul articol, în primul rînd, stabilește pentru colaboratorii și diviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate, care sînt antrenați nemijlocit în prevenirea și combaterea crimei organizate.

Pentru clarificare, vreau să vă aduc la cunoștința dumneavoastră, stimați colegi, onorat Parlament și domnule Președinte: în componența subdiviziunilor respective specializate intră 65 de colaboratori care activează zi de zi în condiții de risc sporit.

Mai mult ca atît, lucrul sub acoperire și combaterea crimelor organizate necesită o pregătire profesională foarte înaltă.

Mai mult ca atît, pentru anihilarea grupărilor criminale organizate este nevoie de o activitate foarte îndelungată și prodigioasă.

Mai mult ca atît, în grupările criminale, respectiv pentru a pregăti acești ofițeri, este foarte greu și necesită o durată de timp îndelungată. De aceea, noi, ca autori, susținem proiectul de lege în redacția care este, 1,5 ani pentru un an.

Și solicităm, onorat Parlament, articolul respectiv și proiectul de lege respectiv să fie susținute, pentru că la ziua de astăzi, după cum se menționează, situația criminogenă în țară este foarte, foarte agravată.

Și mai mult ca atît, structura, subdiviziunea specializată, formată din 65 de ofițeri care au gradul nu mai jos de maior, este o structură foarte importantă pentru țara noastră.

Și mai mult ca atît, dumnealor activează nu numai în Republica Moldova, dar și în teritoriu cu alte țări, la nivel internațional.

Vă mulțumim.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule deputat,

Noi mergem pe calea unificării sistemului pensionar. În afară de asta, noi am propus pentru această categorie de colaborator un adaos suplimentar pentru riscul profesional.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Domnule președinte al comisiei,

Eu vă mulțumesc.
Vă rog să luați loc.
Stimați colegi,

Precum am spus, rog să fie desfășurate la condiția că noi ajungem la exercițiul de vot, consultările necesare pe marginea acestui punct din acest proiect, avînd situația că nu doar în comisia de profil, dar și în multe alte comisii, inclusiv Comisia probleme sociale, s-a înregistrat cam aceeași situație, nu s-a ajuns la numărul de voturi necesare pentru rapoarte și avize pozitive anume la acest subiect.

În continuare, proiectul de Lege nr.2804 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Guvernul.

Domnul Sergiu Ciobanu – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,
Onorat Parlament,

Venim astăzi cu un proiect de lege în fața dumneavoastră, proiectul de Lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Din start, vreau să menționez că este un proiect-cadru, care vine să stabilească procedurile, normele și condițiile în care se va efectua controlul de stat asupra tuturor categoriilor de agenți economici.

Este un proiect care, în primul rînd, vine să introducă sau să faciliteze crearea unui sistem unic de controale și evidența controalelor și inspecțiilor și, totodată, noi contăm foarte mult că, odată cu adoptarea acestui proiect, vom reduce esențial numărul controalelor asupra mediului de afaceri.

Ca principale repere sau principale inovații ale acestui proiect este, în primul rînd, introducerea Registrului unic de evidență a inspecțiilor și controalelor, care va fi gestionat de către Centrul de E-guvernare. Este un registru în care toate autoritățile care efectuează controale vor fi nevoite să plaseze planurile trimestriale de efectuare a controalelor.

Totodată, intenționăm să introducem registrul sau condica de înregistrare a controalelor la agenții economici, ca să putem suprapune după aceasta acele controale abuzive, să stabilim acele controale abuzive.

Nu în ultimul rînd, intenționăm, la modul practic, să introducem planificarea controalelor în baza de categorii de risc care pot să apară, adică să excludem acei factori... omenesc, care poate să vină să creeze abuzuri.

Totodată, important este faptul că legea, proiectul prezentei legi stabilește clar și delimitează care sînt drepturile, care sînt obligațiile atît din partea acelor instituții care vin să facă controale, cît și cei care sînt supuși controlului.

Și nu în ultimul rînd, vreau să aduc atenției dumneavoastră la cunoștință că au fost stabilite circa 64 de organe de control.

În proiectul prezentei legi se propune ca în anexe, practic, jumătate din aceste 64, 33 de organe care urmează să vină să controleze circa 23 de domenii.

Rugăm să susțineți acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Da. Întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr. 3.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

La articolul 1 punctul 3 litera c), punctul 3 spune că dispozițiile prezentei legi nu se aplică asupra, litera c), controalelor efectuate în domeniul fiscal, bancar, financiar. Așa este, da?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da. Întocmai.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Nu, și atunci trecem la anexă. Lista organelor abilitate cu dreptul de a efectua controale, și citez: Inspectoratul Fiscal, Serviciul Vamal, Serviciul Control Financiar și Revizie, Comisia Națională a Pieței Financiare.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da. În primul rând, dacă îmi permiteți, mulțumesc pentru întrebare, am înțeles întrebarea și o să clarific două momente.

Într-adevăr, în articolul 1 al prezentei legi se exceptează 3 domenii: fiscal, vamal și financiar...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Ele sînt excluse.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Se exceptează, da, adică fac excepții.

Noi am introdus în anexă și acele instituții, adică care cad din domeniul fiscal, financiar și bancar, ele poate să dea autorizație altor instituții care urmează să facă control în acest domeniu, de exemplu.

De exemplu, abstract, ca exemplu. Mîine cineva trebuie să meargă, nu știu, la un control la o bancă, deci merge la Banca Națională și obține autorizație pentru a merge la control la Banca Națională.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule ministru,

Nu, este un nonsens și vă zic de ce. Luăm Inspectoratul Fiscal, da?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Spuneți-mi, vă rog, cui i-ar putea împuternici Inspectoratul Fiscal, cărui organ, ca acest organ să calculeze virarea la bugetul de stat corectă, la bugetul de stat a impozitelor.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule deputat,

Ceea ce ține de domeniul fiscal, vamal și financiar, deci ele sînt exceptate. Dar sînt situații cînd aceste organ... instituțiile din aceste organe dau altor instituții dreptul sau autorizarea de a veni și a face control pe alte domenii.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule ministru,

Conform legislației în vigoare, pe care o avem astăzi, controalele fiscale sînt atribuite în exclusivitate Inspectoratului Fiscal.

Domnul Sergiu Ciobanu:

OK. Vă dau un exemplu foarte simplu ce... conform prezentei... deci avem organul, nu știu, abstract luăm, Serviciul de Revizii și Control al Ministerului Finanțelor, da. Deci conform prezentei legi, el nu are dreptul să meargă să facă controale la agenții economici, ține de domeniul fiscal.

Adică, el dacă vine, trebuie să ia autorizație de la Fisc și să vină să facă un control care ține de legalitate.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule ministru,

Nu este reușit nici acest exemplu, pentru că în articolul 1, dumneavoastră stipulați în articolul 1 cine nu are dreptul sau care sînt organele care fac excepție din această lege, și Departamentul Control Financiar și Revizii este stipulat în articolul 1.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Eu am înțeles. Deci asta a fost și întrebarea. Noi am discutat foarte mult și la comisie vizavi de subiectul acesta. Noi nu am putut să venim să facem excepții.

Sînt două noțiuni de a da autorizare, de a face control și de a efectua controlul. Deci noi am discutat, apropo, la comisie foarte mult asupra acestui subiect și, pînă la urmă, ca dumneavoastră să primiți răspuns la întrebare, pînă la urmă, s-a decis în comisie ca noi să venim pentru a doua lectură și să scoatem în general litera c) din această lege: fiscal, vamal și financiar, să venim cu un mecanism, ca ei să fie în aceleași condiții ca și celelalte organe care nimeresc...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule ministru,

Eu, iată, eu vă chinui de 5 minute și nu pot auzi răspunsul pe care vreau să-l aud.

Cu adevărat că articolul 1 este necesar a fi modificat. Ori noi venim cu norma generală, ori venim cu norme.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule deputat...

Domnul Iurie Bolboceanu:

De la caz la caz.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Din start, inițial, așa a fost proiectul propus, care, cum ați menționat dumneavoastră, în anexă au fost incluse și acele organe în domeniul fiscal, vamal și financiar, care urmează să vină să dea autorizație.

Discuțiile... în comisie s-a decis ca, adică, să lărgim spectrul, proiectul, adică, de a include și controalele efectuate de aceste 3 domenii.

Dar urmează să lucrăm pentru a doua lectură. Inițial, noi când ne-am pornit să lucrăm deci așa și era vorba, venim cu amendamente la textul 5 al titlului V al Codului fiscal pentru, vizavi de administrarea inspectoratului fiscal, dar, pînă la urmă, ei au spus că, uite, ei vin singuri să conformeze acest...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Nu, sînteți de acord că pentru a doua lectură...

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da, sîntem de acord...

Domnul Iurie Bolboceanu:

... ar trebui să găsim o altă formulă.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sîntem de acord.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Și a doua întrebare. Noțiunea, apare în lege noțiunea de „control repetat”. Dar proiectul de lege nu prevede modalitatea de efectuare a controlului repetat.

Iarăși cred că pentru a doua lectură.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da, sînt de acord.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Ar trebui să completăm.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sînt de acord.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Articolele respective.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sînt de acord.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Noțiunea este, dar modalitatea de a petrece...

Domnul Sergiu Ciobanu:

OK.

Domnul Iurie Bolboceanu:

... aceste controale...

Domnul Sergiu Ciobanu:

Sîntem de acord...

Domnul Iurie Bolboceanu:

... în proiect nu este.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Microfonul nr. 4, vă rog.

Domnul Gheorghe Mocanu – Frațiunea PLDM:

Domnule viceministru,

În principiu, în general, este necesar un astfel de proiect care ar delimita clar atribuțiile instituțiilor de stat cu funcții de control, mai ales că una din marile probleme ale agenților economici este anume aceasta.

Dar, în același timp, uitîndu-mă în anexa 6, în anexa acestui proiect, vreau să vă întreb, legat de punctul 14, în atribuțiile Inspectoratului Ecologic de Stat.

Deci, conform proiectului, în atribuțiile Inspectoratului Ecologic de Stat la punctele 9 și 10 este trecută prevenirea accidentelor radiologice nucleare, precum și verificarea condițiilor de securitate a activităților nucleare și radiologice.

Din cîte știu, există o Agenție Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, avem și un proiect în prezent pe agenda de zi a comisiilor. Este o atribuție firească a acestui inspectorat, are competențele necesare sau personalul, sau care este răspunsul dumneavoastră?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule deputat,

Mulțumesc pentru întrebare.

Ideea, logic că noi am venit cu determinarea competențelor, fiecare autoritate cu funcție de control.

Deci noi am pornit de la acele autorități care există sau... instituții care au drept de control la ziua de astăzi. Am pornit cu acele norme pe care le au stabilite prin diferite acte legislative și normative și am încercat să nu facem, adică, dublări.

Eu cred că, pentru lectura a doua, noi putem să verificăm încă o dată adică acest aspect. Adică, într-adevăr, să nu luăm, să nu fie exclusă de la autoritatea care se ocupă de aceasta și să fie inclusă la Inspectoratul Ecologic de Stat.

Domnul Gheorghe Mocanu:

La asta mă refeream.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Da, mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Microfonul nr. 5, vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Unul din angajamentele desprinse din Programul de guvernare al Alianței pentru Integrare Europeană este anume reducerea organelor abilitate cu drept de control. Este un angajament în concordanță cu programul politic și electoral al Partidului Liberal și salutăm acest lucru.

Spuneți-ne, vă rog frumos, în această ordine de idei, care sînt acele organe, pentru că, conform anexei dumneavoastră, avem doar... rămîn doar 33 de instituții, organe cu asemenea competențe. Care totuși sînt cele mai importante care dublau competența altora și care au fost, vor fi lichidate, reorganizate, reconsiderate, redimensionate competența lor, astfel încît povara asupra agenților economici cu adevărat să fie resimțită.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebare.

Deci, în primul rînd, vreau să aduc la cunoștință că am avut foarte multe întreprinderi de stat care aveau dreptul de a presta servicii, totodată, de a veni cu dreptul de a efectua controale.

Noi, din start, am lichidat aceste întreprinderi de stat care au drept de control, că, adică, apriori o întreprindere de stat nu poate să vină să facă control. Adică este nevoie să fie o autoritate publică.

În primul rînd, erau foarte, au fost foarte multe dublări ce ține de aspectul sanitar, veterinar, epidemiologic ș. a. m. d., dar am să vă lămuresc, într-o singură frază care a fost ideea noastră logică.

Deci noi am contrapus acele atribuții care le avea fiecare instituție de control care era stipulat într-un act legislativ fie sau într-un act normativ, care aveau aceleași domenii practic de competență. Și am exclus, adică, acele autorități care se dubleză, care sînt responsabile nemijlocit doar de domeniul care sînt, în care ele

activează și altfel s-a reușit de a ajunge la această formulă de 33 de autorități care la ziua de azi, în opinia noastră, este, sînt doar acele autorități care au din punct de vedere a Legii 235 determinate clar care sînt principiile lor sau domeniile de competență, care sînt domeniile în care ei pot să vină să facă controale.

Practic, cu reducerea întreprinderilor de stat și aceasta ne-a mai ușurat..., în mare măsură ne-a ușurat sau ne-a redus lista acelor instituții de stat care să poată să vină să facă controlul.

Domnul Valeriu Munteanu:

Ne puteți spune, iată, după reducere, o să fie 33 de instituții. Cîte totuși au fost pînă la reforma...

Domnul Sergiu Ciobanu:

– 64.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Alte întrebări, propuneri? Da.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule viceministru,

Vreau să întreb dacă, în temeiul prevederilor acestei legi poate fi stabilit un termen foarte clar, ce distanță în timp este între un control stabilit după grafic și unul inopinat? Cel mai scurt termen între aceste două controale.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc, doamnă vicepreședinte.

Vreau să menționez faptul sau să pun în evidență că controalele planificate pot fi efectuate doar o singură dată în an, nu mai mult de 10 zile.

În cazul în care, este necesitate, se mai prelungește termenul cu 10 zile. În cazul controalelor inopinate, noi am venit cu niște criterii foarte clar determinate.

În caz că în cadrul controalelor planificate anterioare nu s-au stabilit, adică nu au fost îndeplinite acele prescripții emise de către organul de control, deci organul de control poate să vină cu un organ, cu un control inopinat, pentru a vedea cum au fost îndeplinite prevederile anterioare.

Doamna Liliana Palihovici:

Deci termenul poate fi de 10 zile sau mai scurt încă.

Domnul Sergiu Ciobanu:

10 zile, dar poate fi prelungit la cererea celor care... în dependență de anumiți factori, adică de volum ș. a. m. d.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Dar termenul este expres prevăzut, de 10 zile.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Întrebări, propuneri nu mai sînt.

Raportul comisiei, vă rog. Domnul Ioniță.

Comisia, vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr. 2804, care este o lege-cadru, privind controlul de stat asupra activităților de întreprinzător.

Această lege vine să reglementeze activitatea tuturor organelor de control. Sîntem siguri că, după aprobarea acestei legi, agenții economici vor fi într-o formă sau alta protejați de modul cum este efectuat controlul în activitatea organelor de control.

Scopul acestei legi este să îmbunătățim relația, pe de o parte să fie efectuat controlul, pe de altă parte să fie exclus abuzul. Această lege delimitează foarte clar controlul organelor implicate în această activitate.

De asemenea, obligativitatea organelor de control să-și facă publică și transparentă activitatea lor. Sînt stabilite criteriile foarte clare cînd pot fi organizate controalele inopinate.

De asemenea, se introduc Registrul de stat al controalelor, precum și alte activități de reglementare a domeniului într-o așa manieră ca activitatea de control să nu perturbeze activitatea agenților economici.

Comisia a examinat proiectul de lege pentru prima lectură. De asemenea, au parvenit obiecții expuse atît de deputați în cadrul ședinței comisiei, precum și avize de la diverse comisii. Toate aceste lucruri sînt subiectul lecturii a doua.

În acest context, comisia propune ca proiectul de lege să fie votat în primă lectură. Iar de tot ce a fost expus, inclusiv astăzi în plenul Parlamentului, se va ține cont pentru lectura a doua.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă rog, întrebări către comisie.

Vă mulțumesc.

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2804. Cine este pentru rog să voteze. Proiectul este votat în primă lectură.

Următorul proiect este nr.2820.

Vă rog. Raportor: Guvernul.

Domnul Iurie Filip – *membru al Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare:*

Bună ziua.

Stimate domnule Președinte,

Stimați domni deputați,

Onorată asistență.

Proiectul de lege, propus atenției dumneavoastră, vine să modifice cadrul legislativ de funcționare a asociațiilor de economii și împrumut. Amendamentele propuse rezultă, în primul rînd, din practica acumulată în activitatea acestor asociații, or actualmente avem în țară circa 377 de asociații care au o bogată experiență de activitate în acest domeniu.

Dintre amendamentele propuse, în primul rînd, aș evidenția modificarea substanțială la cerințele față de organizarea și convocarea adunărilor generale ale acestor asociații.

Astfel, se propune diminuarea substanțială a cerințelor față de cvorum de la 1/2 pentru prima încercare de convocare la 1/3, apoi 1/4, ca în final să se ajungă la 1/8 și chiar se acceptă adunarea generală cu cel puțin 30 de membri ai asociației. Aceste propuneri, pe lângă faptul că vin în concordanță cu practica internațională din domeniu, în același timp sînt impuse de situația reală care există în țară. Or, în condițiile în care avem un foarte înalt grad de fluctuație, de migrație a populației deseori, din imposibilitatea convocării adunării generale, societățile respective intră în impas de funcționare.

Pentru că adunarea generală, stimați deputați, în cadrul asociațiilor de economii și împrumut, sînt nu doar organul suprem de conducere, dar sînt și un organ foarte operațional. Multe dintre decizii țin anume de convocarea adunării generale.

Alte modificări, care sînt propuse de acest proiect, vin să modifice cerințele față de potențialii conducători ai acestor asociații. Noi dorim să lărgim spectrul potențialilor candidați sau participanți la conducerea asociațiilor, astfel oferind dreptul mai multor angajați ai instituțiilor publice, instituțiilor autorităților publice să participe la conducerea acestor asociații. Acest lucru, iarăși, rezultă din realitatea pe care o avem, din insuficiența cadrelor pregătite, care sînt necesare pentru dirijarea activității acestor asociații, or noi avem de furcă, totuși, cu o activitate financiară care necesită o anumită pregătire, o anumită instruire.

Nu în ultimul rînd, țin să atrag atenția dumneavoastră asupra faptului că, actualmente, în lege se regăsesc expres stipulate cerințele față de diferite tipuri de licențiere a acestor asociații, ceea ce a lipsit în proiectele anterioare. Deci acest lucru vine să aducă proiectul de lege în concordanță cu cerințele moderne ale procedurilor și tehnologiilor legislative.

Astfel, cerințele față de categoria B sînt strict stipulate. Noi propunem ca asociațiile care pretind la aceste licențe să aibă capacitatea de a gestiona cel puțin un milion jumătate de lei active. Pentru categoria C cerința este mult mai serioasă. Deci aici se propune gestionarea activelor de circa 100 de milioane de lei.

Acestea fiind spuse, solicităm să susțineți acest proiect de lege. Și vreau, stimați deputați, abordînd aceste amendamente, să țineți cont că asociațiile de

economii și împrumut, pe lângă componenta economico-financiară, joacă un rol enorm social în viața țării noastre. Deoarece în activitatea acestor asociații sînt antrenați actualmente circa 139 de mii de cetățeni ai țării noastre. Și asta este cea mai accesibilă formă de finanțare a necesităților cetățenilor atît de consum, cît și de eventuală activitate de afaceri.

Mulțumesc pentru atenție.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Și eu vă mulțumesc.

Întrebări, vă rog, către autor.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule director,

Spuneți-ne, vă rog frumos, dacă există în Republica Moldova asociații care se încadrează criteriilor pe care vrem să le stabilim pentru categoria C de licență? Și care au fost raționamentele? Pe ce calcule v-ați bazat cînd ați stabilit acest lucru?

Domnul Iurie Filip:

Mulțumesc pentru întrebare.

Actualmente, nu avem nici o asociație de categoria C. În același timp, noi ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Care este, totuși, suma maximă pe care o gestionează? Ca să înțelegem.

Domnul Iurie Filip:

Suma maximă pe care o gestionează vreo asociație ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, evident.

Domnul Iurie Filip:

... de categoria B? Avem asociații care gestionează zeci de milioane, dar nu avem asociații care să corespundă criteriilor C. Noi, totuși, am insistat să introducem aceste propuneri, deoarece, vă atrag atenția, asociația de categoria C are capacitatea de a activa pe întreg teritoriul țării. Doi. Ea are capacitatea de a acumula resurse financiare de la populație sub formă de depuneri.

Cu alte cuvinte, avem un fel de cvasibancă. Și, în aceste condiții, noi credem că trebuie să impunem niște cerințe foarte serioase, prudentiale față de acest tip de licență.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Nicolae Olaru – Frațiunea PLDM:

Domnule Filip,

În proces de lucru în cadrul grupului de lucru și la comisie am venit cu câteva propuneri și aș vrea să întreb: care este soarta lor? La articolul 7 din proiect, alineatul (2), cuvintele „asociațiilor centrale” se substituie prin cuvintele „asociației centrale.” Cum rămîne? O asociație centrală sau redacția veche a legii?

Domnul Iurie Filip:

Pot să răspund, da?

Domnul Nicolae Olaru:

Da.

Domnul Iurie Filip:

Aici, domnule deputat, și la comisie, și aici, în plen, vreau să vin cu aceeași poziție, chiar această situație noi o lăsăm la decizia Parlamentului. Din care considerente?

Propunerea de a institui o singură asociație centrală vine, în primul rînd, din experiența internațională și la sugestia experților internaționali care ne-au ajutat la acest proiect de lege.

Din punct de vedere economic și organizatoric, fiți de acord, este mult mai eficient să existe o singură asociație centrală, pentru că, în esența, aceasta este asociația asociațiilor. Ea, pe lîngă funcțiile reprezentative, are și multe alte funcții, cum ar fi consultanță, cum ar fi acordarea serviciilor juridice, de audit, nu în ultimul rînd ea urmează să gestioneze fondul de lichidități, la care trebuie să participe asociațiile de categoria B. Dar acestea sînt argumente de ordin economic, dacă vreți, organizatoric. Mai este și componenta socială, am zis, care, spre regret, ține de capacitatea cetățenilor noștri de a se asocia.

Și dacă se constată că realitățile sînt de așa natură că la moment nu e cazul să impunem toate asociațiile să meargă într-o singură asociație centrală, deci considerăm că asta va fi o decizie justă, pentru că ea va reflecta situația reală în societate.

Domnul Nicolae Olaru:

Eu văd că părerea dumneavoastră s-a schimbat, deoarece în proces de discuții am ajuns la concluzia, la un numitor comun împreună cu comisia ...

Domnul Iurie Filip:

De acord.

Domnul Nicolae Olaru:

... că rămînem la redacția veche a legii: asociațiilor centrale. Adică, se dă posibilitatea ca asociațiile să poată să-și creeze niște structuri pentru a le reprezenta interesele, pentru a le prezenta servicii.

Domnul Iurie Filip:

Domnule deputat,

Posibil n-am fost eu destul de explicit. Deci, încă o dată repet, dacă Parlamentul va decide că, actualmente, este mai indicat să fie mai multe asociații centrale, comisia va susține această poziție în lectura a doua.

Domnul Nicolae Olaru:

O altă întrebare. Articolul 10 din proiect vine cu așa o formulare: pe toată durata desfășurării activității lor, asociațiile sînt obligate să respecte cerințele stabilite pentru obținerea licenței.

Domnule, asta este o formulare inutilă. Pentru că ea se conformă legislației în vigoare și nu mai trebuie de pus adăugător, de îngreunat Legea cu privire la asociațiile de economii și împrumut.

Alineatul (3) privind prima propoziție se modifică și va avea următorul cuprins: licența B. Aici, în procesul de discuții, noi am ajuns la concluzia ca asociații de licență B, ca să acceptăm categoria C cu condițiile pe care le puneți dumneavoastră, ca asociațiile de categoria C să li se permită să accepte membri persoane juridice.

Domnul Iurie Filip:

În privința persoanelor juridice noi susținem în totalitate acest lucru.

Domnul Nicolae Olaru:

Susțineți?

Domnul Iurie Filip:

Da, susținem. Dacă Parlamentul va propune în lectura a doua, noi nu avem obiecții. Cît privește acea tautologie redacțională despre faptul că pe durata... iarăși, ea vine din anumite practici.

Spre regret, noi acum avem situații cînd asociațiile, după ce au primit licență, nu se conformează în continuare cerințelor. Și noi am vrut doar încă o dată în plus să accentuăm foarte clar pentru participanții pieței aceste cerințe.

Domnul Nicolae Olaru:

Și dumneavoastră, și eu, care vin din sistem, am avut mai multe discuții cu reprezentanții la care dumneavoastră astăzi vă referiți și cunosc care a fost ideea nobilă de creare a asociațiilor de economii și împrumut, dar ea a fost denaturată astăzi cu ajutorul cuiva, care astăzi promovează aceste modificări la legislația dată. Și eu vin, pentru lectura a doua, cu propunerile cu care m-am referit și mai înainte, și acum la capitolul „Adunare generală.”

Noi cunoaştem competenţele adunării generale ca în orice structură. Adunarea generală se acceptă, 2/3 se substituie prin 1/2, pentru că este foarte greu astăzi să-i convoci în adunare.

Iar alineatul (3) cifra 1/2 se substituie cu 1/4. Noi venim cu propunerea, cu colegii ne-am consultat: 1/3. Pentru că, mai mult ca atât, fiecare membru are dreptul să reprezinte interesele a zece persoane la adunarea generală. Şi nicidecum nu putem să dăm în competenţa adunării generale, care este un organ destul de important pentru asociaţiile de economii şi împrumuturi, mai mult ca atât, că acestea au de a face cu banii, se lucrează cu banii, care sînt depunerile de economii ale cetăţenilor Republicii Moldova, care nu sînt garantaţi astăzi de nimeni, ca decizia să fie luată de 2 – 3 persoane. Şi ar trebui să rămîna 1/3. Mai mult ca atât, că au dreptul ca să fie pentru lectura a doua.

Iar punctul 3 de la articolul 15, în genere, să fie exclus.

Domnul Marian Lupu:

Nu vă supăraţi, vă rog, dar nu vă pare că noi ne-am dus prea mult în detalii tehnice pentru lectura a doua? S-a înregistrat în stenogramă.

Domnul Nicolae Olaru:

Bine.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă platforma, totuşi, de pregătire este platforma comisiei. Şi aş ruga foarte mult ca toate lucrurile acestea ...

Domnul Nicolae Olaru:

Dar, vă rog, să luaţi în consideraţie şi pentru lectura a doua o să venim cu completările de rigoare.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Mulţumesc.

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule raportor,

Vă mulţumesc.

Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniţă:

Stimaţi colegi,

Comisia economie, buget şi finanţe a examinat proiectul de Lege nr.2820 cu privire la asociaţiile de economii şi împrumuturi. Această lege vine pentru a îmbunătăţi cadrul legal din acest domeniu, aduce cîteva lucruri noi. În primul rînd, se aduce în concordanţă cu legislaţia în vigoare şi se precizează anumite prevederi cuprinse în Legea nr.139 din 21 iunie 2007.

De asemenea, această lege modifică modul de alegere a Președintelui Consiliului asociațiilor prin atribuirea acestei competențe către membrii Consiliului și simplifică modul de desfășurare a adunării generale a membrilor asociațiilor de economii și împrumuturi. Noi ne apropiem, de fapt, de standardele care există în majoritatea țărilor europene, când plafonul este cu mult mai scăzut și ține de modul de activitate a acestor asociații, în special în localitățile rurale. De asemenea, sînt introduse și alte proceduri descrise în raportul comisiei.

Comisia, pe parcurs, cît s-a examinat această lege în comisie, am avut întîlniri, au parvenit avize. Doar vreau să spun că de la Comisia securitate națională, apărare și ordine publică avem două avize. Prin unul nu s-a adoptat nici o decizie. În altul s-a dat un aviz pozitiv. Doar informez plenul Parlamentului.

De asemenea, și astăzi deputatul Olaru, de asemenea, în grupul de lucru s-au făcut mai multe propuneri. Ele toate vor fi luate în calcul pentru lectura a doua, inclusiv ceea ce ține de licența de categoriile A, B, C, în mod special de categoria C. Acest lucru va fi un subiect separat discutat în lectura a doua.

Însă, pentru primă lectură, comisia consideră că acest proiect poate fi susținut, iar în lectura a doua vom ține cont de toate avizele și propunerile care au parvenit, inclusiv în plenul Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 2820, lectura întîi. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul nr.2820 este aprobat în primă lectură.

Proiectul de Lege nr. 2358 privind activitatea specială de investigație. Guvernul.

Domnul Vladimir Grosu – viceministru al justiției:

Stimați deputați,

Domnule Președinte,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind activitatea specială de investigație. Acest proiect de lege este determinat, în primul rînd, de necesitatea racordării cadrului național în acest domeniu la rigorile europene și internaționale.

De asemenea, elaborarea unui nou proiect de lege în acest domeniu a fost determinată și de cauzele care le avem la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în particular este vorba de Hotărîrea Iordachi și alții împotriva Republicii Moldova, prin care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că una din măsurile operative de investigație, prevăzute actualmente în legislația în vigoare, nu corespund normelor minime, garanțiilor minime pentru asigurarea și respectarea drepturilor omului în materia de interceptări de convorbiri telefonice, în particular și în general în materia măsurilor speciale de investigație.

În acest context, Ministerul Justiției a creat un grup de lucru care a și elaborat acest proiect de lege. Prin ce se caracterizează acest proiect de lege și prin ce se deosebește el de ceea ce avem astăzi?

În primul rând, noul proiect de lege vine cu o denumire nouă a acestor măsuri, care, spre deosebire de vechea formulare „activitate operativă de investigație”, vine cu formularea „activitatea specială de investigație”. Ținând cont de faptul că aceste măsuri, care au fost prevăzute și vor fi prevăzute în noua legislație, poartă un caracter special, adică organele de urmărire penală, pe parcursul procesului penal, pot întreprinde măsuri cu caracter special și acestea sînt anumite tehnici speciale de investigație, și nu operative.

De asemenea, noul proiect de lege vine să concretizeze clar care sînt aceste măsuri speciale de investigație, dîndu-le anumite noțiuni clare.

Un aspect foarte important în acest proiect de lege sînt garanțiile acordate persoanelor în vederea verificării legalității aplicării acestor măsuri.

În primul rând, cu titlu de exemplu, menționez că, conform proiectului de lege, se prevede obligativitatea instituirii și inițierii unui dosar special în fiecare caz în care sînt dispuse măsuri speciale de investigații.

În acest dosar special vor fi incluse toate materialele obținute de către ofițerii care vor întreprinde măsuri speciale de investigație. Și acest dosar va conține toate măsurile pentru a putea verifica legalitatea lor.

De asemenea, este reglementat și modul de acces la acest dosar special.

În acest proiect de lege, de asemenea, se urmărește și instituirea unui control mult mai riguros asupra respectării legalității. Se instituie un control parlamentar din partea Parlamentului și anume al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, care va avea competența și dreptul de a solicita raport din partea Procurorului General cu privire la toate măsurile speciale de investigații care au fost întreprinse pe parcursul anului anterior.

De asemenea, toate organele, care au atribuții în acest domeniu să întreprindă măsuri speciale de investigație, sînt reglementate și prevăzute expres în acest proiect de lege, care, la rîndul său, de asemenea, vor da un raport Procurorului General, pentru ca acesta, ulterior, să-l prezinte Parlamentului.

În urma întreprinderii măsurilor speciale de investigații, în toate cazurile Procurorul va adopta o rezoluție prin care va constata caracterul legal sau ilegal al întreprinderii acestor măsuri. Această rezoluție, fiind pasibilă de atac în fața organelor, Procurorului ierarhic superior sau în fața judecătorului.

De asemenea, proiectul de lege clasifică toate măsurile speciale de investigație, pe de o parte, în măsuri care pot fi întreprinse doar în cadrul unui proces penal și alte măsuri care pot fi întreprinse și în afara procesului penal.

De ce includem noi anumite măsuri care pot fi întreprinse doar în cadrul unui proces penal? Acestea sînt acele măsuri cum sînt interceptarea convorbirilor telefonice, instalarea de aparataj de urmărire audio și video. Toate aceste măsuri presupun anumite ingerințe foarte severe în drepturile omului și de aceea Ministerul Justiției a ajuns la concluzia că ele urmează a fi autorizate doar de către judecătorul de instrucție în cadrul unui dosar penal, pentru a asigura garanții foarte înalte respectării drepturilor omului.

Considerăm că acest proiect de lege, stimate domnule președinte, corespunde standardelor minime în domeniul respectării drepturilor omului și considerăm că va reduce din acele cauze pe care le pierdem la Curtea Europeană. Și, în primul rând, cred că vor fi respectate cu mai mare strictețe drepturile omului în Republica Moldova, în cazul în care sînt întreprinse asemenea măsuri speciale de investigații. Și rog să votați pentru susținerea acestui proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr. 4.

Domnul Anatolie Dimitriu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Rog să vă uitați, articolul 14 alineatul (2): "...Procurorul General sau procurorul special, desemnat de el, poate solicita întâlniri cu colaboratorii confidențiali..."

Și articolul 15, alineatul (5): "... colaboratorii confidențiali pot refuza întâlnirile cu Procurorul..."

Nu vi se pare că un alineat ar trebui omis, alineatul (2) din articolul 14?

Domnul Vladimir Grosu:

Da, eu înțeleg îngrijorările dumneavoastră. Mie nu mi se pare că urmează a fi exclus un alineat sau altul. Noi, dacă le excludem, le excludem pe ambele. Această prevedere a fost introdusă, că Procurorul General are dreptul să solicite convorbiri cu aceste persoane, pentru a se convinge despre veridicitatea anumitor informații, care sînt strînse în cadrul măsurilor speciale de investigație.

Dar, totodată, pentru a nu descoperi aceste persoane care totuși sînt anumite persoane specifice, așa să le numesc, ele au dreptul să refuze. În cadrul lecturii a doua știm cu toții că acest proiect de lege a trezit foarte multe discuții în cadrul comisiei de specialitate și al Comisiei juridice, numiri și imunități. Noi vom analiza dacă să menținem sau nu aceste alineate.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Bine că apare un nonsens. Cineva dorește, cineva nu și atunci ...

Domnul Vladimir Grosu:

Înțeleg.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Mersi.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Doamna Veronica Abramciuc:

Grupul socialiștilor.

Domnule Președinte.

Domnule ministru,

În elementele novatorii ale proiectului se arată următoarele. În primul rând, ne propunem schimbarea denumirii din "activitatea operativă de investigație" în "activitatea specială de investigație".

"Activitatea operativă de investigații" are o denumire sovietică și creează o atitudine negativă".

Întrucât știu eu, n-am auzit atitudine negativă. "Operativ" este "operativ" și "specială" este "specială". Logica este diferită. Specială poate fi și la anul și peste un an. "Operativă" înseamnă urgent. Uneori aceste lucruri sînt strict necesare. Deci cum lămuriți dumneavoastră că se va efectua anume operativ aceste investigații, dacă ele vor fi numite speciale.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, doamnă, eu înțeleg îngrijorările dumneavoastră, dar totuși autorii proiectului ajung la concluzia că mai potrivită este denumirea de "activitate specială" și menționez de ce.

Luăm exemple de aceste măsuri în viziunea unora "operative", în viziunea noastră "speciale": sînt cercetarea domiciliului prin instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat ș.a.m.d., livrare controlată, supravegherea transfrontalieră.

Acestea, în doctrina de specialitate, nu sînt altceva decît măsuri cu utilizarea anumitor tehnici speciale. De aici și vine denumirea care este propusă de Ministerul Justiției: măsuri speciale de investigații.

În afară de aceasta, coraportul dintre caracterul operativ și special. Măsurile speciale de investigații pot, conform legislației, conform proiectului pe care noi îl propunem, să fie întreprinse pe toată perioada urmăririi penale, adică pînă a fi transmis dosarul în instanța de judecată, ceea ce nu se corelează tot timpul cu acest caracter operativ. Adică, măsurile speciale pot fi întreprinse atît operativ, dar aceasta nu înseamnă că ele nu poartă un caracter special.

De aceea, în viziunea noastră, denumirea pe care a ales-o grupul de lucru și Ministerul Justiției corespunde mai aproape de realitate.

Doamna Veronica Abramciuc:

Aceasta este viziunea dumneavoastră. În viziunea noastră, ar fi mai bine ca să fie mai operativ, ca să fie mai eficient lucrul.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, noi respectăm viziunea dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Este o lege mult mai bună, aduce îmbunătățiri esențiale cadrului existent, dar am totuși o întrebare de principiu. Articolul 18 ”Măsurile speciale de investigație” ne spune că cele mai importate măsuri pot fi realizate doar cu autorizarea judecătorului de instrucție sau a Procurorului.

Spuneți-ne, vă rog frumos, ce se va întâmpla, sau cum va trebui să acționeze un ofițer atunci când există o bănuială rezonabilă despre comiterea unei infracțiuni, care are ca și autor un procuror sau un judecător? Pentru că există suficiente bănuieli, și în societatea noastră se discută foarte mult la acest capitol, că mergem pînă la o anumită etapă, unde s-a creat o castă, și mai departe devine foarte complicat.

Desfășor, detaliez, explic. Îmi este greu să înțeleg că un coleg dintr-un birou, procuror, va autoriza altui coleg sau din același birou o realizare, efectuarea unor măsuri de investigare, care ar trebui să descopere o infracțiune comisă de acesta. Cele mai banale, corupția dacă vreți.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, eu înțeleg temerile dumneavoastră, domnule deputat.

Domnul Valeriu Munteanu:

Ele nu sînt temeri, ele sînt o realitate.

Domnul Vladimir Grosu:

Dar aceste sugestii, pe care le spuneți, în principiu, nu sînt, nu derivă sau nu este legat, nu au legătură nemijlocită din careva deficiențe ale acestui proiect de lege. În fine, ce prevăd eu: ce ar putea să se întreprindă?

Acest proiect de lege prevede și Consiliul consultativ pe lîngă Procurorul General din care fac parte șefii tuturor organelor în cadrul cărora vor putea fi efectuate măsuri speciale de investigații. Și, în cazul în care este o bănuială rezonabilă că un procuror sau un judecător este pe care de a comite o infracțiune sau se pregătește de a o comite, cred că în cadrul acestui Consiliu consultativ s-ar putea de decis în care Procuratură să fie investigată sau să fie autorizată această măsură de investigație?

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru...

Domnul Vladimir Grosu:

Dar nu recurge din deficiențele...

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Sînt supozițiile dumneavoastră, noi le susținem. De aceea, pentru lectura a doua ar trebui să găsim o formulă care ar acoperi și acest sector, pentru ca legea să

nu rămîna declarativă, pentru că, în principiu, aici există cea mai mare problemă din sistem și ar trebui cu eforturi conjugate să o rezolvăm.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, domnule Munteanu, noi am și menționat că pentru a doua lectură sîntem gata să conlucrăm mai departe, pentru a definitiva proiectul.

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind activitatea specială de investigații și relatează următoarele: proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor articolului 73 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege este de a preveni și de a combate criminalitatea, precum și de a proteja securitatea statului prin implementarea unor tehnici novatorii, astfel încît să fie asigurată pe deplin securitatea statului, precum și apărarea dreptului omului și libertățile fundamentale ale omului.

Unele obiective specifice ale acestui proiect sînt: stabilirea temeiurilor cauzelor și faptelor care impun necesitatea efectuării activității speciale de investigație, stabilirea condițiilor care se referă la garanții ale confidențialității datelor obținute din activitatea specială de investigații, stabilirea unor prevederi mai distinse privind monitorizarea legalității aplicării măsurilor în cadrul activității speciale de investigații, diferențierea atribuțiilor, rolului și funcțiilor ale fiecărui subiect care participă la efectuarea, dispunerea și autorizarea măsurilor în cadrul activității speciale de investigații.

Proiectul conține norme novatorii în ceea ce privește ca o parte din măsurile speciale de investigații să fie efectuate doar în cadrul procesului penal și pentru realizarea scopului penal.

Pentru a intensifica controlul asupra măsurilor speciale de investigații, acest proiect reglementează ca unele măsuri efectuate în afara dosarului penal să fie autorizate doar de către Procuror.

Pe marginea acestui proiect majoritatea comisiilor parlamentare s-au pronunțat pentru examinare și adoptarea proiectului de către Parlament.

De asemenea, o solicitare a Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică. Proiectul menționat a fost avizat de către autoritățile prevăzute în proiect cu atribuții de activitate specială de investigații, care au prezentat un șir de obiecții conceptuale, precum și propuneri de modificare și de completare a acestui proiect.

Luînd în considerare multitudinea obiecțiilor și propunerilor parvenite pe marginea acestui proiect de la autoritățile respective, de la Comisia juridică, numiri și imunități, precum și de la Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, Ministerul Justiției, în calitate de autor, a prezentat Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică proiectul de lege cu referință într-o redacție definitivă, cu invocarea argumentelor pe marginea obiecțiilor parvenite.

În contextul celor expuse, se propune Parlamentului de a fi aprobat în primă lectură proiectul definitivat de Ministerul Justiției, care se anexează la prezentul raport. Propunerile și obiecțiile, care vor parveni pe marginea acestui proiect, vor fi luate în considerare pentru lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Domnule Stoianoglo,

Vă mulțumesc.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Două luări de cuvînt.

Domnule Butmalai,

Vă rog.

Domnul Ion Butmalai:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Legea respectivă privind activitatea specială de investigații nr. 2358, fiind inițiată și înaintată de Guvernul Republicii Moldova, sub responsabilitatea Ministerului Justiției, la momentul actual, are o importanță foarte enormă.

Activînd un timp foarte îndelungat în cadrul organelor afacerilor interne, am întîlnit mai multe cazuri cînd criminalii, cu mîinile pătate de sînge, scăpau nepedepsiți din cauza corupției, insuficienței de probe, incompetenței colaboratorilor sau a imperfecțiunii sistemului legislativ și judecătoresc.

Dacă e să pornim de la premisa că am început cu dreptul de formare a sistemului judecătoresc, iar cu ajutorul Domnului și al Președintelui nou ales, o să ducem această reformă la un bun sfîrșit, atunci în cadrul organelor de forță lucrurile stau absolut altfel și deosebit.

Combaterea criminalității, asigurarea securității statului și a ordinii publice sînt principalele cerințe ale cetățenilor de la organele de forță. Din păcate, opinia societății este că criminalitatea s-a instaurat anume în aceste instituții care trebuie să le asigure drepturile și libertățile fundamentale.

Drept dovezi ale acestei situații sînt rezultatele rușinoase ale sondajelor de opinie, dar și numeroasele condamnări ale Republicii Moldova la Curtea Europeană pentru drepturile omului pe cazurile ce țin de activitatea organelor de ordine.

Astăzi, în ședința în plen a Parlamentului, sînt supuse votării, inclusiv Legea nr.2714 privind prevenirea și combaterea crimelor organizate. Reformarea organelor de forță este iminentă, iar noi, deputații, trebuie să modelăm un cadru legal adecvat condițiilor actuale, conform valorilor democratice și aspirațiilor noastre proeuropene.

Proiectul de lege respectiv, propus de dumneavoastră spre examinare, prevede normale legale în conformitate cu care trebuie să se desfășoare activitatea specială de investigații. Acest subiect este unul foarte sensibil și necesită o atenție sporită, din motivul că în această activitate sînt antrenați specialiști de înaltă calificare, cu împuterniciri deosebite. Iar pîrghiile pe care le oferim trebuie să fie eficiente pentru prevenirea și combaterea criminalității, pentru asigurarea securității statului, respectînd drepturile și libertățile omului.

Un element esențial al proiectului este că, în vederea combaterii abuzurilor săvîrșite de colaboratorii organelor de forță, a fenomenelor de fabricare a dosarelor la comandă și de șantaj, dar și pentru a respecta în cadrul investigațiilor drepturile cetățenilor, consfințite în Constituție, proiectul prevede, de asemenea, ca o parte din măsurile speciale de investigație să fie efectuate doar în cadrul procesului penal, iar măsurile efectuate în afara procesului penal să fie autorizate de către Procuror.

În proiect sînt prevăzute clar măsurile care necesită autorizarea judecătorului de instrucțiune, a Procurorului sau a conducătorului subdiviziunii specializate.

De asemenea, proiectul prevede subiecții care desfășoară activitatea specială de investigații, competențele acestora, precum și răspunderea ofițerului pentru măsurile speciale de investigații pe care le efectuează.

Activitatea specială de investigații, fiind una din importanța majoră pentru securitatea statului, necesită a fi supusă unui control riguros din partea Parlamentului.

Astfel, proiectul prevede că autoritățile care efectuează activitatea specială de investigații prezintă Procurorului General rapoarte cu privire la activitatea desfășurată, iar Procurorul General, la rîndul său, va prezenta Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică raportul consolidat al activităților speciale de investigații.

Stimați deputați,

Proiectul prezentat este unul adecvat problemelor cu care se confruntă astăzi Republica Moldova: combaterea criminalității, a terorismului și asigurarea securității statului sînt subiecte care nu pot fi amînate de azi pe mâine.

Pentru a nu regreta fiecare condamnare de milioane a Republicii Moldova la CEDO, pentru a nu pierde răsufarea cînd auzim de crimele care au loc în preajma noastră, eu personal și Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova vom susține proiectul de Lege privind activitatea specială de investigații. Și vă îndemn

să-l votați, pentru a pune încă o piatră la temelia unui stat, sigur bazat pe ordinea de drept.

Vă mulțumim.

Domnul Marian Lupu:

Și a doua luare de cuvânt, domnul Dimitriu.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Pornind de la faptul că asigurarea stabilității sociale depinde foarte mult de situația criminogenă din stat, este evidentă importanța majoră a prevederilor acestui proiect.

La momentul actual, domeniul în cauză este reglementat de Legea nr. 45 din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații. Această lege a fost supusă criticilor de mai mulți experți.

Astfel, expertul Goran Klemenci, în analiza Legii privind activitatea operativă de investigații, efectuată în 2006, a menționat expres că reglementările existente în Republica Moldova nu corespund standardelor europene stabilite.

O nouă critică a fost dată acestei legi chiar de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la 10 februarie 2009.

Curtea a constatat în unanimitate că este violat articolul 8 – ”Dreptul la respectarea vieții private și de familie”, susținând că dreptul la respectarea corespondenței în cazul respectiv nu a fost respectat, deoarece legislația națională în domeniul interceptării convorbirilor nu conține garanții suficiente împotriva eventualului abuz din partea autorităților naționale.

Inițial, Curtea a menționat că a avut loc o ingerință în dreptul reclamantului, iar ulterior a coincis că această ingerință nu a fost prevăzută de lege.

În același timp, există o multitudine de acte internaționale care reglementează activitatea operativă de investigație, ca recomandarea Consiliului Europei nr. 10 din 2005 cu privire la tehnicile speciale de investigație, care a fost adoptată în scopul detectării și investigării infracțiunilor grave și suspectilor care vizează culegerea de informații, Convenția ONU împotriva corupției, Convenția penală a Consiliului Europei cu privire la corupție, Convenția Consiliului Europei cu privire la spălarea, investigarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activități criminale.

Promovarea acestui proiect este generat și de necesitatea stringentă de a preveni, curma și combate criminalitatea, precum și a proteja securitatea statului prin implementarea unor tehnicii novatorii.

Astfel, autorul propune ca scop specific al proiectului de lege îndeplinirea unor asemenea obiective cum sînt stabilirea măsurilor de investigare în conformitate cu recomandările naționale și conform cerințelor de dezvoltare a domeniului informațional.

Stabilirea clară a temeiurilor, cauzelor și faptelor prin care impun necesitatea aplicării măsurilor de investigație.

Definirea și stabilirea distincțiilor exacte între garanții în fond de aplicare a măsurilor și garanțiilor de procedură.

Stabilirea cadrului normativ de păstrare a datelor confidențiale obținute în urma aplicării măsurilor operative de investigații și acțiunilor de urmărire, precum și condițiile de nedivulgare a acestora din partea persoanelor cărora aceste date le-au devenit cunoscute.

Distincția clară dintre atribuții, rolul și funcțiile fiecărui subiect care participă la efectuarea, dispunerea și autorizarea măsurilor.

Proiectul a fost trimis spre avizare tuturor instituțiilor publice vizate, organelor interesate și reprezentanților societăților, societății civile.

Expertiza anticorupție a determinat faptul că proiectul de lege nu vine să apere interesele unui grup de persoane cu interese, ci, dimpotrivă, are intenția de a clarifica unele momente din procesul de documentare a dosarelor penale, inclusiv pe latura de stabilire a limitelor procedurale referitoare la respectarea drepturilor asupra respectării vieții private.

Cît privește existența prevederilor cu privire la interceptarea convorbirilor telefonice, menționăm că, deși s-a păstrat caracterul special de investigație a măsurii, ea va fi efectuată doar în cadrul unui dosar penal.

Astfel, proiectul prevede expres că procedura efectuării măsurilor speciale de investigație în cadrul urmăririi penale este reglementată de Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Conștientizăm cu toții posibilele impedimente ale succesului implementării prevederilor acestui proiect, mai ales cele legate de instabilitatea procedurală din domeniu, dar și de rezistența la reformă a reprezentanților organelor care sînt direct vizati în documentele de reformă.

Cu toate acestea, sîntem puternic convinși că, odată cu implementarea acestor prevederi, viața privată a cetățenilor va avea doar de cîștigat, iar măsurile speciale de investigație se vor desfășura cu un mai mare grad de respectare a drepturilor acestora unei vieți private, contribuind astfel la creșterea încrederii cetățenilor în organele de urmărire penală.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

La această etapă, voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2358. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 2358 este aprobat în primă lectură.

În continuare, proiectul de Lege nr.2581 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală. Guvernul.

Domnul Vladimir Grosu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Supun atenției dumneavoastră proiectul de Lege de modificare a Codului de procedură penală.

Menționez că prezentul proiect este unul, într-adevăr, unul mare, complex, dar, totodată, și foarte important pentru asigurarea lucrului eficient al organelor de urmărire penală, precum și al instanțelor de judecată.

Țin să menționez că, conform prevederilor Programului de activitate a Guvernului pentru anii 2011–2014, în cuprinsul mai multor capitole al acestuia sînt stabilite obiectivele de guvernare și acțiuni prioritare.

Aducerea modificărilor la legislația procesual-penală se conține printre aceste acțiuni sau măsuri prioritare, conținute în programul de guvernare.

Menționez, de asemenea, că statul, prin adoptarea și promovarea unui cadru procesual-penal corespunzător, este obligat să acorde maxime garanții drepturilor omului.

În acest context, a conturat necesitatea elaborării unui proiect amplu de modificare a cadrului existent în materie de procedură penală.

Elaborarea prezentului proiect a fost asigurată de un efort comun al unui grup de lucru care a fost creat pe lângă Ministerul Justiției cu participarea reprezentanților tuturor organelor de urmărire penală cum este Ministerul de Interne, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, precum și reprezentanții corpului judecătoresc, reprezentanți din Consiliul Superior al Magistraturii și reprezentanți ai Curții Supreme de Justiție, ai curților de apel.

Menționez printre principalele modificări aduse prin acest proiect de lege. La faza urmăririi penale, menționez că cadrul normativ în vigoare, spre regret, impune o procedură prea birocratică pentru desfășurarea urmăririi penale.

Această stare de lucru a generat o serie de factori negativi cum ar fi dublarea instituției de control premergător de către conducătorii organelor de urmărire penală, pe de o parte, și, pe de altă parte, de către organele Procuraturii, care efectuează controlul asupra urmăririi penale și sporirea semnificativă a numerelor de documente ce formează dosarul penal.

La moment, dosarul penal este compus din foarte multe acte procesuale care, de fapt, se dublează atît din partea ofițerilor de urmărire penală, din partea cărora sînt emise atît și aceleași, practic, cu același conținut acte procesuale adoptate de către organele Procuraturii.

Noile modificări urmăresc reducerea acestei proceduri birocratice prin, inclusiv, reducerea și act, de numărul de acte procesuale care să facă parte dintr-un dosar penal.

În vederea eradicării tuturor acestor probleme se propune excluderea din cadrul procedurii penale a atribuțiilor procesuale ale conducătorului organului de urmărire penală și anume dreptul de a cere dosarul pentru control, de a da indicații în scris pe dosar și de a aviza actele ofițerului de urmărire penală.

Proiectul, de asemenea, propune limitarea controlului asupra activității ofițerului de urmărire penală, acesta urmînd a fi efectuat doar de către procuror sau de către judecătorul de instrucție.

Proiectul, de asemenea, instituie prevederi prin care se reglementează mecanismul de contestare a acțiunilor procurorului care conduce sau desfășoară nemijlocit urmărirea penală sau cereri ale ofițerului de urmărire penală.

O altă modificare relevantă în conținutul proiectului este stabilirea unor temeuri clare și previzibile privind strămutarea dosarului de la un ofițer de urmărire penală la un alt ofițer de urmărire penală.

Menționez că, la moment, aceste temeuri clare de strămutare lipsesc în legislația procesuală, ceea ce permite strecurarea anumitor abuzuri în cazul strămutării unui dosar de la un ofițer la alt ofițer de urmărire penală.

Un alt compartiment important, care suferă schimbări în acest... și se propune în acest proiect de lege, se referă la activitatea specială de investigație.

Menționez că acest proiect de Lege de modificare a Codului de procedură penală putem considera că trebuie să meargă în pachet cu proiectul anterior examinat al Legii cu privire la activitatea specială de investigații, deoarece compartimentul cu privire la activitatea specială de investigație, care face parte din acest proiect de lege, corespunde și se leagă cu proiectul de Lege cu privire la activitatea specială de investigație.

De aceea, anume la acest capitol nu voi menționa, deoarece el depinde întru totul de acele măsuri speciale de investigație care sînt definite în lege, proiectul de Lege cu privire la măsurile speciale de investigație.

La etapa judecătorească, judiciară sau faza judiciară, de asemenea, proiectul de lege vine cu un șir de modificări.

În primul rînd, instituția recursului în anulare care, în prezent, conține circa 10 temeuri de declarare a recursului în anulare dar, totodată, Republica Moldova iarăși a pierdut dosarul la CEDO de contra Moldovei care... acest recurs în anulare, instituția dată a fost recunoscută drept contrară principiului securității raporturilor juridice. Deci autorii proiectului vin cu reducerea semnificativă a temeiurilor de declarare a recursului în anulare, reducîndu-le doar pînă la 3 temeuri.

De asemenea, prin acest proiect de lege se urmărește și instituirea unui nou model, unui nou mod de pronunțare a hotărîrilor judecătorești pentru ca judecătorul să pronunțe odată hotărîrea judecătorească care să conțină atît dispozitivul, cît și partea motivatorie.

Totuși acest nou mod de pronunțare a hotărîrii va fi aplicat doar față de judecătorii de prima instanță.

De asemenea, proiectul urmărește instituirea, nu instituirea, ci fortificarea instituției medierii, care este chemată să ușureze, să faciliteze sarcina instanțelor de judecată. Deci prin instituția medierii urmărim ca să... un pic să facilităm, să ușurăm sarcina judecătorească.

De asemenea, noul proiect... conține prevederi cu privire la caracterul scris al procedurilor de examinare a cererilor de strămutare a cauzelor. În prezent, acest caracter scris nu există, strămutarea cauzelor se examinează în ședință de judecată, cu participarea părților, ceea ce contribuie la tergiversarea examinării cauzelor și potențiala încălcare a termenului rezonabil de examinare a cauzelor.

Țin să menționez că acest proiect de lege, de altfel ca și proiectul de Lege cu privire la activitatea specială de investigație, este unul foarte complex. A trezit discuții foarte ample și complexe în cadrul comisiilor de specialitate.

De aceea, lucrul va continua pentru a doua lectură.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr. 3.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Am o întrebare la articolul 1 alineatul (1). Deci în final s-a completat cu următoarea sintagmă: procesul penal se consideră început din momentul sesizării organului competent despre pregătirea, săvârșirea unei infracțiuni.

Nu credeți că ar fi rațional să includem și autosesizarea de către organul de urmărire penală, pentru că, de obicei, se reduc răspunsurile organelor competente la faptul că nu au fost sesizați.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, doamnă deputat, consider judicioasă propunerea asta și cred că ar fi oportun să o examinăm, într-adevăr, pentru a o include pentru a doua lectură.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Și o precizare am. La articolul 41, ce vizează deci competența judecătorului de instrucție, am înțeles corect că prerogativa examinării excluderii unor capete de învinuire din hotărâre a persoanei condamnate în cazul în care acesta a fost extrădat a fost pentru a minimaliza temeiurile de depunere curs în anulare.

Este corect? Așa este...

Domnul Vladimir Grosu:

Da, aveți dreptate.

Doamna Raisa Apolschi:

Poziția.

Domnul Vladimir Grosu:

Anterior, acest temei exista în calitate de temei pentru a depune un recurs în anulare și, cum am spus, pentru a reduce din posibile potențiale încălcări ale securității raporturilor juridice. El a fost exclus din instituția recursului în anulare și inclus în una din atribuțiile judecătorului de instrucție.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Și, dacă îmi permiteți, încă o întrebare, domnule Președinte.

Deci la articolul 132 cu indicele 9 alineatul (3). În cazul în care în procesul interceptării și înregistrării comunicărilor poate fi obținută și o altă informație, cum ar fi date de identificare ale abonaților sau persoanelor care au purtat comunicări cu subiectul interceptării și localizarea acestora, precum și altor date, procurorul, atenționez, sau judecătorul de instrucție poate dispune în ordonanță încheierea de efectuare a interceptării comunicărilor și obținerea acestor informații.

Nu vi se pare că în cazul de față prerogativa aceasta i-a revenit judecătorului de instrucție?

Noi am vorbit și în cadrul comisiei. Nu știu dacă, pînă la urmă, dumneavoastră ați acceptat această poziție.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, noi am discutat foarte intens, inclusiv această prevedere legală și eu cred că iarăși dacă am discutat-o și încă nu am ajuns la un numitor comun, cred că iarăși pentru a doua lectură noi urmează să o discutăm, doamnă deputat.

Doamna Raisa Apolschi:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumesc, domnule raportor.

Rog comisia.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 2581 și a constatat următoarele.

Proiectul vine să contribuie la îmbunătățirea activității organelor abilitate în faza pornirii și desfășurării urmăririi penale, ofițerului de urmărire penală fiindu-i atribuită mai multă independență procesual-penală, sporirea responsabilității acestuia pentru legalitatea și calitatea actelor emise, precum mecanismul de contestare a acțiunilor procurorului care conduce sau desfășoară urmărirea penală sau cele ale ofițerului de urmărire penală, evitării dublării raporturilor de subordonare a ofițerului de urmărire penală atît față de procuror, cît și față de conducătorul organului de urmărire penală.

Una din modificările esențiale propuse în proiect vizează conceptul activității operative de investigații în sensul oferirii acestuia a unei noi denumiri, activitate specială de investigații.

Astfel, completările din proiect ce reglementează această activitate în cadrul desfășurării urmăririi penale conțin prevederi referitoare la desfășurarea activității speciale de investigații, procedura dispunerii acestora, organele competente să le înfăptuiască etc.

Proiectul mai prevede modificări și completări ce țin de activitatea instanțelor judecătorești care reglementează o nouă procedură de judecare a cauzelor în baza probelor administrate în fază de urmărire penală, modificarea procedurii de emitere a hotărârilor judecătorești, căile de atac ordinare și extraordinare, rejudecarea cauzelor în urma pronunțării unor hotărâri de condamnare.

Asupra proiectului au parvenit avize pozitive din partea comisiilor permanente, cât și din partea Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului.

În rezultatul dezbaterilor în ședința Comisiei juridice, numiri și imunități, cu participarea reprezentanților organelor interesate: Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul de Interne, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției, și autorii proiectului, membrii comisiei s-au pronunțat asupra oportunității promovării reglementărilor din proiectul nr. 2581.

Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor acesteia, a decis să propună Parlamentului examinarea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2581.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 2581. Cine este pentru aprobarea proiectului în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

În continuare, proiectul de Lege nr.2536 privind administrația publică centrală de specialitate. Guvernul.

Domnul Vladimir Grosu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind administrația publică centrală de specialitate.

Menționez că proiectul de Lege privind administrația publică centrală de specialitate este elaborat în scopul realizării Programului de guvernare a Guvernului pentru anii 2011–2014 în scopul implementării reformei administrației publice centrale, fiind una din măsurile menite să asigure eficientizarea și un cadru instituțional eficient.

Analiza care a precedat elaborarea acestui proiect a identificat printre problemele actuale existența unui vid legislativ în acest domeniu, precum și... fapt ce condiționează apariția unor deficiențe care reduc simțitor funcționalitatea acestui sistem și anume persistă situații în care unele autorități publice centrale se află în afara sistemului administrației publice centrale de specialitate cum este, de

exemplu, cazul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală sau a Aviației Civile.

Unele organe centrale de specialitate ale administrației publice, fiind responsabile de elaborarea politicilor publice sectoriale, totuși continuă să exercite funcții de implementare, ceea ce este contrar însăși naturii a unui organ de administrație publică centrală de specialitate.

Avînd în vedere lipsa unui cadru legal unificat, se propune reglementarea în proiect a următoarelor aspecte vizînd organizarea și funcționarea administrației publice centrale de specialitate prin dispoziții generale privind administrația publică centrală de specialitate, prin definirea principiilor fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate, prin definirea ministerului și alte autorități administrative centrale și stabilirea modalității de formare, reorganizare și dizolvare a ministerelor și altor organe din acest domeniu.

De asemenea, se abordează și chestiuni generale privind misiunea, funcțiile de bază, competențele și drepturile ministerului și ale altor autorități din administrația centrală.

De asemenea, sînt abordate în proiect și particularități organizaționale interne și funcționarea ministerelor și autorităților administrației în subordinea acestora.

În concordanță cu articolul 107 din Constituție și cu Legea cu privire la Guvern, în condițiile proiectului, structura administrației publice centrale de specialitate se compune din ministere și alte autorități ale administrației centrale care, fiind subordonate Guvernului, vor desfășura activitatea executivă și de dispoziție a Guvernului întru realizarea împuternicirilor sale, precum și alte autorități administrative autonome, independente față de Guvern.

Proiectul propune, de asemenea, definirea agențiilor și inspectoratelor de stat în subordinea ministerelor printr-o noțiune generică, autorități administrative în subordinea ministerelor, pentru a putea distinge statutul juridic specific al acestora de situația juridică a autorităților administrative centrale aflate actualmente în subordinea directă a Guvernului.

În perspectiva integrării europene, proiectul, de asemenea, prevede posibilitatea instituirii unor noi autorități administrative centrale care sînt condiționate de executarea obligațiilor internaționale, rezultate dintr-o posibilă ratificare a unui tratat internațional.

Deci, ținînd cont de cele expuse, solicit să susțineți acest proiect de lege în vederea aprobării lui în primă lectură.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Da, întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Primul argument, pe care l-ați invocat în vederea inițierii și promovării acestui proiect de lege, este implementarea Programului de guvernare al Alianței pentru Integrare Europeană. Citez din Programul de guvernare al Alianței pentru Integrare Europeană capitolul „Reforma administrației publice centrale” subcapitolul „Acțiuni prioritare”, punctul 4 „Introducerea funcției de secretar de stat în ministere. Secretarul de stat va fi un profesionist în domeniul respectiv și se va bucura de stabilitate în funcție, indiferent de schimbarea componenței Guvernului.”

Spuneți-ne, vă rog frumos, de ce această instituție a secretarului de stat nu se regăsește în această lege?

Domnul Vladimir Grosu:

Deoarece această funcție se regăsește în alte proiecte de lege. Acest proiect de lege se ocupă de ... și reglementează instituțiile și nu funcțiile din cadrul instituțiilor.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu vă dau dreptate, domnule ministru. Pentru că avem, în acest proiect de lege, instituția conducerea ministerelor, avem instituția viceministrului și, cu siguranță, anume în această lege este locul acestei instituții, dacă putem să vorbim, instituția secretarului de stat. Și eu cred că este nu doar o oportunitate, ci și necesitatea introducerii și implementării în legislația Republicii Moldova a acestei funcții de secretar de stat.

Este un angajament direct al Alianței pentru Integrare Europeană, anume aici este locul. Eu pot să fac trimitere și la discuțiile pe care le-am avut cu autorii, alții decât dumneavoastră, ai legii la nivelul comisiilor administrație publică și juridică și de aceea o să solicităm pentru lectura a doua, și aici cred că efortul trebuie să vă aparțină, să introduceți această noțiune. Pentru ca, în cel mai scurt timp, să putem implementa acest angajament al Alianței pentru Integrare Europeană.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, domnule Munteanu ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Iar raționamentele cred că nu trebuie să le oprim, este imperativ acest lucru pentru implementarea acestei legi.

Domnul Vladimir Grosu:

Nici o problemă. Chiar în sală sînt dintre persoanele care au lucrat nemijlocit la proiect. Și dacă veți interveni pentru a da niște argumente suplimentare.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr.1, vă rog.

Domnul Eduard Frecățel – *consultant Direcție politici a Cancelariei de Stat:*

Domnule deputat Munteanu,

Vă mulțumesc pentru întrebare și propunere.

Ceea ce pot să vă comunic, și susțin poziția expusă de domnul ministru, este faptul că chestiunea privind instituirea funcției de secretar de stat va constitui obiectul unui alt proiect de act legislativ, care se va numi Legea cu privire la statutul secretarului de stat. Astfel, nu considerăm, ca autori ai acestui proiect de lege, ca această funcție să se regăsească în acest proiect.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr.5, vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Eu cunosc specificul legislației românești, care vine să detalieze fiecare instituție și fiecare subpunct, așa cum gândește și cum este construită legislația României. În legislația Republicii Moldova noi avem un cu totul alt concept, noi venim cu o lege-cadru și acolo se regăsesc aceste instituții.

În situația în care noi avem în această lege viceministru și miniștri, cu siguranță trebuie să avem și secretaru de stat. Și nu cred că trebuie să construim o întreagă lege, să adoptăm o lege doar pentru secretarii de stat.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Grosu:

În orice caz, pentru a doua lectură, este subiect de abordat.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Microfonul nr.3, vă rog.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule autor,

Articolul 30, punctul (3): în componența Colegiului ministerului sau a altor autorități administrative centrale intră, în mod obligatoriu, ministrul și viceministrii sau directorul general și directorii generali adjuncți, după caz.

Eu am propus că la acest articol trebuie să se prevadă că, în mod obligatoriu, trebuie să intre în componența Colegiului și șefii subdiviziunilor specializate din

UTA Găgăuzia. Asta reiese din articolele 21, 24 din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei.

Domnul Vladimir Grosu:

Bine. Da, domnule Stoianoglo, cred că pentru a doua lectură este un subiect, iarăși, de abordat.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Bine. Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Și eu vă mulțumesc.

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Domnule ministru,

Mai întâi, revenind la întrebarea privind secretarul de stat. S-a găsit necesar ca să prevedem această funcție atât în Legea privind Clasificatorul unic al funcțiilor publice, în Legea de salarizare a funcționarilor publici, în Legea privind administrația publică centrală de specialitate avem miniștri, viceministri cu responsabilitățile lor, directori, directori adjuncți ai autorităților administrației publice centrale. Deci este absolut firesc, cred și eu, să se regăsească în această lege și funcția de secretar de stat.

Și întrebarea. Nu am găsit în cadrul acestei legi statutul, rolul și locul Cancelariei de Stat. Nu am găsit nimic, nici o referință la Cancelaria de Stat. Care este statutul lui sau care va fi?

Domnul Vladimir Grosu:

Cu privire la secretarul de stat. Noi am menționat deja, urmează să vedem în ce măsură este complex proiectul acela de Lege cu privire la secretarul de stat, ca să vedem cât este de justificat un act normativ separat și încorporarea anumitor prevederi în acest proiect de lege.

Cu privire la rolul Cancelariei de Stat. Iar este reprezentatul Cancelariei de Stat, care va specifica răspunsul la această întrebare.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Microfonul nr.1, vă rog.

Domnul Eduard Frecățel:

Mult stimat domnule deputat,

Este o propunere foarte judicioasă. Cred că în cadrul pregătirii proiectului pentru lectura a doua vom propune completarea proiectului de lege cu un articol separat referitor la rolul Cancelariei de Stat în sistemul administrației publice centrale.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Vă mulțumesc.

Și a doua parte. Deci câteva propuneri, dacă veți cădea de acord. La articolul 13, alineatul (4): Guvernul stabilește Nomenclatorul serviciilor publice după text, făcându-se referință la Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Noi, în luna iulie anul trecut, am votat o altă lege – Legea privind reglementarea prin autorizarea activității de întreprinzător. Și, dacă sînteți de acord, să facem referință la noua lege, deci a substitui.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, aveți dreptate.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Și, de asemenea, în Clasificatorul unic al funcțiilor publice am stabilit funcția de director și director adjunct, nu vicedirector. Respectiv, peste tot în textul proiectului de substituit aceste cuvinte.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, da, eu cred că este judicios. Și pentru lectura a doua o să fie acceptat.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr.3.

Domnul Iurie Bolboceanu – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

La articolul 9 „Modalitatea de constituire, reorganizare și dizolvare a ministerelor”, alineatul (1) prevede că ministerele se constituie de Parlament prin acordarea votului de încredere asupra Programului de activitate, prin învestirea Guvernului. Procedura de învestire.

Articolul 2 prevede că Prim-ministrul poate cere Parlamentului constituirea, reorganizarea sau, după caz, dizolvarea unui minister, conform și în modul corespunzător.

Iată, eu am căutat acest „mod corespunzător” în tot textul legii și nu l-am găsit. Mie mi se pare că și articolul 1, dar mai ales articolul 2 ar trebui ca să primească, pentru lectura a doua, să avem o desfășurare detaliată a acestui „mod corespunzător.” Pentru că nu este clar care este ”modul corespunzător”?

Domnul Vladimir Grosu:

Mie mi se pare că, cel puțin, pentru mine reiese în alineatul (2) că în situațiile stipulate în alineatul (2), adică modul corespunzător reiese din alineatul (1), adică Prim-ministrul se adresează Parlamentului pentru ca Parlamentul să aprobe modul de constituire ori reorganizarea.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Norma legii trebuie să fie clară și distinctă. Și mie mi se pare că-i așa, dar, pur și simplu, mi se pare, pentru că în lege nu-i așa.

Domnul Vladimir Grosu:

Eu interpretez legea și în cazul de față ... Dar, bine ...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Pentru lectura a doua să vedem poate găsim o variantă mai clară ...

Domnul Vladimir Grosu:

Da.

Domnul Iurie Bolboceanu:

... la acest alineat.

Și la articolul 27, alineatele (9) și (11). (9): Guvernul poate stabili obligațiunile instituirii în cadrul Aparatului central a unui minister, a unei structuri sau a alteia. Și articolul 9 prevede că Regulamentul acestor structuri se aprobă de către Guvern. Este o structură a ministerului. Iar alineatul (11) prevede că subdiviziunile interioare ale Aparatului central al unui minister se întăresc de către ministru.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, dar oricum Regulamentul unui minister se aprobă de Guvern.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Uitați-vă, articolele (9 și 11) spun despre regulamentele subdiviziunilor interioare ale ministerelor. Alineatul (9) spune de subdiviziunile care pot fi constituite adăugător. Ele se constituie conform deciziei Guvernului ...

Domnul Vladimir Grosu:

Da.

Domnul Iurie Bolboceanu:

... în interiorul ministerelor. Iar regulamentele acestor diviziuni se aprobă tot de Guvern.

Pe când alineatul (11) spune clar că regulamentele subdiviziunilor ministerelor se aprobă de către ministru. Este o neconcordanță. Și pentru lectura a doua ar trebui să găsim formula convenită.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, da.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Urmează raportul comisiei.

Domnule Țap,

Vă rog.

Domnul Iurie Țap – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege nr.2536 din 18 noiembrie 2011, propus de către Guvernul Republicii Moldova, și constată că acest proiect are drept obiectiv general crearea unui cadru instituțional al autorităților publice centrale de specialitate care, de fapt, ar lichida acel vid de reglementare pe acest domeniu important. Și proiectul de lege prevede principiile de bază de organizare și funcționare ale autorităților publice centrale.

În parte, aș vrea să menționez prevederea articolului 18 din proiectul de lege, care revede responsabilitățile personale ale prim-viceprim-ministrului, viceprim-miniștrilor privind coordonarea și exercitarea controlului asupra activității structurilor respective care le sînt subordonate. Ceea ce este o realizare a prevederilor dispozițiilor articolului 28 din Legea cu privire la Guvern nr.64 din 31 mai 1990. În linii mari, este vorba de crearea sistemului autorităților publice centrale de specialitate întru asigurarea administrării eficiente a țării.

Au parvenit avizele de la toate comisiile, care sînt pozitive. Comisia drepturile omului și relații interetnice a propus examinarea proiectului de lege cu avizul Consiliului European. Respectiv, Direcția juridică a venit cu mai multe propuneri în acest sens, care vor fi sistematizate de către comisie și propuse în sinteza respectivă pentru lectura a doua.

În acest sens, Comisia administrație publică și dezvoltare regională propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr.2536 privind autoritățile administrației publice de specialitate în primă lectură.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Întrebări la comisie?

Consumat ...

Vă mulțumesc.

Este invitat la tribuna centrală cu luare de cuvînt domnul Mocanu.

Domnule Deliu,

Îmi cer scuze.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Stimați colegi deputați,

Onorată asistență,

Prin Programul de guvernare ne-am asumat cu toții responsabilitatea de a asigura reforme profunde atât în sistemul administrației publice centrale, cât și locale, căci acestea sînt două instrumente principale prin care statul își deservește beneficiarii și realizează atribuțiile sale.

Sistemul administrației publice este doar un instrument, nu un scop în sine, așa cum a fost privit de multe ori atunci cînd au fost create instituții fără a se ține cont de performanțe, de rezultate, de beneficii, de planificarea strategică. Această lipsă de viziune, de-a lungul timpului, a creat un sistem al administrației publice centrale supraaglomerat, paralel și redundant atât la nivel central, cât și local.

Proiectul de Lege cu privire la administrația publică centrală de specialitate vine să aducă, în primul rînd, claritate în rețeaua de numeroase instituții, agenții, autorități. Și sper că obiectivul acestui proiect va fi atins în cel mai scurt timp, pentru a avea un cadru instituțional clar, eficient, bine delimitat, durabil și cu atribuții bine stabilite, care să servească interesele cetățenilor.

De multe ori, fiind implicați în procesul legislativ sau de guvernare atunci cînd elaborăm legi, regulamente sau instituim noi autorități, pierdem din vedere scopul principal al acestor acțiuni și anume interesul cetățeanului. Iar felul în care drepturile și interesele acestuia vor fi mai bine respectate și servite trebuie să emane anume din fiecare inițiativă legislativă, din fiecare inițiativă a Parlamentului sau a Guvernului.

În acest caz, beneficiarii reformării administrației publice centrale, din cadrul căreia face parte și prezentul proiect cu privire la administrația publică centrală de specialitate, nu va fi Guvernul, Parlamentul sau alte organe de specialitate, dar cetățeanul.

În ultima perioadă, au fost înregistrate progrese în domeniul administrației publice centrale, a fost implementat un proces eficient de planificare strategică, astfel încît autoritățile să-și poată focusa atenția pe obiective cu termen mediu și lung, pentru a avea o imagine clară ... ce, cum și cînd trebuie făcut.

Progrese au fost atinse și în domeniul consultării publice a proiectelor de acte normative. În prezent, nici un proiect major nu ocolește opinia societății civile sau a actorilor direct implicați, ceea ce a sporit cu mult calitatea guvernării și a apropiat-o simțitor de beneficiari.

O altă schimbare esențială o constituie faptul că angajările în bază de concurs și de merit au devenit o normă în administrația publică, ceea ce sperăm că va aduce mai mulți tineri bine pregătiți în acest sistem. Deși, pînă la momentul în care această normă să devină una absolută, mai este mult de muncă.

Proiectul de Lege cu privire la administrația publică centrală de specialitate detaliază tipurile de autorități publice centrale, modul de constituire, de funcționare, dar și principalele domenii de competență. O finalitate logică a acestui proiect de lege este că administrația publică centrală va fi supusă unui amplu proces de evaluare, conform principiilor generale enunțate, astfel încît să putem

avea reorganizări și optimizări nu doar în sistemul de învățământ sau la nivel local, dar și la nivel central, în conformitate cu necesitățile reale de management public.

Trebuie să privim și în direcția corelării reformelor din administrația publică centrală și cu cea locală, astfel încât competențele și resursele să fie clar delimitate și să se asigure un grad înalt de cooperare în condiții de autonomie în realizarea obiectivelor publice majore.

Stimați colegi,

Având convingerea că acest proiect ne va duce cu un pas mai aproape de o administrație publică bazată pe performanțe și pe rezultate, nu pe proceduri și birocrație, vă îndemn să susținem această inițiativă.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Domnule Deliu,

Vă rog.

Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Vreau să încep cu această luare de cuvânt prin a-mi exprima marea satisfacție pentru faptul că domeniul administrației publice în Republica Moldova, în sfârșit, prinde conturul unui sistem bine organizat, cu responsabilități și sarcini clar determinate, capabil să asigure un flux coerent de politici publice și să presteze servicii într-un nou cadru de activitate.

Prin dezbateră acestui proiect de lege am readus în discuție vidul legislativ în ceea ce privește reglementarea relațiilor ce țin de organizarea și funcționarea administrației publice centrale de specialitate. E timpul ca inegalitatea sau chiar, de ce nu, discriminarea domeniului administrației publice centrale față de cel al administrației publice locale, care beneficiază de un cadru legal deja istoric, cizelat și experimentat, să ia sfârșit.

Cît n-ar fi de straniu pentru unii, dar, pînă în prezent, am reușit să activăm în lipsa unui cadru legislativ, care să reglementeze activitatea administrației publice centrale de specialitate. De acum încolo, însă, sper că treburile în acest domeniu vor merge și mai bine, iar colaborarea dintre autoritățile publice centrale va da rezultate și mai bune.

Noul cadru legal asupra căruia urmează să ne expunem, cu unele curențe care pot fi înlăturate în lectura a doua, va reglementa regimul general al administrației publice centrale de specialitate, va stabili principiile de bază de organizare și funcționare a acestora și va clarifica raporturile juridice, care decurg din activitatea ministerelor și a altor autorități ale administrației publice centrale.

Scopul acestei legi este nu doar de a stabili limitele și rigorile de activitate ale acestui domeniu, ci și de a asigura o funcționare transparentă, eficientă, legală, cu un caracter democratic și eficient, indiferent de conjunctura politică.

Stabilirea unor principii organizatorice și funcționale ale administrației publice centrale de specialitate va asigura o ierarhie organizațională strictă și va permite acesteia delimitarea funcțiilor de elaborare și promovare a politicilor de cele de implementare a acestora. Va stabili clar responsabilitățile și competențele, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora, va crește eficiența și va asigura gestionarea judicioasă a proprietății publice și utilizarea eficientă a banilor publici.

Serviciile publice desconcentrate, prestate de administrația publică centrală, vor fi organizate și oferite în teritoriu într-o formă clară organizată și administrată, astfel încât să asigure acoperire teritorială echitabilă și omniprezentă. Acest fapt va permite creșterea calității și accesului la serviciile publice, furnizarea serviciilor publice, axate pe nevoile cetățenilor care, prin simplificare, eficientizare, vor duce la diminuarea costurilor de funcționare a instituțiilor publice.

Stimați colegi,

Am mari speranțe că, într-un nou cadru legal, autoritățile publice centrale vor reuși să consolideze capacitățile de planificare strategică și vor asigura o calitate și o coordonare mai bună a politicilor publice, elaborate de diferite organe de specialitate ale administrației publice centrale.

Noua platformă trebuie să elimine aparenta concurență dintre diferite elemente ale administrației publice centrale și să asigure o cooperare și chiar complementare în implementarea priorităților de guvernare și a interesului întregii societăți.

De altfel, un suflu nou în calitatea activității, asigurate de administrația publică centrală de specialitate, o va da și responsabilizarea conducătorilor acestor instituții, expres prevăzută la articolul 25 al proiectului de lege, dar și mediul ce va permite dezvoltarea sectorului în baza principiilor, managementului de performanță.

Administrația publică centrală trebuie să schimbe atât accentele, cât și misiunea. Ea trebuie transformată dintr-un instrument docil de realizare a capriciilor sau dorințelor cuiva în instrumentul de management al politicilor publice, bazată pe atingerea unor obiective clar definite, pe măsurări ale impactului acestora, observații ale rezultatelor atinse și a satisfacerii beneficiarilor.

Stimați colegi,

Proiectul de Lege privind administrația publică centrală de specialitate se înscrie în șirul măsurilor și angajamentelor asumate de Alianța pentru Integrare Europeană prin aprobarea Programului de activitate al Guvernului, Integrare europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare, precum și a angajamentelor față de partenerii de dezvoltare.

Aceasta, de asemenea, face parte din angajamentele noastre de reformare a sistemului administrativ, care urmează a fi transformat în unul deschis pentru cetățeni, respectiv receptivi nevoilor societății și eventualelor provocări.

Partidul Liberal Democrat din Moldova va susține acest proiect de lege și invit toți deputații să se alăture acestei inițiative.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Și eu vă mulțumesc.

Urmează procedura de votare al proiectului de Lege 2536.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil și ale acelor propuneri care au parvenit în timpul dezbaterilor, cine este pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2536 rog să voteze.

Vă mulțumesc.

Cu majoritatea voturilor deputaților prezenți în sală, respectivul proiect a fost aprobat.

Urmează proiectul de Lege nr. 2865. Autor – Guvernul. Vă rog.

Domnul Vladimir Grosu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Prezentul proiect de lege vizează modificarea în esență a două acte legislative. Este vorba de Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat și anumite prevederi din Codul contravențional.

Vreau să menționez că la 26 iulie 2007 a fost adoptată Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat. Scopul acestei legi a constatat în asigurarea realizării unui acces echitabil la justiție pentru toate persoanele care nu sînt în stare să-și achite din propriile sale venituri un reprezentant, un avocat în instanțele de judecată.

Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat a intrat în vigoare la 1 iulie 2008 și de atunci deja pentru al patrulea an tot mai multe și mai multe mii de cereri. În fiecare an numărul de cereri depuse pentru a beneficia de această asistență juridică garantată de stat tot este în creștere.

Dacă în 2010 erau... în 2008, mă scuzați, erau 4400 de cereri depuse din partea persoanelor, în 2009 deja avem peste 20 de mii, iar în 2010 – deja peste 23 de mii de cereri din partea persoanelor pentru a beneficia de această asistență juridică.

Menționăm că, la 1 ianuarie 2012, au intrat în vigoare prevederile articolului 19 din această lege, care statuează dreptul de asistență juridică calificată persoanelor care au nevoie de asistență juridică în cauzele contravenționale, civile și de contencios administrativ.

Vreau să menționez că, pînă la 1 ianuarie 2012, dreptul de a beneficia de asistență juridică garantată de stat era doar pe cauzele penale. Acum, Guvernul a mers, de la 1 ianuarie 2012, pentru a extinde cercul de cauze pe care persoanele pot beneficia de o asemenea asistență și pe cauzele non penale, adică contravenționale, civile și în cadrul procedurii de contencios administrativ, astfel asigurînd un acces mai larg la justiție din partea persoanelor din paturile vulnerabile ale societății noastre.

O altă prevedere din acest proiect de lege vizează statutul de facto incert al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Menționăm că, de

facto, în prezent, acest Consiliu Național este mai mult, seamănă cu un Consiliu de Experți decât cu o persoană juridică de drept public. De altfel, nu este altceva decât o persoană juridică de drept public, dar nu beneficiază de un secretariat, de un aparat administrativ care să-i asigure funcționalitatea eficientă.

De aceea, prin acest proiect de lege, se urmărește și instituirea unui aparat administrativ, dar în limita unităților existente la momentul actual, pentru a nu admite cheltuieli nejustificate și neplanificate din timp.

Acest aparat administrativ, care va fi instituit în conformitate cu acest proiect de lege, este chemat să asigure eficiența, activitatea și organizarea bună a acestui Consiliu Național, ținând cont de numărul tot mai mare și mai mare de cereri adresate acestui Consiliu.

Proiectul conține și prevederi de bază cu privire la, menționez, aspectul cu privire la lărgirea cercului de persoane cărora le poate fi acordată asistența juridică calificată, indiferent de nivelul veniturilor.

De asemenea, proiectul se referă la includerea în lista beneficiarilor de asistență juridică calificată, indiferent de nivelul veniturilor, a persoanelor din familii defavorizate. Sînt stabilite și criteriile pentru întemeierea refuzului de acordare a asistenței juridice calificate.

De asemenea, proiectul vizează și completarea Legii cu privire la aparatul administrativ, ceea ce am menționat.

Concomitent, se propune și modificarea Codului contravențional, doar sub aspect tehnic, adică în vederea aducerii prevederilor Codului contravențional în corespundere cu modificările care se intenționează a fi operate în Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat.

Deci, prin cele menționate, Guvernul urmărește să asigure un acces la justiție mai larg, mai eficient pentru persoanele care nu dispun de resurse financiare suficiente.

Mulțumesc frumos.

Solicitez de asemenea, stimați deputați, să susțineți și să votați în primă lectură acest proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Corman – Frațiunea PDM:

Da, mulțumesc.

Domnule viceministru,

Eu am două întrebări. Prima întrebare ține de înființarea acestei structuri: Aparatul administrativ al Consiliului Național. Potrivit articolul 13¹ alineatul (6) din lege, salarizarea directorului executiv și al personalului din cadrul Aparatului se efectuează din mijloacele destinate asistenței juridice garantate de stat.

Cu alte cuvinte, cu cît mai multe resurse vor fi utilizate pentru întreținerea acestui aparat, cu atît mai puțini cetățeni vor putea beneficia de asistență juridică

garantată de stat. Nici din proiectul de lege, nici din nota informativă eu nu am putut să înțeleg care va fi structura și statele de personal, care va fi cuantumul resurselor financiare, necesare pentru funcționarea aparatului. Rog să ne spuneți despre ce aparat este vorba?

Domnul Vladimir Grosu:

Deci nu se regăsește un proiect de Lege cu privire la structură și aparat, deoarece Consiliul Național singur și-l va aproba, dar în limitele resurselor deja alocate pentru anul 2012. Deci pentru anul 2012, din nota informativă se vede, au fost alocate în acest scop peste 14 milioane de lei, dacă nu greșesc 14,5 milioane de lei. Și acest aparat administrativ, care va fi introdus, nu va trebui să depășească sumele care au fost acordate în sensul asistenței juridice. Și respectiv Consiliul Național singur va trebui să-și ajusteze Aparatul, în funcție de cererile depuse, de necesitate.

Domnul Igor Corman:

Da, vă mulțumesc.

Și a doua întrebare se referă la articolul 24.1¹. La litera d) se propune refuzul asistenței juridice garantate de stat, dacă valoarea acțiunii este mai mică decât minimul de existență. Din câte cunoaștem, în 2011, acest minim de existență a constituit circa 1500 de lei. Evident, apare logic întrebarea: cum vor putea să... mai bine zis, cum va putea să fie asigurat dreptul la apărare al persoanelor vulnerabile, care nu pot să plătească un avocat și pentru care 1500 de lei reprezintă o sumă destul de mare?

De asemenea, la litera d) din același articol, se propune refuzul asistenței garantate de stat, dacă cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputație profesionale. Aici întrebare apare: în ce măsură sînt respectate prevederile constituționale, unde este stipulat că demnitatea omului, drepturile și libertățile reprezintă valori supreme și sînt garantate.

În același articol, la litera e) se propune refuzul asistenței garante de stat, dacă cererea ține de plata taxelor, impozitelor și altor contribuții de stat în cazul în care solicitantul are alt statut decât cel de pîrît.

Din câte cunosc eu, majoritatea covîrșitoare a cetățenilor nu au statut de pîrît, au statut de... Spuneți dumneavoastră că sînteți expert.

Domnul Vladimir Grosu:

Reclamant.

Domnul Igor Corman:

Reclamant. Exact. Statutul de reclamant. Prin urmare, partea slabă în proces nu este statul, este cetățeanul. Întrebarea este: cum poate un cetățean, iarăși nevoiaș, noi știm că în țară avem foarte mulți, cu părere de rău, care se află în această situație, cum pot ei să-și apere drepturile în litigiul unul în fața statului?

Domnul Vladimir Grosu:

Da, mulțumesc, domnule Corman.

Deci toate aceste criterii, pe baza cărora trebuie să se întemeieze un eventual refuz, nu sînt altceva decît să asigure ca persoanele, faptul că persoanele, care se adresează pentru asistență juridică garantată de stat, să nu abuzeze de dreptul său. De altfel, asemenea cereri abuzive au fost depistate deja pe parcursul perioadei din 2008 încoace de cînd activează acest Consiliu Național.

De asemenea, dumneavoastră ați optat aparent pentru lărgirea cercului persoanelor care ar beneficia, prin eventuala excludere sau lărgire a literelor b), c) sau d). Efectiv, aici trebuie de colaborat și cu posibilitățile financiare. În a doua lectură, dacă se va examina inclusiv pentru ... din partea Ministerului Finanțelor și ținînd cont și de opinia Comisiei economie, buget și finanțe, dacă se va opta pentru excluderea unui temei de refuz sau pentru lărgirea... Nu, restricționarea unui temei de refuz. Aceasta înseamnă că statul va trebui să garanteze mai multe posibilități pentru a accede la această asistență juridică, dar garantarea unor posibilități mai largi duce la mărirea cheltuielilor.

De altfel, autorii nu au urmărit scopul de a mări cheltuielile deja alocate prin Legea bugetară din anul 2012. Respectiv, dacă statul va găsi posibilități financiare mai mari, noi nu sîntem împotrivă.

Domnul Igor Corman:

Așa-i, domnule viceministru, trebuie să asigurăm posibilitățile din buget, dar trebuie să avem grijă și de interesele oamenilor. Eu am să depun amendamente deci referitor la aceste trei litere din articolul 24.1.2 pentru lectura a doua.

Și rog, domnule președinte, să mă înscrieți cu luare de cuvînt pe marginea acestui proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Revenim la întrebări.

Microfonul nr. 3.

Doamna Veronica Abramciuc:

Grupul socialiștilor.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Deoarece nota informativă nu conține asemenea informații, avînd în vedere că sînt lărgite... este lărgit grupul de persoane care vor beneficia de asistență juridică garantată, care este suportul financiar planificat pentru implementarea acestei legi? Ce cheltuieli vor fi?

Domnul Vladimir Grosu:

Doamnă deputat,

În nota informativă, și eu am menționat, se menționează la punctul 4 fundamentarea economică financiară. Proiectul bugetului de stat pentru anul 2012 prevede alocarea unei sume de 14,5 milioane de lei. Deci am menționat că, pînă la

1 ianuarie 2012, de asistență juridică garantată de stat beneficiau persoanele doar în contextul cauzelor penale.

De la 1 ianuarie 2012 înapoi, adică deja circa trei luni de zile și înainte, persoanele vor beneficia de asistență juridică garantată de stat și pe cauze non-penale, adică s-a extins cercul cauzelor la acele contravenționale, civile și contenciosul administrativ, dar în limita sumei de 14,5 milioane de lei. Aceasta este suma prevăzută și este deja alocată prin Legea bugetului pe 2012.

Doamna Veronica Abramciuc:

Și ea va fi destulă, da?

Domnul Vladimir Grosu:

Noi credem că va fi destulă. În caz de necesități, în contextul unei eventuale modificări ale Legii bugetului, se vor înainta propunerile respective.

Doamna Veronica Abramciuc:

Și o solicitare.

Domnule ministru,

Noi, socialiștii, considerăm că aceste modificări nu exclud abuzurile din partea solicitanților. Și pentru lectura a doua rugăm să fie luat în calcul acest lucru.

Domnul Vladimir Grosu:

Da, și noi nu excludem și de aceea și am introdus aceste criterii pe baza cărora ar putea fi refuzată o asistență.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Rog comisia, Comisia juridică, numiri și imunități, domnul Popa. Este proiectul nr. 2865.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 2865 și menționează că proiectul respectiv a fost înaintat... Deci înaintarea este condiționată de intrarea în vigoare, la data de 1 ianuarie curent, a prevederilor Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.102 din 28 mai 2011, potrivit cărora a fost exclusă reprezentarea în instanță a persoanelor prin împuterniciri în cadrul procedurii civile și punerea în aplicare a prevederilor articolului 19 alineatul (1) litera e) din Legea cu privire la asistența juridică gratuită.

Este de menționat că acest proiect prevede și stabilirea unor criterii care reduc esențial cercul persoanelor ce pot beneficia de asistență juridică gratuită, fapt

ce contravine scopului propriu-zis al Legii cu privire la asistența gratuită, de a proteja dreptul la un proces echitabil, stabilit de articolul 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, în cadrul procesului de dezbatere a proiectului respectiv, urmează a fi identificate soluții pentru asigurarea exercitării dreptului de asistență juridică gratuită de stat.

De asemenea, proiectul conține propuneri în vederea racordării normelor Codului contravențional cu prevederile Legii cu privire la asistența garantată.

Comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția juridică a Secretariatului, conceptual, susțin proiectul de lege. Propunerile și obiecțiile referitoare la conținutul reglementărilor acestuia vor fi examinate în cadrul dezbaterilor pentru lectura a doua.

Pe marginea celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului proiectul de Lege nr. 2865 spre examinare și aprobare în primă lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da. Vă mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Luare de cuvînt, domnul Corman.

Domnul Igor Corman:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Prin Legea nr. 102, pe care am adoptat-o în Parlament la 28 mai 2010, s-a decis că, începînd cu 1 ianuarie 2012, persoanele vor putea fi asistate în judecată doar de avocați.

Multă lume din țară nu este însă în stare să-și plătească un avocat. De aceea, concomitent, am operat tot atunci modificări la Legea cu privire la asistența juridică garantată, pentru ca persoanele nevoiașe să poată beneficia de asistența unui avocat din contul statului.

Acum ce se întîmplă? Avem în față un proiect de lege care restrînge esențial cercul persoanelor care vor putea beneficia de asistență juridică gratuită.

Bunăoară, în acest proiect de lege, se propune să fie refuzată asistența gratuită dacă valoarea acțiunii este mai mică decît minimul de existență care constituie circa 1500 de lei.

Eu mă întreb și vă întreb și pe dumneavoastră, stimați deputați: cum se vor putea apăra în instanță de avocații „Termocom”-ului sau „Union Fenosa”, sau Inspectoratului Fiscal pensionarii noștri, bunăoară, majoritatea lor avînd o pensie sub doar 900 de lei?

Totodată, în acest proiect se propune să fie refuzată asistența gratuită, dacă cererea se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Constituția noastră însă spune că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Cum garantăm noi atunci apărarea acestor valori supreme? Sau cum vine? Cine are bani să-și ia avocat, va avea și onoare, și demnitate, iar cine nu, să-și caute de treabă.

De asemenea se refuză asistența garantată de stat, dacă cererea ține de plata taxelor, impozitelor și altor contribuții la stat în cazul în care solicitantul are alt statut decît cel de pîrît.

Statistica arată însă că majoritatea covîrșitoare a cetățenilor simpli apar, practic, întotdeauna în calitate de reclamanți, deci ei nu vor putea beneficia de asistența gratuită a unui avocat.

Și iarăși mă întreb și vă întreb și pe dumneavoastră, domnilor deputați: cum va putea atunci un cetățean nevoiaș să se apere în judecată, regăsindu-se de unul singur în față cu statul?

Pe de altă parte, în acest proiect de lege se propune înființarea unei noi structuri administrative care să fie finanțată din așa mijloace care sînt destinate asistenței juridice garantate de stat. Adică, cu cît mai mulți bani se vor cheltui pentru întreținerea acestui aparat, cu atît mai puține persoane vulnerabile vor putea beneficia de asistența juridică gratuită.

Eu nu contest necesitatea creării acestei structuri, însă trebuie să avem claritate cît personal va avea, care vor fi cheltuielile de întreținere. Această structură trebuie să fie cît mai puțin birocratică.

Stimați colegi,

Cetățenii ne-au delegat aici, în Parlament, ca să le reprezentăm interesele, de aceea noi trebuie să găsim un echilibru corect între utilizarea rațională a resurselor statului și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți cetățenii acestei țări.

Și dacă noi, prin lege, am permis doar avocaților ca să-i asiste pe cetățeni în judecată, atunci să fim buni și să le garantăm un avocat gratuit celor care nu pot să și-l plătească singuri.

Iar dacă statul nu este în stare să facă față acestei situații, atunci mai bine să le permitem oamenilor să decidă ei înșiși, cum o făceau și mai înainte, de cine să fie reprezentați în instanță.

În caz contrar, prin asemenea legi noi doar vom favoriza o anumită categorie profesională, adică avocații pe seama simplilor cetățeni.

Totodată, riscăm să fim condamnați și la CEDO, pentru că nu am garantat dreptul la un proces echitabil, accesul liber și egal la asistență juridică pentru toți cetățenii, indiferent de situația lor materială sau de alt gen.

Stimați colegi,

Noi vom vota acest proiect de lege în primă lectură, dar pentru a doua lectură vom insista să fie respectate drepturile tuturor cetățenilor noștri.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Proiectul nr. 2865. Supun votului aprobarea acestui proiect în primă lectură.
Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul nr. 2865 este aprobat în primă lectură.

Vă mulțumesc.

În continuare, proiectul de Lege nr.809 cu privire la modificarea și completarea Legii privind actele de stare civilă. Lectura a doua.

Rog comisia.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr. 809 din 29 mai 2011, pentru modificarea și completarea Legii privind actele de stare civilă nr. 100 din 27 aprilie 2001, aprobat în primă lectură la 22 decembrie 2011, considerându-se ca proiect de bază, a fost comasat cu proiectul de Lege nr. 1335 din 4 mai 2010 pentru modificarea Legii nr.100 privind actele de stare civilă, înaintat de către doamna deputat Ana Guțu.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat detaliat avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, propunerile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele deputaților, parvenite la aceste două proiecte de lege.

În rezultatul examinării, comisia a acceptat amendamentul doamnei deputat Ana Guțu cu privire la indicarea în conținutul actului de naștere, al certificatului de naștere a mențiunii cu referire la naționalitatea și/sau apartenența etnică în baza declarației pe propria răspundere a părinților sau a titularului care a împlinit vârsta de 16 ani.

Se acceptă și propunerea Direcției juridice ca, în contextul modificărilor propuse prin prezentul proiect la articolul 57 din Legea cu privire la actele de stare civilă, să fie exclusă noțiunea de „naționalitate” din conținutul actului de deces.

În legătură cu cele relatate și în temeiul articolului 55 alineatul (4) din Regulamentul Parlamentului, Comisia juridică, numiri și imunități a hotărât să propună plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr. 809 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri, stimați colegi, lectura a doua?

Microfonul nr. 3.

Doamna Veronica Abramciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Grupul Socialiștilor a luat decizia de a vota contra acestui proiect de lege.
Noi nu-l susținem.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 809, lectura a doua. În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului aprobarea acestui proiect. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii, lectura a doua.

Sectorul nr.3?

Microfonul nr. 4.

N u m ă r ă t o r i i:

...șapte. Sectorul nr. 3 – 27.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr. 3 – 27.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 24.

Domnul Marian Lupu:

– 24.

51 de votri „pro”. Împotrivă? Trei voturi.

În condițiile acestui bilanț al rezultatului de vot, proiectul nr. 809 este adoptat în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Proiectul de Lege pentru modificarea.

Microfonul nr. 4.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Domnule Președinte,

Noi, cu Comisia securitate națională, apărare și autorii, am convenit să revenim la proiectul nr. 2714.

Domnul Marian Lupu:

Da. Da, vă mulțumesc că mi-ați adus aminte.

Microfonul nr. 4. Domnule președinte al comisiei.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule Președinte,

Din partea autorilor a fost propus în articolul 20 în altă variantă: colaboratorii subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate, antrenați nemijlocit în prevenirea și combaterea crimei organizate, beneficiază de dreptul la un supliment salarial pentru risc sporit în modul și condițiile stabilite de Guvern. Și comisia acceptă.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Am înțeles că este o poziție...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Unică.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Ținând cont de această propunere, făcută de către comisie, ca parte integrantă a raportului, și rog să fie stenografiată, voi supune votului adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr. 2714.

Cine este pentru, rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 28.

Sectorul nr. 2 – 27.

Domnul Marian Lupu:

– 27?

Mulțumesc.

55 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 2714 este adoptat în lectura a doua.

Continuăm cu proiectul de Lege nr. 855. Inițiativa legislativă a domnului deputat Ghenadie Ciobanu. Sînteți aici.

Vă rog, domnule autor.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Accidentul din debutul ședinței de astăzi m-a impus să modific modul de prezentare a acestui proiect care reprezintă un... de fapt, este unul foarte important nu numai pentru învățămîntul artistic, dar și pentru dezvoltarea culturii și artei țării noastre în general.

De la bun început, trebuie să spun că am renunțat la alineatul (1) al articolului 1 din proiect, deoarece acest alineat este singurul care implică cheltuieli suplimentare, fapt menționat în avizul Guvernului. Renunțăm, cu toate că, după recepționarea avizului, am făcut calculele cu specialiștii din domeniu și am ajuns la concluzia că cheltuielile vor fi minore și vor începe, vor apărea abia peste 3 ani. Dar la acest alineat am renunțat.

Nota informativă la proiectul de lege expune exhaustiv motivația modificării și completării specialităților la anumite secțiuni la rubricile doi ”Științe umanitare și arte” și trei ”Științe sociale, economice și drept” din Nomenclatorul domeniilor

de formare profesională și a specialiștilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior ciclul unu.

Pentru acest motiv, îmi voi permite să fac unele generalizări, pentru a sublinia importanța acestui proiect.

Propunerile de a opera unele modificări și completări în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și a specialiștilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior au fost elaborate întru perfecționarea domeniilor de pregătire a cadrelor și reflectă realitățile, precum și perspectiva pieței de muncă.

E de menționat că subaprecierea specificului învățământului artistic care se observă în legislația autohtonă, se manifestă și în Clasificatorul de specialități, și în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și a specialiștilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior.

Este semnificativ faptul că domeniul "Arte" în "Nomenclator face parte din compartimentele", "Științe umanitare și arte" și "Științe sociale, economice și drept".

Este deja o tradiție veche că în procesul de elaborare a actelor normative Ministerul Educației se orientează, în exclusivitate, la sfera științei și cercetării, și nu ia în considerație specificul învățământului artistic.

Unificarea excesivă a învățământului nu este deloc benefică pentru învățământul profesional în general și pentru învățământul artistic în special.

Acest lucru a fost discutat în cadrul Consiliului european al conservatoarelor la Madrid și s-a decis să se țină cont de specificul învățământului artistic în toate actele normative privind procesul de la Bologna.

Modificările și completările care constituie obiectul prezentului proiect au drept scop restabilirea de iure a independenței specialităților, majoritatea dintre care, de facto, sînt parte a programelor universitare.

Modificările și completările propuse vor contribui la adaptarea sistemului nostru de învățământ artistic superior la condițiile globalizării sistemului educațional și vor înlesni integrarea sistemului național în zona europeană a învățământului superior cu scopul de a crea un mediu educațional comun și de a spori mobilitatea specialiștilor pe piața de muncă.

Fenomenul de apariție a noilor specialități în domeniul artelor, care se datorează în mare măsură dezvoltării dinamice a tehnologiilor, va necesita pregătirea cadrelor calificate pentru piața de muncă la aceste specialități.

Și în cadrul acestui proces continuu este natural să se intervină la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și a specialiștilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior.

Stimați colegi,

Vă asigur că acest proiect nu contravine nici unui act național și/sau internațional, convențiilor, concepțiilor sau proceselor.

Înainte de a vă mulțumi pentru atenție, vreau să vă amintesc: atunci cînd s-a votat în primă lectură proiectul nr. 1882, al cărui autor este deputatul...

Domnul Marian Lupu:

Cine?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Domnul Oleg.

Domnul Marian Lupu:

Bodrug.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Domnul Oleg Bodrug. Un proiect similar cu privire la completarea Nomenclatorului, același Nomenclator de pregătire a cadrelor, noi am procedat cu mare înțelegere, cu toate că proiectul propus de către mine, proiectul nr. 855 prevede, nu prevede poziții noi, prevede doar subpoziții la pozițiile deja existente, spre deosebire de proiectul nr. 1882 care a propus noi poziții la aceleași rubrici și secțiuni.

Eu cred că ar trebui să evităm dublul standard în discuția proiectelor, mai ales dacă proiectele sînt similare și aș vrea să vă îndemn să susțineți proiectul pe care îl propun astăzi și sînt gata să răspund la întrebări.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr. 5.

Doamna Ana Guțu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule deputat Ciobanu,

Am și eu o întrebare. Puteți să-mi spuneți, vă rog, cum vedeți dumneavoastră, ca și exponent al domeniului culturii, diferența dintre pregătirea în acest domeniu a cadrelor la ciclul întâi licență, și ciclul doi masterat în materie de competențe, finalități și abilități?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Este o întrebare foarte bună.

Vă mulțumesc, doamnă deputat Ana Guțu.

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine că noi sîntem acum conformi cu procesul de la Bologna, care prevede două trepte: treapta unu și treapta doi.

Doamna Ana Guțu:

Prevede trei trepte.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Pregătire. Pregătire, bineînțeles ... pregătire.

Doamna Ana Guțu:

Și doctorat, vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, bineînțeles, dualitatea acestui proces. Pentru că, în principiu, sistemul vechi de învățământ artistic era multitreptal sau cel puțin trei trepte existau.

Problema este una, că, într-adevăr, și asta se referă nu numai la domeniul învățământului profesional, în special la domeniul învățământului artistic, într-adevăr, în cadrul învățământului, în programele de predare sînt uneori coincidențe, dar situația este că aceste programe, toate, se fac în procesul continuu de educație și în asta este specificul procesului de învățământ artistic, pentru că el nu poate să aibă întreruperi între procese.

Nu poate un muzician sau un artist plastic să facă o pauză, chiar dacă pauza asta-i de armată, de serviciu militar. Ea este foarte dăunătoare. Nu poate să facă o pauză cum e în alte specialități, de 2 ani, pînă a veni la doctorat. El, dacă încetează să exerseze, dacă este instrumentalist sau plastician ș. a. m. d., asta este foarte dăunător pentru acest proces.

Iată de ce, vă rog frumos, dumneavoastră sînteți reprezentant al științei și ceea ce am spus eu, care trebuie să fie luat în seamă, specificul învățământului și atunci veți observa că nu este nici o dublare, că la asta faceți referință, între aceste trepte de învățământ.

Dar este un proces continuu, care anume că manifestă specificul acestui învățământ: fără pauze, fără întreruperi în proces. Este un proces continuu, dacă doriți, de la 5 ani și pînă la profesionist.

Și mai mult decît atît, dumneavoastră cunoașteți foarte bine procesul de la Bologna, care insistă pe faptul că după doctorat, după ... după toate treptele, același învățământ și aceeași educație trebuie să fie una continuă.

Doamna Ana Guțu:

Domnule deputat,

Eu nu am pus nici pentru un minut la îndoială importanța continuității între ciclurile universitare aplicate și aplicabile la domeniul pregătirii specialiștilor în artă.

Eu m-am referit la competențele și abilitățile formulate într-o sumedenie de documente europene, care prevăd pregătirea specialiștilor la ciclul licență și cu masterat. Dar ca să ... poate ne înțelegem mai bine, vreau să vă întreb: care este rata de promovabilitate de la ciclul licență la ciclul masterat actualmente în instituțiile noastre culturale? Pentru a vedea interesul absolvenților ciclului licență pentru ciclul masterat. Dacă dumneavoastră cunoașteți aceste cifre.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, da, bineînțeles. Eu cunosc și vreau să vă spun un singur lucru: eu am desfășurat răspunsul la prima întrebare a dumneavoastră, pentru ca să înțelegeți că ceea ce spuneți dumneavoastră despre coincidența programelor, fiindcă pentru aceasta faceți aluzie, vreau să vă spun că și această întrebare, și a doua întrebare a dumneavoastră concretizată, spre regret, trebuie să spun acest lucru, stimată doamnă, nu are nici o referință la proiectul propus, nici o referință absolută.

Doamna Ana Guțu:

Este părerea dumneavoastră, domnule Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, spuneți-mi, vă rog, concret ...

Doamna Ana Guțu:

Domnule deputat ...

Doamna Ghenadie Ciobanu:

... care din alineate și la care din articole se referă ceea ce mă întrebați dumneavoastră? Pentru că aici se propun subpoziții de concretizare a unor poziții care sînt, de facto, existente, dar trebuie să fie de iure fixate.

Doamna Ana Guțu:

Domnule deputat,

Întrebările vi le-am adresat eu dumneavoastră, fiindcă dumneavoastră sînteți autorul proiectului.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da. Foarte bine. Dar ce are comun cu acest proiect? Mă iertați, că vă întrerup. Ce are comun cu acest proiect?

Doamna Ana Guțu:

Domnule deputat,

Îmi permiteți, vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă rog.

Doamna Ana Guțu:

Am să concretizez ceea ce am avut eu în vedere în luarea mea de cuvînt.

Vă mulțumesc.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Foarte bine.

Cel puțin, vreau să spun că la acest proiect, la care se propun niște subpoziții, la unele poziții existente, repet și insist pe acest lucru, nu are nici o relevanță și nici o tangență întrebarea dumneavoastră, stimată doamnă.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Chiril Lucinschi – Frațiunea PLDM:

Stimați deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, pornind de la competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de deputatul în Parlament Ghenadie Ciobanu. Autorul propune operarea unor modificări și completări în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, care vizează domeniul culturii.

Totodată, trebuie de menționat că se propune completarea acestui "Nomenclator cu următoarele specialități: "Istoria și teoria artelor plastice", "Dramaturgie și scenaristică", "Producție culturală și manifestări artistice", "Management artistic".

Comisia a examinat propunerile expuse în proiect și a consultat opinia Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Totodată, comisia sesizată în fond a examinat avizele comisiilor permanente și a Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și cel al Guvernului. Preponderent, avizele sînt favorabile examinării proiectului. În avizul său, Guvernul consideră prematur examinarea proiectului pînă la adoptarea Codului educației, precum și că implementarea proiectului necesită cheltuieli financiare suplimentare.

La această, comisia, împreună cu autorul acestei propuneri sau acestei observații, obiecții au fost examinate și propune excluderea din proiectul de lege momentele care vizează cheltuieli suplimentare financiare.

Alte obiecții și amendamente, inclusiv definitivarea redacțională vor fi examinate pentru lectura finală. În contextul celor menționate, comisia, cu votul majorității membrilor 7 „pro”, propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege nr.855 în primă lectură.

Pentru lectura a doua se propune comasarea acestui proiect dat cu proiectul de Lege nr.1882 din 24 iunie 2010, aprobat în primă lectură în data de 23 iunie 2011. Acesta din urmă fiind definitivat ca proiect de bază.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări către comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Luare de cuvînt, doamna Guțu.

Doamna Ana Guțu:

Stimate domnule Președinte,

Stimate domnule autor,

Distinși deputați,

Să nu credeți că opinia, pe care am s-o exprim acum, este o atitudine subversivă față de bunele intenții ale autorului acestei inițiative și, în același timp,

nu doresc să fac o prelegere foarte complexă și complicată despre tot ceea ce înseamnă procesul Bologna.

Nu întâmplător i-am adresat întrebarea domnului Ciobanu referitor la competențele, abilitățile și finalitățile de studii pe care trebuie să le aibă un absolvent din domeniul culturii, muzicii, în special la ciclul licență și la ciclul masterat.

În conformitate cu procesul Bologna, act la care Republica Moldova a aderat încă în 2005, la Berghin a fost semnat acest Protocol, una din prioritățile procesului Bologna este structurarea ciclurilor universitare, etapelor de studii. Și la etapa actuală, în conformitate cu această legislație europeană, avem trei cicluri universitare: licență, masterat, doctorat. Nomenclatorul specialităților și domniilor de formare profesională la ciclul licență a fost adoptat în 2005 și astăzi, la ora actuală, conține circa 180 de specialități.

Vreau să menționez, în același timp, că în conformitate cu descriptorii Dalles sau descriptorii blu, sînt niște termeni pe care, poate, mai puțin îi cunoașteți, absolventul ciclului de licență nu poate să-și exercite competențele profesionale în calitate de manager. El este un bun executor, de fapt așa este structurată curricula universitară la toate specialitățile.

Inițiativa, pe care a formulat-o domnul Ciobanu, este perfectamente aplicabilă pentru ciclul masterat. Nimeni, în prezent, nu împiedică profesorii și universitarii de la Academia de Arte să elaboreze programe de studii la ciclul masterat, care ar prevedea anume acele specificații la care se referă autorul. Atomizarea sau ramificarea excesivă a specialităților la ciclul licență, de fapt, ne împiedică să-i orientăm pe studenții noștri către ciclul masterat, acolo unde studenții trebuie să profite și să achiziționeze cunoștințe, competențe, abilități, inclusiv în calitate de manager.

Astfel, propunerea cu care vine domnul Ciobanu de a include la ciclul licență, pe lângă business și administrare, actuala specialitate, să includem management în domeniul artelor ș.a.m.d., reiese că, în conformitate cu această logică, trebuie să includem mai multe specialități: manager în domeniul farmaciilor, manager în domeniul altceva ș.a.m.d.

Și, reiterez, un absolvent al ciclului licență nu poate să-și exercite competențele de manageriat. În conformitate cu toată doctrina Bologna, așa ceva nu este posibil.

În Republica Moldova s-au comis mai multe greșeli atunci cînd s-a implementat reforma sistemului învățămîntului superior. Și, prin trafic de influență și autoritate, în foarte multe instituții de învățămînt superior s-au pornit pe calea concentrării tuturor disciplinelor și mai ales a orelor de studii în ciclul de licență, lăsînd pentru ciclul masterat, practic, ceva foarte puțin. Și, de aceea, studenții foarte des sînt descurajați să urmeze ciclul masterat.

Mai este și un alt detaliu, pe care dumneavoastră nu-l cunoașteți, exact în același an 2005, nu știu de ce în acest Nomenclator al specialităților, specialiștii din domeniul artelor trebuie să fie pregătiți pe parcursul a patru ani de zile la ciclul licență, iar un economist, un finanțist, un contabil este pregătit în trei ani de zile.

Și stau și mă întreb: eu înțeleg că arta este ceva supersofisticat și trebuie mai mult timp ca să înveți ș.a.m.d., însă nu există o corectitudine în ceea ce privește interpretarea și aplicarea prevederilor procesului Bologna.

De aceea, propunerea mea este ca să nu ne grăbim și eu mă raliez plenar la ceea ce recomandă Guvernul să nu ne grăbim cu modificarea acestei Legi cu privire la Nomenclatorul domeniilor de pregătire profesională în universități înainte de adoptarea noului Cod al educației.

Mai mult ca atât, Nomenclatorul domeniilor de formare în universități nu trebuie să țină de competența Parlamentului. Este mult mai ușor și mult mai propice ca această responsabilitate să revină Guvernului, să revină Ministerului Educației, și să nu complicăm lucrurile care și așa ne par complexe.

Eu propun, de fapt exprim și opinia fracțiunii, să nu votăm acest proiect de lege, fiindcă el nu ameliorează cu nimic nici calitatea pregătirii specialiștilor în domeniul culturii, artelor ș.a.m.d. Și, totodată, situația existentă la ora actuală permite universitarilor din domeniu să elaboreze programe de studii la masterat, care ar cuprinde absolut toate specificările, despre care vorbește autorul în acest proiect de lege. Și nu cred că e cazul să manifestăm nemulțumire și chiar agresivitate, încercând să se încrimineze anumite lucruri.

Am spus toate aceste detalii nu în calitate de deputat, credeți-mă, de mai mulți ani fac parte din grupul de experți pentru reforma în învățământul superior regional și internațional și o spun în cunoștință de cauză. Eu înțeleg că există uneori și anumite interese, dar, în calitatea noastră de aleși ai poporului, că așa ne place să ne spunem, trebuie să ținem cont și de dimensiunea profesională, și de expertiză atunci când este nevoie să dăm dovadă de aceste competențe în materie de proces legislativ.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi ...

Da, microfonul nr.3.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc.

Vreau să-i spun doamnei deputat Guțu că eu sînt unul dintre experții în domeniul învățământului artistic și am participat la foarte multe seminare, congrese, inclusiv în cadrul programelor Consiliului European. Mai mult decît atât, sînt, și eu am un trecut, profesor universitar, cadru didactic din 1989, cu stagiu, profesor invitat la unele universități din Spania, Italia și România. În acest sens, nu sînt străin și n-am alte interese decît să îmbunătățesc sistemul de învățămînt artistic național.

Eu vreau încă o dată să revin la proiect, la sensul proiectului. Acest proiect vine să facă un specific, deoarece noi cînd predăm, acum în proiect, se zice, să aduc doar un singur exemplu, în Nomenclator este scris interpretare instrumentală...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Ciobanu,
Am o rugămintă mare.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, nu, nu.
Domnule Președinte,
Eu insist.

Domnul Marian Lupu:

Dumneavoastră ați prezentat proiectul.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, nu. Eu insist. Pentru că au fost niște disensiuni care ne-au îndemnat să votăm cu totul altceva.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Dar nu uitați atunci, potrivit Regulamentului, aveți un trei minute la dispoziție, un cuvânt al autorului.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Bine.

Domnul Marian Lupu:

Lucrul acesta se admite.
Vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Deci noi nu angajăm un interpret instrumentist, cum este astăzi în Nomenclator, dar angajăm un interpret care este concret viorist, pianist etc., etc. În toate nomenclatoarele tuturor țărilor care sînt în Bologna acest lucru este specificat la subpoziții. Doamna Guțu poate să ridice și să afle despre acest lucru.

Altă situație este. Programele sînt tot diverse, precum programul, iată, acum este specificat: regie, imagine, film și televiziune. Dar noi propunem regie, film, tv, imagine, film, tv. Pregătirea profesională a acestor specialități presupune planuri de studii diferite. Toți profesioniștii înțeleg ce înseamnă acest lucru și cum este legat de piața muncii.

Mai mult decît atît, acestea ... mă refer nu numai la aceste modificări, sînt și multe altele. Acei care au citit acest proiect, vă rog frumos să-l susțineți.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Eu cred că nu este cazul să transformăm Parlamentul în platformă de etalare a competențelor, mai ales că mi se par absolut neadecvate aceste insistențe atîta vreme cît există și poziția Guvernului, că este devreme să purcedem la dezbaterile și la modificările respective. Cred că au fost aduse argumente suficiente.

Frațiunea Partidului Liberal nu-și schimbă poziția. Nu este vorba de a pune la vot. Noi rămînem pe aceeași poziție: de a retrage acest subiect, considerîndu-l prematur.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi ...

Domnule Ghenadie ...

Deci pentru colegi vreau să fac o referință doar la Regulamentul Parlamentului care scrie foarte clar că: înainte de încheierea dezbaterilor și înainte de procedura de vot autorii au dreptul la un cuvînt a spune.

Acest cuvînt a fost oferit, domnule Ghenadie. Chiar vă rog pe toți să dăm dovadă de ... De ce anume știți dumneavoastră mai bine.

Deci avem două propuneri: propunerea comisiei, da, care spune aprobarea în primă lectură, și o propunere alternativă care ... Da, și comasarea respectivă.

Și a doua propunere, care a fost înaintată de colegi, retragerea. Bine, dar autorul n-o retrage, remiterea în comisie, să numim așa.

În modul în care aceste propuneri au fost înaintate, le voi supune votului. Cine este pentru susținerea propunerii din raportul comisiei de profil privind aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Așa. Stimați colegi,

O să vă propun un proiect, mai rapid, unul tehnic, mai lejer, nr.482, privind importul unor autovehicule. După care, avînd în vedere faptul că sîntem la trei ore și 20, cred că vom fi la trei ore jumătate de activitate a plenului Parlamentului, au parvenit solicitări din partea deputaților privind o pauză. Așa este? Sau cum? Mergem înainte? Bravo. Bravo. Mergem înainte.

Proiectul nr.482. Proiectul privind importul unor autovehicule. Inițiativa legislativă a domnului deputat Brașovschi. Pe care îl invit la tribuna centrală pentru prezentarea proiectului.

Domnul Gheorghe Brașovschi – Frațiunea PDM:

Mult stimat domnule Președinte,

Stimate doamne și domni deputați,

Propun spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege privind importul unor autovehicule. La baza acestui proiect este demersul Asociației obștești de binefacere "Elim – Moldova" cu sediul în orașul Sîngerei. Este o Asociație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, avînd scopul principal susținerea și ajutarea păturilor social vulnerabile, îndeosebi a copiilor.

Proiectul a fost elaborat în urma donației de către Asociația “FRIENDENSBOTE” din Germania a două autovehicule, mai bine spus a două autocamioane de marca „Mercedes” și „Setra” a câte 50 de locuri fiecare, pentru transportul de pasageri, în cazul nostru transportul copiilor.

Vreau să spun că Asociația dispune de o cantină socială, unde, în fiecare duminică, iar în zilele de vacanță și mai des, sînt transportați 300 de copii, unde sînt alimentați, primesc hrană caldă de două ori pe zi și sînt transportați la diferite excursii și locuri istorice din Republica Moldova și la taberele de odihnă.

Vreau să vă spun că tot acești copii, pe parcursul unui an de zile, beneficiază de îmbrăcăminte și încălțăminte de două ori pe an nouă, cîte un pachet de produse alimentare, cîte 180 de lei în fiecare lună, de două ori pe an produse de igienă, vitamine și rechizite școlare.

Vreau să spun că această Asociație de binefacere face donații atît organizațiilor obștești, cît și instituțiilor de stat. Vreau să vă spun că, recent, prin intermediul acestei asociații vor fi distribuite 40 de mii de măști medicale Institutului Oncologic din orașul Sîngerei. Sînt vizitate diferite orfelinate din nordul republicii, atît și penitenciarul de copii din orașul Lipcani.

De aceea, este imperios necesar să susținem această inițiativă legislativă, pentru ca această Asociație să beneficieze de ... să-și desfășoare o bună activitate. De aceea, vă rugăm să susțineți acest proiect în primă lectură și în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.482 pentru importul a două autovehicule. Comisia propune ca, în textul proiectului, sintagma „autocare pentru pasageri” să fie substituită cu cuvintele „pentru transportul persoanelor”. De asemenea, suplimentar la raportul comisiei, pentru a exclude unele erori de ordin tehnic, poziția tarifară 8705 se substituie prin poziția tarifară 8702.

În temeiul celor expuse și ținînd cont de avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de Lege privind importul unor autovehicule spre examinare Parlamentului aproba în primă lectură și adoptare în a doua lectură cu corectările de rigoare care au fost făcute.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Au fost ...

Domnul Marian Lupu:

Ce? Bine. La nr.482 întrebări nu sînt. Lucru care îmi oferă posibilitate să supun votului această inițiativă pentru aprobarea ei în primă lectură. Cine este pentru rog să voteze. Vot unanim.

Proiectul este susținut în primă lectură.

Grupurile parlamentare,

Obiecții lectura a doua? Nu sînt.

Stimați colegi,

Cine, în condițiile raportului comisiei de profil, susține adoptarea în a doua lectură a acestui proiect de lege rog să voteze.

Rog rezultatele.

Stimați colegi numărători,

Da mai uitați-vă prin sală, că unii dintre colegii noștri...

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 28.

Domnul Marian Lupu:

– 28.

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

54 de voturi pro. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.482 este adoptat în lectura a doua.

Continuăm ședința.

Eu propun să examinăm, avînd aceiași autori și aceeași comisie de profil, două proiecte de hotărîre a Parlamentului: nr.298, nr. 299. Respectiv, bugetele Curții de Conturi și al CNPF-lui.

Domnule Ioniță, vă rog. Și în calitate de reprezentant al grupului de autori, și raportul comisiei.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Conform legislației în vigoare, instituțiile independente sau care sînt mandatate prin votul Parlamentului au buget separat de acel al bugetului de stat. De aceea, Parlamentul trebuie, prin hotărîre de Parlament, să voteze bugetele acestor instituții. Avem bugetul Curții de Conturi, care a fost înaintat ca inițiativă legislativă din partea noastră.

Însă, evident, propunerea vine din partea Curții de Conturi. Trebuie să informez plenul Parlamentului că suma totală a acestui buget 27 de milioane 57 de mii 8 lei sînt incluși în bugetul de stat, deoarece Curtea de Conturi este finanțată din bugetul de stat.

Noi doar venim cu anumite linii de bugetari, cum ar fi retribuirea muncii, contribuții de asigurări sociale și alte cheltuieli aferente. Deci venim cu descifrarea acestor bugete.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat acest proiect de buget și propune spre votare în plenul Parlamentului. Pentru a informa plenul Parlamentului, vreau doar să menționez că acest buget în anul 2012 este mai mare decît în anul 2011, din simplul motiv că în anii precedenți Curtea de Conturi a beneficiat de suportul financiar din partea donatorilor străini pentru creșterea capacității și reformarea curții dintr-un organ de control într-un organ de audit.

În acest an, conform asumărilor pe care le avem noi și foarte bine că reușim să ne respectăm aceste asumări. Finanțarea deplină este efectuată din bugetul de stat. Bani au fost prevăzuți și solicităm, Comisia propune ca bugetul să fie votat de către Parlament. Este hotărîre de Parlament, de aceea este un singur vot.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

O observație. Și nu pot să nu vorbesc despre acest lucru. La bugetul Curții de Conturi vedem o creștere pentru anul 2012 cu 30 la sută, mai exact cu 28,9% ale bugetului acestei instituții. În același timp, în mod obișnuit, din an în an, această instituție își procură unități de transport. De această dată, își procură cinici unități de transport noi-nouțe.

Pe lîngă parcul destul de impresionant pe care îl are, noi sîntem într-o perioadă de austeritate financiară foarte severă. Le cerem tuturor să-și stringă cureaua, iată, îmi spun colegii de aici.

Spuneți-ne, vă rog frumos, care au fost totuși raționamentele ca noi atît de indulgent să reacționăm la cerințele destul de boeme, pot să le spun atît acestor conducători ai acestei instituții.

Și este un exemplu molipsitor, pentru că am mai văzut în presă cînd unii colegi din alte instituții își cumpără mașini de lux și, iată, instituția care trebuie să verifice corectitudinea cheltuirii banului public nu se lasă mai prejos.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da, domnule deputat, vă răspund la această întrebare. Curtea de Conturi este organul care verifică, face audit al tuturor instituțiilor publice cum cheltuie banul public. Și este unicul organ care verifică și ne informează pe noi, Parlamentul, despre eficiența utilizării banului public.

Domnul Valeriu Munteanu:

Știam, știam aceasta.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Acum, în momentul în care ei solicită acești bani pentru a asigura independența acestei instituții, noi avem un singur instrument, pe care sper că îl vom utiliza în cel mai scurt timp. Am scris în calitate de președinte al comisiei și sper că va fi dat curs acestei inițiative.

Noi, Parlamentul, vom solicita un audit din partea unei instituții de audit internaționale. Curtea ne-a confirmat că la ei răspunsul este și ei pot să prezinte că, într-adevăr, mașinile sînt vechi, ei trebuie să le schimbe, dar noi vom solicita un audit, pentru a fi siguri de ceea ce spun ei că este corect. Și dacă acest lucru se va confirma în baza auditului, ca să nu facem noi o presiune politică asupra unei instituții care nu dă bine, atunci, în cel mai scurt timp, cred că în luna iunie, noi putem să revenim, dar încă o dată vreau să repet.

Pentru a nu fi interpretat greșit că Parlamentul exercită o presiune politică asupra acestei instituții independente, consider că corect va fi din punct de vedere legal unica formă de verificare să fie auditul, comandat de către Parlament.

Noi avem acest drept legal. Este în corespundere cu standardele internaționale. De aceea, doar în baza auditului, efectuat de către compania de audit, unde ne vom putea expune. Și dacă solicitarea lor este legitimă, vom...

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu vă supărați. Spuneți-ne, vă rog frumos. Dacă tot ei au desfășurat aceste linii, cele mai importante linii de cheltuieli, a fost posibil ca, la nivelul comisiei dumneavoastră, să spuneți: nu, stimate domnule președinte, anul acesta sîntem în situația în care nu putem să vă satisfacem solicitarea. Și aceste cinci mașini de lux n-o să le puteți procura anul acesta. Este în competența sau are comisia asemenea posibilități? Pentru că solicităm, pentru că răspunsul pe care mi l-ați dat dumneavoastră arată așa, un fel de impotență din partea noastră și nu vreau să particip la acest act.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu este adevărat.

Domnule deputat,

Vă răspund și voi încerca să fiu foarte corect. Ceea ce am făcut noi, am rugat ca ei să reducă bugetul cu 1 milion și jumătate.

Domnul Valeriu Munteanu:

Și ei au crescut cu 30%?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu, și ei l-au redus, suma inițială era mai mare. Doi. Pentru ca noi să nu fim învinuiți că exercităm presiune politică asupra Curții de Conturi. În alte cazuri, la alte instituții noi solicităm și avem raportul Curții de Conturi privind eficiența

utilizărilor mijloacelor bănești. Și unica instituție care nu are raport, este însăși Curtea de Conturi și unicul instrument înțeles de toată lumea.

Domnul Valeriu Munteanu:

Dumneavoastră personal cum considerați? Era nevoie, pentru că de la același microfon nr. 5 a fost și alt director. Nu vă supărați, noi am aprobat în permanență rapoartele.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dați-mi voie să precizez, ca să înțelegeți despre ce este vorba. Am criticat și conducerea, fosta conducere a acestei instituții. S-a schimbat conducerea, iar abordările rămân aceleași, poate chiar mai deplasate. Nu vă supărați. Spuneți-ne, vă rog frumos: iată, dumneavoastră personal cum considerați? Această solicitare este una justificată sau nu?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu am opinia personală. Nu aș vrea să o expun în...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dar ar trebui.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu acum reprezint opinia comisiei pe care o conduc, nu este opinia mea personală.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, ca și autor. Atunci ați semnat acest proiect de lege și ați propus acest lucru.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ca autor vă răspund. Pentru ca Republica Moldova să dea dovadă de maturitate în ceea ce înseamnă o instituție independentă, unicul mecanism pe care noi l-am descris în Legea Curții de Conturi: Parlamentul, înainte de a lua o atitudine față de ce se întâmplă cu bugetul Curții de Conturi, este imperativ necesar să avem un audit comandat de către Parlament și să fie un organ independent care să vină cu opinia și să nu fie o opinie politică. Noi acum vorbim despre o opinie politică asupra unei instituții, care, de fapt, este.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă mulțumesc.

Eu, ca și fost primar, vă spun: abordările trebuie să fie corecte și uniforme pentru toți colegii care cheltuiesc banul public.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Sînt de acord.

Domnul Valeriu Munteanu:

Pentru că atunci cînd Ministerul Finanțelor vine și merge în fiecare primărie și la fiecare școală și grădiniță, și numără numărul de pachete de frunze de dafin, iar în altă parte permite cuiva să cheltuiască cîte 400 – 500 de mii de lei pentru o mașină, nu cred că este corectă această abordare. Toți fac parte din Republica Moldova. Toți cheltuiască banul public. Sînt ordonatori de credite și ar trebui să fie în condiții egale. Mulțumesc. Eu am să mă abțin de la votarea acestui proiect de lege.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Înainte ca să ia cuvîntul de la Curtea de Conturi, dar vreau să spun un singur lucru. Împărtășesc în toate îngrijorarea dumneavoastră. Dar pentru a fi corecți în ceea ce înseamnă o instituție, care nu trebuie să se afle sub presiunea politică, avem nevoie să avem un audit al unui organ independent. Și noi vom solicita acest audit din partea Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Da, să vedem încă o întrebare. Și după aceasta poate va fi nevoie de comentarii și aici.

Microfonul nr. 3.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Spuneți, vă rog, ce s-a întîmplat, de noi astăzi într-o formă atît de caraghioasă și contrar legislației în vigoare discutăm acest proiect de lege?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Dar din ce cauză contrar legislației?

Domnul Iurie Bolboceanu:

De aceea că el trebuia să fie votat înainte de a fi votat bugetul statului. Noi am votat bugetul statului. Noi am semnat cifrele pentru Curtea de Conturi în bugetul statului. Și acum am nimerit într-o situație formală.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Stimați colegi,

Colegul nostru domnul Bolboceanu are perfectă dreptate, dar este o tradiție de mulți, mulți ani, cu părere de rău, nu se atrage atenția la asemenea lucruri. Și exact acum discutăm cu doamna vicepreședinte că de aici încolo va trebui să mergem, să curmăm aceste tradiții care vin în contradicție cu unele norme procedurale.

Și asemenea instituții cum este Curtea de Conturi, asemenea instituții ca sistemul judecătoresc și multe altele să fie elaborate în proiect, să fie aprobate prin hotărâre de Parlament și, ulterior, să fie încorporate în proiectul Legii bugetului. Îi cunosc.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Și a doua întrebare scurtă.

Domnule Președinte,

Eu absolut nu sînt de acord cu argumentele pe care le-ați adus dumneavoastră la bugetul Curții de Conturi chiar prin descifrarea lui. 27 de milioane bugetul Curții de Conturi, dintre care alte cheltuieli, care nu sînt descifrate, sînt 8 milioane de lei, o treime din bugetul acestei instituții. Eu aș fi de acord cu argumentele pe care le aduceți dumneavoastră pentru independența Curții de Conturi, ridicarea profesionalismului. Dacă acești bani ar fi îndreptați la plata salariilor, dar nu la procurarea de mașini, televizoare prin birouri, frigidere și nu știu mai ce. Eu cred că aceste lucruri nicidecum nu vor duce la o independență mai mare a Curții de Conturi. Și mi se pare că acest buget este destul de exagerat.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Fiind de acord cu dumneavoastră, dar cred că veți accepta. Argumentele pe care le folosiți dumneavoastră și colegul nostru ar fi bine să fie probate de către un audit internațional, comandat de către Parlament și, în acest caz, nu va fi văzut ca o presiune politică asupra Curții de Conturi, dar va fi văzut ca un rezultat al unui audit. De aceea noi acum trebuie, în regim de urgență, să comandăm un audit internațional asupra activității, asupra bugetului, activității administrative sau a bugetului administrativ al Curții de Conturi.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Eu am înțeles.

Domnule președinte...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Aceasta ar fi o...

Domnul Iurie Bolboceanu:

... propunere mică. Nu avem astăzi altă soluție decît de a vota, cred, acest proiect de hotărâre.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Și a doua soluție...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Dar la rectificarea bugetului eu propun ca noi să revenim la bugetul Curții de Conturi.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Mai mult ca atât, am propus și mecanismul. Solicităm auditul și după ce avem auditul, noi, în baza auditului, în acest caz nu am fi văzut ca cineva... Aceasta ar fi și aceasta se reușește cred că la rectificat, pînă la rectificare.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Grupul parlamentar al socialiștilor.

Domnule Ioniță,

Noi vorbim de trei ani că o să facem un audit, și, în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe, în fiecare an, cînd aprobăm bugetul regulatorilor, avem foarte multe discuții. Eu vreau să vă spun că grupul parlamentar al socialiștilor nu va susține aceste două proiecte, deoarece sîntem raportor pentru două proiecte. Noi considerăm că în situația în care avem probleme la capitolul venituri bugetare, să majorăm cheltuielile la regulatori cu 25 – 30 la sută nu este corect.

Domnul Marian Lupu:

Da, eu am ținut cont de aceste lucruri. Alte întrebări aici nu sînt? Nu sînt. Următorul proiect și după aceea supunem votului.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Următorul proiect de lege vizează Comisia Națională a Pieței Financiare. Diferența este că ei sînt la autofinanțare. Altfel spus, bugetul lor nu este format din bugetul, din veniturile bugetului de stat, doar din taxele regulatorii percepute de pe piață. Vreau doar să informez plenul Parlamentului că pentru anul viitor veniturile, la capitolul ”Venituri”, bugetul Comisiei Financiare... O secundă, aici prezint și raportul, și bugetul, ca să fiu mai succint. La capitolul ”venituri” este planificat 15,3 milioane de lei. Nici o taxă nu s-a majorat. Sînt taxele anului precedent. La capitolul, în sens că nu s-a majorat cota taxei, iar venitul s-a majorat, că crește piața.

La capitolul ”cheltuieli” este 20,8 milioane lei. Deficitul este acoperit din soldul disponibil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Și toate cheltuielile dumneavoastră le aveți în anexă.

În felul acesta, Comisia economie buget și finanțe propune ca să fie aprobat bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Încă o dată remarc că nici o taxă nu a fost majorată, iar veniturile cresc din simplul motiv că cresc încasările datorită faptului că crește volumul de operații pe piața financiară.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr. 4.

Domnul Nicolae Olaru:

Vin cu propunerea ca taxele percepute de la asociațiile de economii și împrumut de 0,5 – 0,4, pare-mi-se, la diferite categorii de licență să fie 0,2, în legătură cu situația financiară în care se află astăzi asociația.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 1.

Domnul Iurie Filip:

Această propunere a fost discutată și, spre regret, comisia nu poate s-o susțină, pentru că taxa regulatorie nu are doar componenta sa. Nu atât are componenta fiscală, cât ea trebuie să acopere cheltuielile, pe care le suportă regulatorul, acordând serviciile respective de supraveghere a acestor societăți.

Or, pentru informare, supravegherea societăților de economii și împrumut care sînt 377 la număr, care se află pe întreg teritoriul republicii, care necesită cheltuieli mari de deplasare, pentru anul 2011, au constituit circa 2 milioane 900 de mii. Iar încasările sub formă de taxe au constituit doar 450 de mii. Deci acoperă doar 80 la sută din cheltuielile pe care le suportă comisia din bugetul care parvine de la alți participanți ai pieței.

Mai mult decît atât, taxa este și are componenta juridico-organizatorică. Deci ea disciplinează într-un fel asociațiile. Aceea se aplică de un an de zile și din partea asociațiilor noi nu am avut astfel de solicitări. Este doar solicitarea asociației centrale care, într-un fel, își exercită funcția de reprezentativitate.

De aceea, noi solicităm și venim cu rugămintea de a fi aprobat bugetul în așa volum, în care a fost propus de către comisia parlamentară.

Domnul Nicolae Olaru:

Eu insist ca propunerea să fie pusă aparte la vot, deoarece, într-adevăr, dacă dumneavoastră nu ați avut discuții cu... numai cu Asociația Centrală, eu am avut mai multe întâlniri cu reprezentanții din asociațiile de economii de împrumuturi.

Domnul Marian Lupu:

Domnule președinte al comisiei...

Domnul Veaceslav Ioniță:

În calitate de autor, domnule deputat, noi am discutat acest subiect. Suma nu este mare, dar... Și drept se spune aici, că suma colectată de la Asociație este, dacă nu mă greșesc, 270 de mii de lei, iar cheltuielile pentru a reglementa această piață este de 1 milion 900. De fapt, ei sînt subsidiați de alte piețe?

Acum, ca să nu distorsionăm, propun ca să votăm astăzi așa cum este. Și dacă va fi nevoie, noi am avut și alți ani de zile, am avut o modificare a bugetului

pe parcursul anului și atunci putem să revenim, dacă acceptați acest lucru. Deoarece, într-adevăr, nu este o povară pentru... n-ar fi o problemă, dacă votăm astăzi în forma dată sau...

Domnul Nicolae Olaru:

Este o povară, domnule Ioniță, deoarece anul trecut, ca atare, bugetul comisiei a fost aprobat, pare-mi-se, la jumate de an, iar taxele au fost percepute pe tot anul întreg.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Păi, ele se percep în baza anului trecut. Noi dacă nu o votăm astăzi, oricum se percepe tot aceeași taxă. Deci, în principiu, nu se schimbă absolut nimic din ceea ce vorbim noi. Și noi, dacă la noi, anul trecut, a fost aceeași taxă și eu consider că este un...

Domnul Nicolae Olaru:

Dar noi am analizat împreună și am ajuns la concluzia: s-ar putea să fie 0,2. Și comisia se isprăvește destul de bine cu această taxă. Da, într-adevăr, astăzi nu poate pe baza asociațiilor de economii și împrumut să-și întrețină toată activitatea comisia pe baza la celelalte instituții care sînt monitorizate, dar să lăsăm aceste instituții care, într-adevăr, sînt venite în localități pentru fermieri, pentru antreprenori, să nu se răsfrîngă atît de dureros asupra procentului.

Domnul Marian Lupu:

De ce sumă este vorba în general?

Domnul Nicolae Olaru:

100 și ceva de mii.

Domnul Iurie Filip:

Îmi permiteți, domnule Președinte?

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog.

Domnul Iurie Filip:

Deci pentru informație. O asociație de categoria A, anual, plătește sub formă de taxe regulatorii în jur de 700 de lei. Iar o asociație de categoria B plătește în jur de 3 mii de lei. Cotizația la Asociația Centrală, pe care o plătesc asociațiile de categoria B, este de circa 10 mii de lei. Deci eu încă o dată mă văd nevoit să repet: nu consider că aceste taxe sînt o povară extrem de mare pentru asociații actualmente.

Domnul Nicolae Olaru:

Aceasta și este menirea comisiei ca regulatoriu: să se clarifice și cu asociațiile centrale, și cu procentul care astăzi este destul de mare pentru beneficiari.

Domnul Veaceslav Ioniță:

O variantă de compromis, domnule deputat. Noi lăsăm taxa de reglementare care este, într-adevăr, micuță, și solicităm, inclusiv în plen, ca comisia să vadă să facă ordine în relația dintre asociație și asociația centrală. Din câte înțeleg eu, ei plătesc de vreo 4 – 5 ori mai mult cotizația de membru decât taxa regulatorie și în acest caz noi.

Domnul Nicolae Olaru:

Ei le plătesc pentru serviciile de care nu pot să beneficieze de la altcineva, anume de la asociațiile centrale. Astăzi noi le-am lăsat în voia soartei.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg, Să facem un simplu calcul. Deci pentru acei de categoria A sînt îs vreo 60 de lei pe lună, 60, repet, de lei pe lună. Cei categoria B cît ați spus? 3 mii pe an.

Domnul Veaceslav Ioniță:

250 de lei.

Domnul Marian Lupu:

250 de lei pe lună. Iar la centrală ei plătesc de trei ori mai mult. Întrebarea mea este: păi, dar unde este logica atunci? Grosul sumei, grosul cheltuielilor nu sînt la dîștii, dar sînt acolo. Și dacă noi le depunem la comisie, zero lei cotizații pe an. Lucrul acesta chiar aproape deloc nu schimbă tabloul. Fiindcă grosul banilor, 10 mii de lei pe an se duc la instituțiile de administrare.

Domnul Nicolae Olaru:

Grosul banilor se duc acolo unde serviciile se prestează, acolo de unde ei primesc servicii.

Domnul Marian Lupu:

Înseamnă că noi facem prin aducere la zero, noi facem economii de o copeică.

Domnul Nicolae Olaru:

Nu zero.

Domnul Marian Lupu:

Nu, dar chiar minus 0,2 este o economie de o copeică.

Domnul Nicolae Olaru:

0,2 anul acesta. 0,3 anul viitor și tot așa.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă, în ultimă instanță, eu mă gândesc că sistemul de monitorizare este foarte important. Dacă ceva se întâmplă, oamenii rămân amăgiți.

Domnul Nicolae Olaru:

Corect.

Domnul Marian Lupu:

Sau nu știu ce, răspunde, iată, cine răspunde.

Domnul Nicolae Olaru:

Statul nu răspunde cu nimic. Nu este fondul de garantare. Nu este absolut nimic. Astăzi nu se implică. Numai prin legi, prin restricțiile care sînt.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Vă pot spune că statul întotdeauna răspunde și toate cazurile au arătat că, pînă la urmă, statul este cel care își asumă toate...

Domnul Nicolae Olaru:

Dacă îmi dați un exemplu, sînt mulțumit.

Domnul Marian Lupu:

Eu aș avea, eu aș crede că propunerea domnului președinte al comisiei este una judicioasă. Este una, într-adevăr, de compromis, fiindcă au mai fost în trecut asemenea cazuri cînd noi am revenit și am făcut reevaluări în acest sens.

Să nu uităm un lucru, că regulatorii nu primesc nici un bănuț de la buget și atunci calitatea muncii lor depinde și de asigurarea propriu-zisă financiară, care se face doar din asemenea mijloace de cotizații.

Bine. Pînă la urma urmei, haideți și vom decide.

Domnul Nicolae Olaru:

Eu am avut propunere, să fie propunerea mea pusă la vot și atît.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări?

Microfonul nr. 3.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Eu, permiteți-mi, în primul rând, să nu fiu de acord cu dumneavoastră, că este o deosebire mare dintre bugetul Curții de Conturi și al Comisei Financiare. Și într-un caz, și în altul, în mare majoritate și unii, și alții sînt bani publici.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Îs bani publici, dar nu-s din bugetul de stat.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Și banul public cere să fie cheltuit eficient. Acesta este unul din principiul bugetar.

Acum întrebarea. Pe interiorul bugetului care propuneți dumneavoastră pentru Comisia Financiară, propuneți deplasări în sumă de 745 de mii de lei. Eu am făcut un calcul foarte simplu și îmi dă un rezultat destul de interesant. În așa situație, toți membrii comisiei ar trebui jumătate de an să trăiască în Germania.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ei vă...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Ce, noi nu avem ce face cu banii? Sau sub acest articol se mai ascunde ceva?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă rog să răspundeți.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Să nu uităm că e vorba nu doar de membrii CNPF-ului, este vorba de aparat și...

Da, microfonul nr. 1.

Domnul Iurie Filip:

Da, tocmai.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Îs bani grei, domnule Președinte.

Domnul Iurie Filip:

Tocmai aici a fost binevenită discuția vizavi de asociații. Deci anul 2011, Comisia Națională a efectuat 60 de controale la asociații, majoritatea din care se află în centrele raionale sau în localitățile rurale.

O deplasare de acest gen înseamnă deplasarea a cel puțin 3 persoane pe durata a 4 – 5 zile, aflate permanent în teritoriu. Aici sînt cheltuieli de transport, de cazare, de diurnă ș. a. m. d.

Dar numai, am repetat, numai la activitatea de, supravegherea activității de asociații s-au cheltuit mai mult de 2 milioane de lei, inclusiv deplasări.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Deplasările din teritoriul țării, nu peste hotare. Ei stau, din păcate, pe la Cucurești și nu prin Berlin. Cam asta este.

Domnul Iurie Filip:

Da. ...

Și încă un moment, tot la acest capitol, de acum dacă a venit discuția. Deci ca și alte instituții, Comisia Națională a Pieței Financiare a beneficiat pînă anul trecut de susținerea partenerilor de dezvoltare. Mă refer la proiectul Moldova Dutch din care, în mare măsură, s-au acoperit anii precedenți cheltuieli, inclusiv de deplasare despre... deplasări în străinătate despre care vorbiți.

Or, Comisia are și aceste necesități, pentru că sîntem membri la mai multe organisme internaționale și avem relații de colaborare cu mai mulți regulatori, inclusiv din Uniunea Europeană.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Eu vă mulțumesc.

Eu, răspunsul l-am înțeles, dar eu am părerea mea. Permiteți-mi să nu fiu de acord și o să vă aduc o singură remarcă. Eu am fost conducătorul unei structuri, care, lunar, avea în deplasări, în teritoriu, 100 de oameni, dar bugetul la deplasări nici odată nu a depășit jumătate de milion de lei.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Avem aceste două proiecte de hotărîre. Deci le voi supune votului.

Proiectul de Hotărîre nr. 298. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 298 este aprobat.

Proiectul nr. 299. Aici avem o singură... subiectul care a fost, de discuție, cu referință la acestea diferență de 0,2%. Eu aș fi vrut să știu cum facem: acceptăm propunerea comisiei de profil? Frațiunile. (*Rumoare în sală.*)

Determinați-vă. (*Rumoare în sală.*) Este și comisia. Cum facem, comisia?

Microfonul nr. 4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Sînt două soluții. Prima... de fapt trei. Prima. Dacă noi acceptăm acest 0,2, putem să... în acest caz, dat noi trebuie să decidem de unde reducem suma de bani.

Varianta cea mai corectă ar fi să votăm astăzi cum este așa și să venim cu modificarea acestui buget într-o lună – două. Cred că ar fi cel mai bine așa.

Domnul Marian Lupu:
Deci comisia propune să...

Domnul Veaceslav Ioniță:
Nu, eu ca autor.

Domnul Marian Lupu:
Votăm în varianta...

Domnul Veaceslav Ioniță:
Propun. Dacă acceptă domnul Olaru, care a făcut acest lucru, noi venim într-o lună cu amendarea bugetului.

Domnul Marian Lupu:
Iată acum să vedem ce ne spun colegii, urmare a...

Deci, stimați colegi, propunerea este să acceptăm ce, propunerea comisiei? (*Rumoare în sală.*) Da? Iar colegii să se conformeze, că într-o lună – două revenim și vedem ce se întâmplă. Așa-i?

Bine. Supun votului, în aceste condiții, aprobarea proiectului nr. 299. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 299 este aprobat.

De aici încolo, stimați colegi, avem câteva proiecte de lege. (*Rumoare în sală.*) Așa, proiecte de lege.

Începem cu proiectul nr. 523. Proiectul de Lege cu privire la modificarea unor acte legislative. Guvernul.

Domnul Victor Barbăneagră – viceministru al finanțelor:

Stimate domnule Președinte,
Onorat Parlament.

Scopul proiectului de lege respectiv vizează susținerea producătorilor agricoli și stimularea în întregime a agriculturii care reprezintă una din principalele ramuri ale economiei naționale cu cel mai înalt grad de risc, din cauza dependenței sale de condițiile meteorologice, schimbările climaterice care afectează nivelul și variabilitatea randamentului culturilor.

În acest sens, în vederea creării condițiilor unice de echitate fiscală a producătorilor agricoli, se propune extinderea normei stabilite la articolul 94 alineatul... 97 alineatul (4) din Codul fiscal în partea ce ține de neaplicarea taxei pe valoarea adăugată pentru toată producția agricolă primară produsă și livrată pe teritoriul țării la un preț mai mic decât costul acesteia, ceea ce va diminua povara fiscală a acestora.

Totodată, propunem să fie aplicată pe tot lanțul de la forma naturală: sacrificare, prelucrare, ambalare pînă la consumatorul final a cotei reduse de 8% a TVA pentru producția de fabricație proprie din zootehnie sacrificată.

Totodată, pentru premixurile furajere, care constituie un supliment important în hrana furajeră a animalelor și păsărilor, propunem ca acestea, deoarece nu se produc pe teritoriul Republicii Moldova, dar sînt importate, propunem cota zero a taxei vamale pentru mărfurile de la poziția tarifară 230 990 în schimbul actualei cote de 10%.

Stimați deputați,

Rog să susțineți acest proiect.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări?

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru.

Noi am mai avut o discuție pe tema asta. Spuneți-ne, vă rog frumos, modificările pe care le facem astăzi și, iată, am avut o discuție prealabilă și cu președintele comisiei, vin cumva să corecteze, îmi este greu să spun acest lucru, anumite erori făcute la adoptarea politicii bugetar-fiscale în decembrie anul trecut?

Domnul Victor Barbăneagră:

Domnule deputat,

Mulțumesc pentru întrebare.

Deci sîntem toți, și societatea, și legislația, în perfecționare continuă. De aceea, venim să perfecționăm legislația.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, iarăși o întrebare. Dumneavoastră ați venit în decembrie cu un punct de vedere, ne-ați convins pe noi. Noi am avut multe obiecții, dumneavoastră ați spus că este totul OK.

Acum, peste o lună de zile, neașteptînd ca să vedem care sînt efectele acestei legi sau atît de nefaste au fost efectele încît v-au impus ca imediat să semnați un proiect de lege și să veniți cu el în Parlament.

Spuneți-ne, vă rog frumos, această mostră, politica bugetar-fiscală, mulți încă monstruleți din acestea o să mai vină sau acesta este ultimul?

Domnul Victor Barbăneagră:

Domnule deputat,

Eu am dat răspuns la întrebare. Legislația este în perfecționare continuă.

Deci venim să o îmbunătățim.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu vă supărați. Avem, dacă mergem pe această idee, avem în... Legea cu privire la adoptarea actelor legislative spune foarte clar că legea, de obicei, timp de 6 luni nu se modifică. Dacă dumneavoastră credeți că putem să modificăm o lege,

una și aceeași lege în fiecare săptămână, eu nu cred că ne facem foarte bine meseria.

(Valeriu, du-te, te rog frumos. Așează-te. Lasă că eu singur.) (Rumoare în sală.)

Doamna Liliana Palihovici:

Alte întrebări, vă rog?

Domnul Valeriu Munteanu *(nu vorbește la microfon):*

Trebuia să se gîndească cînd vine cu proiectul de lege.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Invit comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr. 523. Informăm plenul Parlamentului că acest proiect de lege vine în susținerea producătorilor agricoli și stimulării sectorului agriculturii în întregime.

Astăzi se propune concretizarea, pentru a aduce claritate la întrebările care au fost. Se propune de a concretiza cotele reduse de TVA de 8% la producția din zootehnie din formă naturală, masă vie sacrificială ce constituie rezultatul activității desfășurate conform clasificatorilor activității din economia Moldovei.

Dacă este necesar pentru acei care au pus întrebarea, din simplul motiv că bilanțul de producție, avem producerea și sacrificarea, în unele cazuri avem doar sacrificarea, era interpretată legislația și era nevoie de a aduce concretizare pentru a nu avea cazuri cînd se achită 20 la sută în condiția cînd noi, legiuitorii, considerăm că trebuie să fie 8 la sută.

De aceea, această lege doar aduce o îmbunătățire a ceea ce înseamnă cadru legal.

De asemenea, suplimentar se propune introducerea cotei zero a taxei vamale pentru premixurile furajere care nu se produc pe teritoriul Republicii Moldova, lucru care, iarăși, va fi în beneficiul producătorilor din domeniul agrar.

În contextul celor expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege să fie votat de către Parlament în primă lectură și în a doua lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Da, eu vă mulțumesc.

Domnule președinte,

În luna decembrie, când ați aprobat politica fiscală, majoritatea parlamentară, și eu vă rog aici pe toți din...

Stimați colegi din majoritatea parlamentară,

În luna decembrie, când ați aprobat politica fiscală, eu atunci v-am spus de la tribuna centrală că o să aveți probleme enorme în administrarea fiscală. Atunci ați spus că nu-i drept și ați votat toți unanim.

Întrebarea mea este, domnule Ioniță, către dumneavoastră. Eu înțeleg că în Ministerul Finanțelor acum specialiști nu-s. Însă eu consideram și consider în continuare că în Parlament sînt specialiști.

De ce am permis atunci votarea a politicii fiscale și cum o să soluționăm problemele, care sînt acolo o mulțime, enorme și acest lucru l-ați recunoscut și astăzi la comisia parlamentară?

Ce facem mai departe cu politica fiscală și administrarea fiscală.?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Vă răspundem. Noi, când am venit 2 ani și jumătate în urmă, tot cu rezolvarea problemelor enorme ne ocupăm. Atîtea probleme sînt și noi le rezolvăm, că deja noi sîntem specializați în rezolvarea problemelor și...

Domnul Igor Dodon:

Domnule președinte...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Știți foarte bine...

Domnul Igor Dodon:

Dumneavoastră întîi.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Că rezolvăm cu succes problemele enorme care au existat în Republica Moldova.

Cît privește aici, comisia foarte bine s-a expus. Noi aducem o concretizare în ceea ce înseamnă aplicarea taxei de 8%. Dacă este nevoie în plenul Parlamentului, pot să dau un singur exemplu.

Pentru creșterea de animale era 8 la sută. Pentru acei care cresc și sacrifică era tot 8 la sură, iar dacă avem doar sacrificarea, putea fi interpretat cu 20 la sută.

Pentru a exclude interpretările, noi venim cu concretizări și, în felul acesta, îmbunătățim cadrul legal. El, Parlamentul, de atîta și există, că dacă legile ar fi perfecte, noi trebuie să plecăm acasă și să nu lucrăm. Dar Parlamentul pentru aceasta există, să se adune în beneficiul poporului și să îmbunătățească cadrul legal existent.

Domnul Igor Dodon:

Domnule președinte...

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Domnule președinte,

Eu vă sugerez seara să luați înregistrarea video de la colegii care... din mass-media și să vă ascultați ce ați spus acum.

Eu v-aș sugera, sincer, să vă uitați încă o dată și eu sînt sigur că și familia, și toți împreună o să aibă posibilitatea să se uite la ceva și să mai zîmbească din cînd în cînd.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Ioniță,

Problemele le creați singuri, pentru ca pe urmă să veniți, să încercați să le rezolvați. Dar în perioada asta da 3 – 4 luni suferă producătorii, pentru că cu problema cu carnea dumneavoastră ați venit în Parlament după ce s-au ridicat producătorii de carne.

Paralel, sînt probleme la alte capitole, alte categorii de mărfuri. Eu nu înțeleg, ori voi așteptați să se ridice și acolo agenții economici, să vină în fața Guvernului sau care-i... Nu-i corectă abordarea, nu-i sistemică abordarea.

De aceea, rugămintea mea este acum, fără a mai spune o perlă din gura dumneavoastră, rugămintea mea este: împreună, în Comisia economie, buget și finanțe, știu că sînt mai multe inițiative, să vedem ce facem cu politica fiscală, pe care ați aprobat-o pentru anul acesta și este una foarte, foarte defectuoasă pentru agenții economici.

Noi vom vota această inițiativă doar din simplul considerent că ea vine întru susținerea producătorilor autohtoni și noi am atenționat colegii din Parlament referitor la aceste probleme acum cîteva luni.

Vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă mulțumesc și eu. Și știți foarte bine că Comisia economie, buget și finanțe întotdeauna încearcă să-și facă lucrul.

Mai mult ca atît, noi, ceea ce ați spus dumneavoastră încă o dată confirmă faptul că o tradiție nouă care există în Republica Moldova, că atunci cînd agenții economici solicită anumite lucruri, atît Guvernul, cît și Parlamentul, în termene rezonabile și destul de rapid venim întru soluționarea problemelor agenților economici.

Solicitarea a fost făcută recent și se rezolvă prolema astăzi în primă lectură și în a doua lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr. 3.

Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:

Mulțumesc.

Se poate, da?

Doamnă președinte.

Stimați colegi,

Într-adevăr, n-aș spune și n-aș susține prima parte a domnului deputat, coleg, Dodon, fiindcă, într-adevăr, în practicile Parlamentelor și anterioare au fost unele lucruri care, din păcate, au fost și scăpări redacționale, unele lucruri care se reparau pe parcurs și trebuie să facem maximal ca să evităm aceste lucruri.

Dar, totodată, vreau să-l susțin la ideea că noi în comisie neapărat, având în vedere că am activat la sfârșitul anului într-un ritm destul de specific, să spunem așa, ca timp și condiții, și sînt alte întrebări ca noi să evităm pe viitor aceste efecte negative care ne surprind pe noi de fiecare dată și cu accizele la mașini, și cu această problemă, noi rugăm Ministerul Finanțelor, Guvernul să prezinte în mod de urgență toate problematicile care sînt și cu impozitarea indirectă, care știu că trebuie să veniți cu un proiect de lege și îl așteptăm, și cu alte probleme ce țin de politica fiscală.

Mă refer la accize, taxă, unde noi am discutat cu dumneavoastră și am avut okey-ul și discuțiile noastre au fost destul de prietenești și colegiale cînd ați spus că veniți în luna, primul semestru, ne aduceți o analiză, venim cu rectificări.

Dar acum aud din partea dumneavoastră că, băi, noi am spus că venim în luna februarie, dar n-am concretizat anul. Hai să nu mai glumim așa.

Vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Asta și face comisia, dumneavoastră știți. Împreună cu Guvernul, cu ministerul încercăm să facem legislația cît mai bună și cît mai aplicabilă.

Doamna Liliana Palihovici:

Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect... Vă mulțumesc, domnule Ioniță.

Următorul proiect este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1540 din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului.

Prezintă proiectul domnul Calmîc, viceministru al economiei.

Domnul Octavian Calmîc – *viceministru al economiei*:

Stimată doamnă președinte,

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1540 de legislatura a XIII-a din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului.

Acest proiect de lege are drept scop eliminarea anumitor... diferitor abordări care a fost aplicată pînă în prezent atît pentru produsele de origine autohtonă, cît și pentru produsele din import și vine drept rezultat al unor negocieri purtate pe parcursul a mai multor ani de zile cu partenerii noștri principali comerciali cum ar fi Uniunea Europeană, Federația Rusă, Ucraina și mulți alții.

Suplimentar la toate, vreau să menționez că acest subiect este, face obiectul unui litigiu în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului face obiectul unui litigiu în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, unde este atrasă Republica Moldova de către Ucraina, care, de asemenea, este membrul acestei organizații și are drept scop, după cum am zis, eliminarea unui șir de constrîngerii identificate pe parcursul anului și, mai cu seamă, introduce un șir de clarități, pornind de la noțiunile utilizate în articolul 3, precum și un șir de scutiri care reies din angajamentele Republicii Moldova față de țările donatoare, față de partenerii noștri de dezvoltare și, în special, mă refer la toate ajutoarele umanitare aduse în Republica Moldova să fie scutite de la plata taxelor ecologice, despre care vorbim.

Mai cu seamă, se propune, de asemenea, să fie scutite și persoanele fizice care introduc pe teritoriul Republicii Moldova mărfuri pentru consum propriu sau consumul familial într-o sumă a acestor mărfuri de pînă la 200 de euro. Suplimentar, se propune ca să fie scutit ambalajul pentru produsele farmaceutice și alte produse conexe acestora.

De asemenea, în urma unui dialog politic care există între Republica Moldova și raioanele sau reprezentanții din raioanele de est ale Republicii Moldova, se propune ca orice livrare care are loc de mărfuri care cad sub incidența prezentei legi să fie scutită de la plata taxelor ecologice, așa cum prevede proiectul respectiv. Suplimentar, se propune o revizuire a anexei nr.8 care ține propriu-zis de Nomenclatorul mărfurilor care cad sub incidența acestei legi și taxele aplicabile.

Concomitent, avînd în vedere că, pe parcursul ultimilor ani de zile, proiectul respectiv se află în discuție în Parlament de cel puțin doi ani de zile, au fost purtate un șir de consultări suplimentare și în cadrul comisiilor parlamentare și cu grupuri de inițiativă, Ministerul Economiei a prezentat și un șir de propuneri suplimentare Parlamentului spre examinare, care vine întru îmbunătățirea definiției de declarații ecologice. Doi. Își propune drept scop modificarea articolului 11 punctul 4 litera f) prin care se extinde scutirea și față de alte grupe de mărfuri.

De asemenea, vine cu un concept sau cu o revizuire mai detaliată a anexei nr.8 în partea ce ține de nomenclatura de mărfuri, care cade sub incidența acestei plăți, precum și taxele ecologice aplicate, consultînd în prealabil experiența țărilor europene care, de asemenea, aplică o taxă similară în acest context.

De asemenea, ne propunem și un mecanism de restituire a taxei ecologice atunci cînd există sau cînd agenții economici din Republica Moldova fac dovada

existenței unui mecanism de colectare, procesare sau reexport al produselor sau al ambalajului utilizat pentru produsele respective și atunci noi ne propunem sau am propus ca aceste taxe ecologice să fie restituite, ca să fie drept un stimul pentru agenții economici să colecteze aceste produse nocive pentru mediul ambiant și să stimulăm apariția unor proiecte investiționale în domeniul procesării acestor materiale de plastic, tetrapac și multe altele, ca, pînă la urmă, scopul de bază fiind cel al legii ca natura să fie mai curată, mai pură și fără plasticuri aruncate oriunde.

Acestea ar fi elementele de bază care sperăm că vor fi considerate și pentru lectura a doua vom lucra cu deputații pentru o versiune mai definitivată și mai realistă pentru toate părțile interesate.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr.4.

Domnul Simion Grișciuc – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule viceministru,

Cunoaștem cu toții că o mare parte din taxele care vin pentru poluarea mediului merg spre bugetul Fondului ecologic de stat. Spuneți-mi, vă rog, în urma implementării prezentei legi, s-a făcut un impact de implementare a acestei legi? Și dacă se cunoaște, cu cât se va diminua bugetul Fondului ecologic de stat?

Domnul Octavian Calmîc:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Deci în versiunea inițială, care a venit de la Guvern, bugetul Fondului ecologic va fi afectat în mărime de 40 milioane de lei. Așa arată modelul economic care am utilizat. Volumul importurilor pe anul 2010. Pentru că proiectul a venit în Parlament la începutul anului 2011. De aceea, impactul la condițiile proiectului Guvernului inițial este de 40 milioane de lei, care în prezent nu sînt acoperite.

Însă noi propunem și în propunerile noastre prezentate ulterior s-a propus extinderea Nomenclatorului de produse care cad sub incidența acestor taxe. Doi. S-a propus revizuirea taxelor întru majorarea unor poziții, pornind de la experiențele internaționale care sînt, de facto, compensează aceste pierderi. Nu în zadar am făcut referință la propunerile suplimentare care sînt de a fi examinate în pachet cu inițiativa legislativă inițială, care ne va permite să compensăm acele pierderi despre care am menționat.

Domnul Simion Grișciuc:

Să înțeleg că prezenta lege vine în detrimentul societății, prejudiciind bugetul Fondului ecologic cu 40 de milioane?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci scopul acestei inițiative este de a elimina constrîngerile care există în aplicarea unor principii de comerț exterior. Deci există un principiu, așa-numitul tratament național, care nu permite aplicarea unor abordări diferite față de produsele autohtone sau față de produsele de import. Deci acesta este scopul acestei inițiative, care, am zis, face parte și este obiectul unui litigiu internațional, unde este Republica Moldova atrasă.

Domnul Simion Grișciuc:

Și a doua întrebare, dacă nu vă supărați.

Domnule viceministru,

În articolul 11 alineatul (4) litera f) dumneavoastră ați menționat anterior: vor fi scutite de taxa pentru poluarea mediului ambalajul produselor farmaceutice. Spuneți-mi, vă rog, de ce considerați că plasticul, ambalajul în care vine berea este mai mult toxic decît ambalajul care vine pentru produsele farmaceutice?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci precum se cunoaște, produsele farmaceutice sînt sub o reglementare strictă din partea statului atît a prețului, cît și a întregului lanț de formare a costului. De aceea, noi considerăm că stabilirea unei taxe suplimentare față de produsele farmaceutice va avea un impact social, inclusiv asupra prețurilor la aceste produse pe piața internă, dar decizia vă aparține,

Domnul Simion Grișciuc:

Dacă nu vă supărați, o ultimă întrebare. Dumneavoastră ați remarcat anterior despre mecanismul de rîntoarcere a banilor, a garanției acestea ecologice, care ați spus-o anterior. Spuneți-mi, vă rog, eu, în prezentul proiect de lege, n-am întîlnit mecanismul. Care va fi mecanismul de retribuire a banilor?

Domnul Octavian Calmîc:

În versiunea inițială a proiectului, se prevede că ori de cîte ori agenții economici din Republica Moldova efectuează exporturi sau reexporturi de mărfuri de pe teritoriu cu produse similare, taxele respective vor fi restituite. Modul de restituire se stabilește sau va fi stabilit de către Guvern și este referința, punctul 6 articolul 11, și este versiunea inițială a Guvernului.

Deci noi, suplimentar, am propus, în propunerile suplimentare s-a propus ca să fie introduși anumiți coeficienți de la colectarea acestor produse, preluînd experiența europeană sau experiența altor țări dezvoltate, care restituie taxele ecologice atunci cînd agenții economici fac dovadă că au colectat o anumită cantitate din ambalaje sau recipiente. Nu în zadar reiterez că am recomanda ca propunerile să fie examinate în pachet.

Domnul Simion Grișciuc:

Și, în final, cu titlu de recomandare.

Stimate, domnule viceministru,

Nu știu dacă, sub aspectul tehnicii legislative, ar fi corect ca în noțiuni, la articolul 3, o lege să facă trimitere la o hotărâre de Guvern, cum ați făcut-o dumneavoastră bunăoară în declarația în articolul 3. Mă rog, ar fi cazul, poate, să stipulăm expres în lege.

Domnul Octavian Calmîc:

Se acceptă.

Domnul Simion Grișciuc:

Vă mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Dodon:

Vă mulțumesc.

Domnule ministru Calmîc,

Producătorii, știu că au fost foarte multe discuții cu producătorii autohtoni care și-au expus opinia, cel puțin, la etapa inițială categoric împotriva acestui proiect de lege. Pînă la urmă ați găsit compromisul?

Domnul Octavian Calmîc:

Vă mulțumesc.

Deci totalitatea propunerilor expediate suplimentar la începutul sau pe data de 12 martie din numele ministrului economiei, însumează inclusiv poziția agenților economici din Republica Moldova. Însă decizia urmează ... Ele un pic deviază de la conceptul inițial prezentat de către Guvern.

Domnul Igor Dodon:

Conceptual deviază.

Domnul Octavian Calmîc:

A fost o soluție de alternativă spre considerare, avînd în vedere toate discuțiile care au avut loc în Parlament.

Domnul Igor Dodon:

Da. Eu vreau să vă spun, stimați colegi, că, în opinia agenților economici autohtoni, acest proiect îi va pune într-o situație mai dificilă și mai puțin competitivă pe producătorii autohtoni în comparație cu importatorii.

De aceea, grupul parlamentar al socialiștilor va vota împotriva acestui proiect de lege. Și vrem să vă spunem colegilor din majoritatea parlamentară că, în condițiile actuale, cînd agenții economici autohtoni și așa au probleme foarte mari, ar fi bine să nu ne grăbim cu aprobarea acestui proiect.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Octavian Calmîc:

Dacă îmi permiteți, o mică remarcă. Vreau să vă informez că taxele ecologice nu sînt un instrument de apărare comercială. Taxa ecologică își are drept scop își are îmbunătățirea condițiilor și mediului ambiant în republică. Pentru apărările comerciale există un șir de alte instrumente: taxele vamale la import, măsurile de apărare comercială, Legea separată care ține de aplicarea măsurilor de salvagardare, antidumping și compensatorii.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Într-adevăr, agenții economici, inclusiv la Comisia economie, buget și finanțe și-au trimis scrisorile, noi tot înțelegem îngrijorarea grupului socialiștilor, partea noastră este că noi, pe lângă faptul că noi trebuie și să votăm...

De aceea, astăzi ar fi extrem de important să votăm în primă lectură, iar inteligența noastră constă în faptul să găsim un echilibru între a răspunde cererii legale a agenților economici. Pe de altă parte, onorarea obligațiilor Republicii Moldova, pe care le avem cu partenerii externi. Noi trebuie să dăm dovadă de maturitate în relația cu partenerii externi. Iar, totodată, trebuie să dăm dovadă de înțelegere în relațiile cu agenții economici locali.

De aceea, astăzi votăm în primă lectură, ne întâlnim în grupul de lucru Ministerul Economiei, Comisia economie, buget și finanțe, Comisia ecologie și căutăm o soluție inteligentă, după cum și sîntem învățați noi să dăm dovadă, prin care vom îmbina ambele lucruri: atît interesul producătorilor autohtoni, cît și relațiile noastre mature cu partenerii externi.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Boris Vieru – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Ați afirmat că Fondul ecologic național se va diminua în proporție de 40 milioane de lei. Deci există foarte multe proiecte derulate în acest moment, proiecte de importanță socială, mă refer la apeducte și alte proiecte în localitățile rurale, care ar putea suferi.

Pentru prima lectură, eu sînt de acord, într-adevăr, cu domnul Ioniță, putem vota în această variantă proiectul de lege. Dar și în cadrul comisiei, pe care am avut-o ieri, am auzit din partea dumneavoastră promisiunea că veți lucra asupra proiectului și veți compensa pierderile suferite de Fondul ecologic național și, practic, îl veți lăsa la valoarea lui actuală în lectura a doua. Confirmați lucrul acesta și astăzi?

Domnul Octavian Calmîc:

Da, sîntem gata să ne conectăm la tot procesul de negocieri care va avea loc în cadrul grupurilor parlamentare pentru a găsi soluția optimă și de a împăca toate părțile implicate în acest proces.

Domnul Boris Vieru:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări?

Nu sînt.

Domnule viceministru,

Vă mulțumesc.

Domnul Octavian Calmîc:

Vă mulțumim.

Domnul Marian Lupu:

O să rog comisia.

Domnul Nae-Simion Pleșca – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În numele Comisiei mediu și schimbări climatice, vreau să vă anunț că, astăzi, 22 martie, este Ziua Mondială a Apei. În acest context, vreau să reiterez importanța acestui element determinant în viața fiecăruia dintre noi și, totodată, să subliniez importanța acesteia ca cea mai importantă resursă naturală.

Țin să menționez că, între 11 și 17 martie, în Franța, la Marsilia a avut loc Forumul Mondial al Apei și din partea Republicii Moldova a participat o delegație în frunte cu ministrul mediului domnul Gheorghe Șalaru. Datorită acestei importante reuniuni, țara noastră a avut posibilitatea să identifice parteneri atât din est și din vest, și operatori importanți de apă.

Profit de această frumoasă ocazie și vă îndemn, și mă îndemn și pe mine să defundăm izvoarele din satele noastre, să îngrijim și să curățim fîntînile, dar ca obiectiv de bază să ne punem pentru noi și întreaga Alianță să construim apeduct de aprovizionare cu apă. Deoarece, astăzi, în satele noastre avem un procent de 40 la sută cînd satele noastre beneficiază de apă. Și atunci ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule președinte ...

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Și atunci vom beneficia de apă cristalină, alimente ecologice și cer senin.

Mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Da. Și acum la subiect, vă rog.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Comisia mediu și schimbări climatice a examinat, în ședința din 21 martie 2012, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.1540-XIII din 25 februarie 1999 privind plata pentru poluarea mediului, înaintată cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova.

Prin acest proiect de lege, se propune modificarea cuantumului taxelor ecologice pentru mărfurile plasate în regim vamal de import, care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, dar și a normativelor de plată pentru emisiile de poluanți.

Cele mai semnificative modificări sînt la plata pentru ambalajul din plastic sau tetrapac, care conține produse, și, conform redacției actualei Legi privind plata pentru poluarea mediului, plata pentru aceste ambalaje constituie de la 0,8 pînă la 3 lei, în funcție de ambalaj.

Prin proiectul de lege examinat, se propune micșorarea acestor plăți pînă la 1,5 % din valoarea factuală a mărfii. Totodată, se propune să fie scutite de taxele ecologice un șir de mărfuri plasate în regim vamal de import, care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, printre care ambalajele produselor farmaceutice, mărfuri utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, ambalajele fabricate din polimer și biodegradabile.

O altă modificare a legii ține de termenele vărsării plăților și anume se propune ca plata să fie efectuată semestrial, pînă la data de 30 a lunii imediat următoare semestrului de gestiune, în loc de trimestrial, pînă la data de 20 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune. Iar în cazul în care plata calculată constituie o sumă de pînă la 3 mii lei, plătitorul achită odată pe an pînă la data de 30 a primei luni a următorului an de gestiune.

De la comisii au parvenit avize. La dezbaterile proiectului de lege în comisie au participat reprezentanții Ministerului Economiei, Ministerului Mediului, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, precum și reprezentanții Asociației producătorilor și importatorilor de ambalaje și mărfuri în ambalaje, producătorilor de apă potabilă și minerală, și producătorilor de bere.

Menționăm faptul că, la data de 12 martie 2012, Ministerul Economiei a expediat scrisoarea nr.09/1-259P ... la adresa domnului Președinte al Parlamentului și președintelui Comisiei mediu și schimbări climatice, prin care a propus un șir de modificări asupra proiectului de lege.

Una din aceste modificări ține de restituirea plății pentru importul mărfurilor, care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului. Un asemenea mecanism nu se regăsește în redacția actuală a legii, dar nici în proiectul de Lege nr.2389 din 31 octombrie 2011.

Obiecțiile și propunerile înaintate de comisiile permanente, Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, dar și cele conceptuale, înaintate prin scrisoarea Ministerului Economiei, urmează a fi luate în considerare la examinarea proiectului de lege în lectura a doua.

Ca urmare a examinării proiectului de lege în Comisia mediu și schimbări climatice, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți la ședință, s-a adoptat decizia de a propune Parlamentului spre aprobare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind plata pentru poluare mediului în primă lectură.

Mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Luări de cuvînt n-au fost înregistrate. Deci noi avem proiectul nr.2389 propunerea privind aprobarea acestuia în primă lectură și apoi pregătirea ulterioară pentru lectura a doua. Asta a fost propunerea evocată din sală.

În acest context, supun votului aprobarea în primă lectură a acestui proiect de lege. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc. Proiectul este aprobat.

Ne întoarcem la proiectul nr.523, care nu a fost supus votului. Lectura întâi, stimați colegi. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Mulțumesc. Majoritatea. Proiectul este aprobat.

Dacă nu greșesc, comisia a propus și adoptarea în lectura a doua a acestui proiect. Obiecții, grupurile parlamentare? Nu sînt.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr.523. Cine este pentru rog să voteze.

Dacă nu greșesc, comisia a propus și adoptarea în lectura a doua a acestui proiect. Obiecții, grupurile parlamentare? Nu sînt.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr. 523. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători, rog rezultatele.

Aceasta se referă la modificările în politica fiscală.

Microfonul nr. 3?

Microfonul nr. 5?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 28 de voturi.

Domnul Marian Lupu:

– 28.

Mulțumesc.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

54 de voturi ”pro”. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 523 este adoptat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Mai avem trei subiecte pe ordinea de zi din proiecte.

Eu propun acum să discutăm două proiecte de Hotărîre nr.502, nr.503, și îl invit pe domnul Popa, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, la tribuna centrală pentru prezentarea acestor două proiecte.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu voi începe cu 503, deoarece 502 exact este legat de el, de primul deci. Da, voi vorbi despre ambele, pentru că au conexiuni. Aceste proiecte au venit în baza inițiativei legislative a unui grup de deputați, care fac parte din Partidul Comuniștilor.

Proiectul nr.503 prevede revocarea din funcția de Președinte al Parlamentului a domnului deputat Marian Lupu. Iar proiectul de Hotărîre nr.502 este formarea Comisiei pentru revocarea prin vot secret a Președintelui Parlamentului.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat ambele proiecte de hotărîre și relatează că, în cadrul discuției proiectelor, s-a ajuns la concluzia că argumentele întru susținerea proiectului de Hotărîre nr. 503, precum și nr. 502 nu sînt fondate din punct de vedere juridic, contravin normelor constituționale și legislative care reglementează procedura alegerii Șefului statului.

Mai mult decît atît, hotărîrile recente ale Curții Constituționale privind validarea mandatului Președintelui Republicii Moldova au demonstrat legitimitatea activității Parlamentului, precum și aflării acestuia în cîmpul constituțional.

În contextul celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități propune respingerea proiectelor de Hotărîre nr.503 și nr.502 din 13 martie curent privind revocarea Președintelui Parlamentului și constituirea Comisiei pentru organizarea revocării.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări, stimați colegi?

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr. 503. Supun votului propunerea comisiei de profil privind respingerea acesteia.

Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul este respins.

Proiectul nr. 502. La fel, propunerea Comisiei de profil privind respingerea acestui proiect. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 502 este respins.

Și avem ultimul subiect, proiectul nr.1514. Voi anunța cum discutăm acest proiect, dar, înainte de a-l examina, Biroul permanent al Parlamentului, purtând consultări cu membrii Biroului permanent, vine către plenul Parlamentului cu următoarea propunere.

Din ordinea de zi a ședinței programate pentru ziua de mâine mai multe proiecte au fost examinate în ziua de astăzi. Un număr impunător de proiecte s-a solicitat să fie transferate pentru o perioadă ulterioară. Nu ne-au rămas decât două, trei viabile.

Doi la mână. Mâine se va desfășura ședința solemnă a Parlamentului, având ca generic procedura de investitură a Șefului Statului.

Și, în acest context, vin cu propunerea ca plenul Parlamentului să susțină această inițiativă a Biroului permanent, ca mâine să avem ședința doar solemnă a Parlamentului. Iar cele două – trei subiecte, care au mai rămas pe ordinea de zi, să fie încorporate în mod automat în agenda pentru următoarele două săptămâni.

Cine este pentru această propunere rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc. Propunerea este acceptată.

Doar dacă de procedură, că mai avem încă un subiect.

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Președinte,

Noi credeam că mâine o să fie ședința Parlamentului, de aceea am vrut să venim mâine cu această întrebare-mesaj. Întrebare este următoarea: pentru duminică este planificat așa-numitul Marș al unioniștilor. Eu am vrut ca conducerea partidelor parlamentare din Republica Moldova să-și expună opinia clar. Noi, socialiștii, sîntem împotriva acestui marș. Vreau să știu care este opinia conducerii celorlalte partide parlamentare. Da sau nu?

Eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Stimați colegi,

Continuăm cu examinarea subiectului care a rămas pe ordinea de zi. Proiectul nr. 1514.

Vreau să vă readuc aminte, domnule președinte, nu vă grăbiți.

Prezentarea raportului din partea autorului a fost efectuată, raportul comisiei a fost prezentat. Noi am rămas la etapa cînd am satisfăcut solicitarea ca să fie încă o comisie numită în calitate de coraportor la acest subiect, coraportul a fost elaborat.

Domnule Ioniță,
Deputații, de fapt, îl au, așa. Dispuneți de acest document. Practic, vă rog,
faceți o remarcă scurtă.
Microfonul nr. 4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Într-adevăr, deputații au primit coraportul. El este, 6 voturi ”pro”. Sînt trei lucruri asupra cărora comisia a atras atenția. Autorul este de acord și în baza coraportului mergem mai departe.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat. În aceste condiții, noi sîntem doar în fața procedurii de... cer scuze, o solicitare pentru luare de cuvînt, doamna Maria Nasu.

Doamna Maria Nasu – *Fracțiunea PLDM:*

Stimate domnule Președinte,
Onorat Parlament,

Dreptul la ocrotirea sănătății, de rînd cu celelalte drepturi, este unul prioritar pentru fiecare cetățean în parte. Funcționalitatea acestui drept presupune aplicarea tehnologiilor performante în practica medicală. În acest context, a fost elaborat proiectul de Lege cu privire la dispozitivele medicale, care este o sinteză a legilor și hotărîrilor de Guvern, acordurilor și convențiilor internaționale, la care Republica Moldova este parte, a dispozițiilor Ministerului Sănătății, care și-au formulat ca scop prioritar îmbunătățirea managementului dispozitivelor, ce influențează direct calitatea asistenței medicale prestate.

Prezenta lege vine ca răspuns la întrebarea: cine este împuternicit cu responsabilitate în domeniul dispozitivelor medicale Agenția subordonată Ministerului Sănătății cu statut de persoană juridică, abilitată în acest domeniu. Aprobarea legii este un imperativ de ajustare a cadrului normativ național la directivele Consiliului Europei privind armonizarea legislației statelor membre la dispozitivele medicale.

Abordările multiple ale prezentei legi sînt focusate pe obiective prioritare, îmbunătățirea cadrului legal prin ajustarea la standardele europene, cît și acceptarea cerinței despre calitatea și securitatea dispozitivelor medicale, cu scopul de eliminare a barierelor în calea comerțului. Atribuțiile principale ale Agenției sînt stipulate la articolul 10 și au ca activitate investigarea, testarea, aplicarea în practică, utilizarea, importul, exportul, clasificarea și controlul dispozitivelor medicale.

Sînt stipulate drepturile consumatorului, cît și responsabilitățile lui, urmînd a fi certificate de principiul transparenței dintre producători și scopul vizat. Meritorii sînt informațiile din articolul 16, ce însoțesc dispozitivele medicale și sînt la dispoziția utilizatorului în limba de stat, cît și în limbile de circulație universală: rusă și engleză. Iar înregistrările și corespondentele privind aplicarea procedurilor pe valoarea conformității se vor întocmi în mod obligatoriu în limba de stat.

Conținuturile fiecărui capitol, articol, pas cu pas, promovează cerințele de îmbunătățire și creare a unui mediu dorit de fiecare cetățean: prestarea serviciilor medicale de calitate, protecția drepturilor consumatorului. Prin reglementările enumerate, Agenția își propune să devină autoritatea competentă și decizională în domeniul dispozitivelor medicale. Responsabilitatea majoră vizează comisia de experți spre domeniul medical, în cadrul căruia pot fi antrenați și experți externi, prin ordinul Ministerului Sănătății.

În parte, menționez articolele 9 și 10 care stipulează atribuțiile Agenției și ale Ministerului Sănătății, două instituții care, prin eforturi conjugate, urmează să asigure calitatea dispozitivelor medicale pe piață și respectarea actelor legislative de către agenții economici. Implicarea factorilor de decizie în implementarea proiectului de lege urmează să promoveze rațional politicile în domeniul dispozitivelor medicale.

Or, prin aceste mecanisme, prezenta lege urmează să ofere medicamente, servicii medicale de calitate plasate pe piață. Iar implementarea procedurilor de vigilență va permite eficientizarea controlului calității și viabilității dispozitivelor medicale. În acest context, gândim forul legislativ să votăm acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, deci care era propunerea comisiei de profil? Votăm în lectura întâi? Și apoi se pregătește mai departe în lectura a doua.

Bine, stimați colegi. În aceste condiții supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr. 1514. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul nr. 1514 este aprobat în primă lectură.

Acum, sîntem ajunși la Ora Guvernului. S-au mai schimbat anumite elemente, ca urmare a solicitărilor, înaintate de deputați. O parte din aceste răspunsuri au fost solicitate pentru săptămîna viitoare, altele s-au mișcat pe săptămîna viitoare, pe motivul absenței persoanelor invitate în sală astăzi, și nu adjuncții acestora.

Avem aici reprezentantul conducerii Serviciului Vamal, cu referință la întrebarea domnului Saharneanu privind conflictul, da, din vamă, la 15 martie.

Serviciul de Grăniceri nu are ce relata, pe simplu motiv că nu acolo s-a întîmplat. Deci s-a întîmplat acest dialog cu reprezentantul Departamentului vamal și, în acest context, îl invit pe domnul Iurie Ceban, directorul Departamentului aplicare a legii al Serviciului Vamal, pentru a prezenta informația la solicitarea dumneavoastră.

Între timp... Ce-i? Microfonul... Să ascultăm și după asta. Omul e deja la tribună.

Vă rog.

Domnul Iurie Ceban – directorul Departamentului de aplicare a legii:

Bună ziua.

Stimate Președinte al Parlamentului,
Onorați deputați,
Sînt gata să dau detalii ce ține de cazul din data de 15 martie.

Domnul Marian Lupu:
Puțin mai tare.

Domnul Iurie Ceban:
Mai aproape.

Domnul Marian Lupu:
Așa, mai bărbătește.

Domnul Iurie Ceban:
Da, deci sînt gata să dau careva detalii referitor la... orice detalii referitor la cazul de intrare în țară din direcția Ucrainei pe data de 15 martie a domnului deputat Petkov.

Domnul Marian Lupu:
Da, vă rog.

Domnul Iurie Ceban:
Să mă expun asupra fabulei sau să începem cu întrebări și răspunsuri? Pofțiți?

Domnul Marian Lupu:
Microfonul nr. 5.

Domnul Iurie Ceban:
Da, ca să mă expun pe scurt. Deci...

Domnul Vladimir Saharneau:
Eu v-am rugat să ne răspundeți la întrebarea: ce s-a întîmplat? Care este evenimentul ca atare, fiindcă am auzit din presă. Vrem să aflăm dintr-o sursă oficială ce s-a întîmplat.

Domnul Marian Lupu:
Spuneți, vă rog, legenda succint, dar clar.

Domnul Iurie Ceban:
Da, unele circumstanțe pe care le considerăm și noi din mass-media ca neveridice, de aceea o să mă expun asupra incidentului care a avut loc pe data de 15.

În jurul orele 15.43, la intrare în țară prin Postul vamal Mirnoe-Tabaki, Biroul Vamal Cahul, din direcția Ucrainei, a intrat în țară domnul Alexandru Petkov, la volanul unui autoturism, cu un pasager.

După efectuarea controlului grăniceresc, acest autoturism, cu domnul deputat, s-a prezentat pentru controlul vamal.

Construcția autoturismului a permis colaboratorului vamal să observe prezența în autoturism a cîtorva cutii masive, după care colaboratorul vamal a solicitat domnului Petkov, deputat, să declare mărfurile.

Inițial, cerința legală a colaboratorului vamal a fost ignorată, însă, ulterior, domnul deputat a deschis portbagajul mașinii.

Ca urmare a solicitării colaboratorului vamal, văzînd cutiile în mașină, să declare în scris mărfurile și obiectele pe care le transportă peste frontieră, domnul deputat a refuzat și a plecat neautorizat din zona de control vamal, urcîndu-se în mașină.

Cînd a ajuns la barele de protecție la intrarea în țară sau ieșirea din zona de control vamal, pasagerul... mașina s-a oprit, pasagerul a ieșit din autoturism, a forțat barierele de securitate și, respectiv, a intrat în țară.

Ulterior, noi am anunțat despre incident poliția, organele de poliție referitor la acest fapt, după care, peste vreo 30 de minute, domnul deputat s-a întors la volanul aceluiași autoturism, însă deja fără careva pasager și marfă, în Postul vamal sus-menționat, pentru a ieși din țară iarăși în direcția Ucrainei.

În acest sens, dumnealui a prezentat pașaportul său și pașaportul tehnic asupra mijlocului de transport.

La întrebările adresate de către colaboratorul vamal ce ține de intrarea anterioară și nedeclararea mărfurilor, cu părăsirea zonei de control vamal, domnul deputat a răspuns că poate fi... nu poate fi supus verificărilor, respectiv, s-a întors înapoi și s-a întors în țară, lăsînd de sine stătător actele în postul vamal Mirnoe – Tabaki.

Totodată, în aceeași zi, în mass-media, Serviciul vamal a urmărit că domnul deputat, personal, a declarat că a introdus în țară careva zece megafoane, însă Serviciul Vamal, ținînd cont de faptul că nu s-au prezentat mărfurile controlului vamal, a fost în imposibilitate să stabilească cantitatea și felul mărfurilor.

De aceea, vreau să spun că asemenea cazuri constituie încălcări ale reglementărilor vamale și, respectiv, pot fi examinate atît sub aspect contravențional sau în dependență de valoarea mărfii, dacă depășește 50 de mii poate să fie examinate și sub aspectul contrabandei la introducerea mărfurilor prin nedeclarare.

Ce ține de încălcările limitărilor vamale acestea sînt:

- pornirea și părăsirea zonei de control vamal, fără autorizarea organului vamal;
- împiedicarea accesului colaboratorului vamal la mărfurile supuse controlului;
- Trei. Nesupunerea dispozițiilor organelor vamale;
- și, respectiv, introducerea sau trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor, obiectelor și a altor valori, fără a fi declarate.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Vladimir Saharneau:

...auzit din cauza voastră nimic...

Mulțumesc pentru că m-ați ajutat...

Domnul Iurie Ceban:

Aș putea concretiza că, din punctul de vedere al legislației vamale, controlul vamal începe la momentul trecerii frontierei vamale. În acest caz, la momentul intrării în țară a autoturismelor cu persoanele nominalizate.

Respectiv, deci orice persoană este obligată să declare mărfurile. Codul vamal prevede careva excepții. Acestea sînt prevăzute în articolul 193 și două sute... 197 și 203, mă scuzați, din Codul vamal, prin care este scutit de controlul vamal numai bagajul personal al Președintelui Republicii Moldova și al membrilor familiei, care îl însoțesc, precum și agenții consulari și lucrătorii diplomatici străini acreditați pe teritoriul Republicii Moldova și membrii familiilor acestora care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova.

Deci, respectiv, facem o concluzie în baza normelor exprese că inclusiv deputații, inclusiv orice persoană care trece frontiera este obligată să declare mărfurile organului vamal.

Cu atît mai mult, nedeclararea acestora aduce la neachitarea drepturilor de import în bugetul de stat al Republicii Moldova.

Sigur că noi acum sîntem în derularea acțiunilor operative, pentru a stabili felul și cantitatea mărfii, în vederea elucidării tuturor circumstanțelor pe cazul respectiv și întreprinderii măsurilor de rigoare

Domnul Vladimir Saharneau:

Eu am înțeles. Dacă are cineva dintre colegi... Eu am înțeles.

Următorul pas al dumneavoastră, ...face demersuri pentru a prezenta în instanță, la procuratură, pentru a cerceta acest caz.

Domnul Iurie Ceban:

Da, cu siguranță.

Domnul Vladimir Saharneau:

Sau l-ați prezentat deja?

Domnul Iurie Ceban:

Nu, nu, cu siguranță, fiindcă avem a respecta și Legea cu privire la statutul deputatului, prin care, după ce vom stabili toate circumstanțele, se va lua decizia respectivă, cu înaintarea și respectarea procedurii.

Deoarece știți foarte bine că persoana unui deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu legea, nu poate fi arestată, urmărită și, respectiv,

remisă în instanța de judecată în vederea examinării unei proceduri penale sau contravenționale, fără a veni cu o cerere față de...

Domnul Marian Lupu:

O clipă. Eu cer scuze.

Stimați colegi,

Sectorul nr. 3, aici vocea de la tribuna centrală, pur și simplu, nu se aude din cauza... Ori în sală și mai aveți puțină răbdare, ori...

Domnul Vladimir Saharneau:

O întrebare: dacă ar fi fost un cetățean de rînd, fără imunitate parlamentară, cum ați fi procedat pe loc?

Domnul Iurie Ceban:

Deci să spunem așa, pe șleau, Serviciul Vamal nu prea se întîlnește cu cazuri în care neautorizat se părăsește zona de control vamal și se forțează barierele de protecție a zonei de control vamal.

Domnul Vladimir Saharneau:

Cetățenii de rînd nu forțează vama.

Domnul Iurie Ceban:

Asta este de observat și, cu siguranță, persoana, orice cetățean ar fi fost tras la răspundere contravențională cel puțin pe acest... pe asemenea caz sau în dependență, cum am spus, de valoarea în vamă a mărfii deci la... chiar și la răspundere penală, pe faptul de contrabandă sau eschivarea de la achitarea plăților vamale.

Domnul Vladimir Saharneau:

Am înțeles.

Domnul Iurie Ceban:

Sigur că este regretabil asemenea incident, însă cred că acest caz va fi elucidat sub toate aspectele.

Domnul Marian Lupu:

Da, vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Saharneau:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi.

Da, vă rog, microfonul nr. 3. (*Rumoare în sală.*)

La subiect sau...

Domnul Igor Dodon:

Nu, nu.

Domnul Marian Lupu:

Stimate domnule Ceban,
Sînteți liber. Rog să luați loc.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Președinte...

Domnul Marian Lupu:

Domnul Ceban...
Poftim.

Domnul Igor Dodon:

Noi am solicitat prezența a 3 miniștri. Am fost informat că miniștrii nu pot veni și pot veni viceministrii. Noi nu acceptăm să vină viceministrii pe aceste subiecte importante, de aceea am acceptat ca să transferăm pentru săptămîna viitoare, cu condiția că vin primele persoane.

Și dumneavoastră cunoașteți foarte bine că, conform Regulamentului, trebuie să vină primele persoane.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. De fapt, sînt acei pe care-i invitați dumneavoastră, fiindcă aveți dreptul să invitați și mai sus, și mai jos.

Stimați colegi,

Următoarea ședință este ședința solemnă a Parlamentului, care va avea loc mîine, cu începere de la ora două.

Însă eu rog șefii grupurilor parlamentare să informați toți deputații că accesul în această sală se încheie la orele 13.30.

Deci între 13.00 și cel tîrziu 13.30 toată lumea trebuie să fie aici, în sală. Iar următoarea ședință ordinară a Parlamentului are loc joia viitoare, dacă nu greșesc e 29 aprilie... 29 martie, ca de obicei, la orele 10.00.

Vă mulțumesc.

Ședința o declar închisă.

Vă doresc o zi bună în continuare!

Ședința s-a încheiat la ora 14.51.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*